

Katolički list

Zvonik

GOD. XX. BR. 5 (235) Subotica, svibanj (maj) 2014. 150,00 din

Tema:

Osluškujući Duha Svetoga

Reportaža:

Dani Albe Vidakovića u Subotici

Intervju:

M^o Miroslav Martinjak

zkvh.org.rs

Radni dio simpozija

Sopranistica Alenka Ponjavić
pjeva svjetovne skladbe A. Vidakovića

Zbor Instituta "Albe Vidaković" iz Zagreba

Slavlje nakon završetka simpozija

Zbor "Slavulj" iz Petrinje

Govor nuncija mons. Orlanda Antoninija
nakon koncerta

Što je gore od poplave?

A gdje je bio Bog? Zašto je to dopustio? Ako je Bog, ako je moćan i silan, zašto nije spriječio katastrofu? Nije li ovo pitanje koje u trenucima velike nesreće postavi i vjernik i nevjernik? Zar nezainteresirano sjedi gore na svom kišnom oblaku i mirno promatra patnje ljudi koji bespomoćno vapiju Njemu? On, koji je stvoritelj svijeta, pa i Save, Tamnave, Bosne... zar ništa nije mogao učiniti?

Pitam sada sebe i vas: zar doista Bog ništa nije učinio? Kruži jedan tekstić internetom koji bi nam mogao biti odgovor na pitanje *gdje je Bog*: zar Bog nije bio u onom vatrogascu koji je izgubio svoj život spašavajući tuđi? Zar Bog nije bio u onom Rusu koji je skočio s mosta da bi spasio dva naša spasioca? Zar Bog nije bio u onom Kinezu koji je u Srijemskoj Mitrovici vikao „nula dinala, nula dinala“ i dijelio gumene čizme ljudima na nasipu? Zar Bog nije bio u omraženom Hrvatu koji je unatoč poplavama u svojoj zemlji prišao „komšiji“, donio mu pomoć i podmetnuo svoja ramena? Zar nije bio u tebi i meni koji smo dali *čašu hladne vode* zato jer nas je pogodila tuđa nevolja?

Zar nam je bila potrebna jedna ovakva katastrofa da bi nas ovako ujedinila, isprovocirala ljepotu ljudskosti u nama? Kako ne vidjeti u tome Božje tra-

gove? Vjerujem da je Bog donio samo jednu poplavu – poplavu ljudske sućuti, brige za druge, hrabrosti, požrtvornosti, ljubavi. Bog je taj koji ruši nasipe, ali one u srcu; koji je učinio da naše svakodnevne tričarije kojima se zamaramo postanu sporedne a da čovjeka u potrebi stavimo na prvo mjesto. Dragi čitatelji, ima nešto gore od poplave: suhoća srca i nasipi koje smo postavili oko njega! Bože, sačuvaj nas jedino takve katastrofe!

Subotički biskup poziva na nastavak prikupljanja pomoći

Subotički biskup, mons. dr. Ivan Pénczes, poziva vjernike i sve ljude dobre volje da nastave s prikupljanjem pomoći stradalima u poplavama. Mnogi su se već odazvali i dali svoj nesebični doprinos, za što smo ih dužni pohvaliti. Zadivljujući je veliki odaziv na poziv za pomoć, osobito što se radi o tolikim mladim ljudima. Nije naš svijet izgubio osjećaj za dobro, za prave vrijednosti!

Budimo svjesni da preko nas sam Gospod Bog pomaže onima koji su u potrebi. Neka ta svijest nadahnjuje naš elan da ne posustanemo, da se ne umorimo činiti dobro. Svačija pomoć je od velikog značaja. Postoji jako puno načina kako možemo pomoći unesrećenicima. Dovoljno je poslati sms poruku, pokloniti nešto od odjeće, obuće, hrane, sredstava za higijenu i drugih trajnih potrepština. Budimo kreativni, do-

sjetljivi, jer ljubav prema bližnjima je upravo takva. Bog će uzvratiti svakome za učinjeno dobro djelo!

Riječima Poslanice Hebrejima: *Pazimo jedni na druge da se potičemo na ljubav i dobra djela* – subotički biskup podsjeća da biskupijski Caritas u Subotici i župni Caritasi nastavljaju prikupljati pomoć, bilo samostalno, bilo u suradnji s mjesnim zajednicama ili humanitarnim organizacijama. **U svim našim crkvama na nedjeljnim misama 25. 05. i 1. 06. organizirat ćemo posebno sakupljanje za postradale. Odazovimo se svi ovoj akciji, potaknuti pozivom sv. Pavla iz Prve poslanice Korinćanima:**

Svatko neka dade kako je srecem odlučio; ne sa žalošću ili na silu jer Bog ljubi vesela darivatelja.

Iz sadržaja

Uskrsna poruka
pape Franje 5

Tema broja:
Osluškujući Duha
Svetoga.....6

Intervju:
Prof. mr. art. Miroslav
Martinjak 24

Aktualno:
Ivan Pavao II.
i Ivan XXIII.
novi sveci Crkve.....8

Reportaža:
Dani Albe Vidakovića
u Subotici 27

„Paulinum“
je pravi izbor 30

Moji susreti sa svecem 31

Poplave u Srbiji
Bože, zašto?! 32

Dan mladih Subotičke
biskupije u Baču.....41

Susret hrvatske katoličke
mladeži u Dubrovniku ...42

Zar treba strahovati
od Boga? 47

Upoznati Velikog Nepoznatog

Piše: o. Zlatko Žuvela, OCD

O dođi Stvorče, Duše Svet, pohodi duše vjernika riječi su kojima počinje drevni himan, pjesma pohvalnica u čast Duha Svetoga, treće božanske osobe. Ovih dana te riječi intenzivnije odjekuju župnim crkvama naše biskupije i cijele Crkve jer je vrijeme podjele svetog sakramenta Potvrde.

Ova je pjesma ujedno uzvišena molitva, vapaj duše kojim se zaziva Boga da On svojom milošću prožme svoje stvorenje kako bi se rastjerala tmina, obogatilo siromaštvo, prosvjetlilo srce, udijelila jakost, otjeralo Sotonu, podarilo mir, pružilo vodstvo, izbjeglo zlo, dala pouka, umnožila vjera, i konačno duša uvela u zajedništvo života Presvetog Trojstva. Ta dobra i još mnoga druga dobivaju se posredstvom Duha Božjega, stoga je nužno potrebno biti otvoren njegovoj milosti, njegovom svjetlu. No, možemo li to uopće biti ako ga ne poznajemo, ako nismo svjesni njegove prisutnosti i načina njegova djelovanja? A nedostatak te svijesti možemo primijetiti po mnogim znakovima. Navedimo neke od njih. Ponekad se čini da su se slavlja Potvrde pretvorila u modne revije, u promociju odijevanja koje je strano dostojanstvu obreda. Pored toga zna se dogoditi da se kum ili kuma ne biraju radi duhovne pomoći i svjedočanstva pravog kršćanskog života nego samo radi izvanjskog, materijalnog dara. Također, može se čuti da se nakon podjele tog uzvišenog sakramenta mnogi mladi „oprašaju“ od Crkve. Neke od krizmanika župnik će ponovno ugledati tek kad im bude potreban koji drugi sakrament, najčešće Ženidba. Ovakva i slična ponašanja su promašaji u shvaćanju tog dara s Neba.

Jer po samoj naravi sakramenta svi potvrđenici bivaju pozvani na nešto drugo, bivaju pozvani na dostojanstvo života djece Božje, čvršće sjedinjenje s Kristom, puninu povezanosti s Crkvom, svjedočanstvo vjere i života Milosti Božje.

Razmišljajući o ovoj temi, papa u miru, Benedikt XVI., znao je reći kako nije mali broj kršćana za koje je Duh Sveti i dalje „veliki nepoznati“. O njemu se ne zna ništa ili jako malo. To neznanje prouzrokuje velike štete cijeloj Crkvi i pojedinim dušama. Jer Duh Sveti je najveće dobro duše i bez njegovog poznavanja i zajedništva s njim duša ostaje lišena toga dob-

ra. A bez pravog zajedništva s Bogom i naše međusobno zajedništvo neće biti pravedno, niti iskreno, niti skladno. Zato je potrebno ponovno oživjeti i poslušati onaj savjet svetog Pavla kojega pronalazimo u Poslanici Rimljanima: *Ne suobličujte se ovomu svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da možete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno* (Rim 12,2).

Svjetlost našeg srca jest naša misao. Da bi naše srce, tj. da bi naš unutarnji svijet duše bio čist, potrebno je da nam misao bude čista. Upravo se i zato daju darovi Duha Svetoga, darovi mudrosti i razumnosti, darovi savjeta i jakosti, darovi znanja, pobožnosti i straha Božjega, da bi čovjek, krizmanik, razumno biće, uposlilo svoju pamet koju mu je Bog dao, kako bi Boga koliko je to moguće više razumio i uz njega prionuo. Na tom putu razmišljanja o vječnim istinama, na putu razabiranja Božje volje i spoznavanja dobroga, Bogu miloga i savršenoga, osoba neće biti sama. Duh Sveti će je poučavati na unutarnji način. Ako se životu vjere pristupa ponizno i iskreno, ako se teži za pravednošću, onda je Duh Sveti mili gost i prijatelj koji nadahnjuje, koji vodi, ispravlja i utvrđuje obnavljanje misli našega srca. On nas uvodi u novi život koji nam Bog dariva u svome Sinu. Tada Božjom svjetlošću mi svjetlost vidimo (usp. Ps 36,10). Tada nam Bog više neće biti „veliki nepoznati“ nego naprotiv prepoznat ćemo ga i poznavati kao najveće i najmilije dobro naše duše. Zato i prije i nakon Potvrde znajmo zazivati često: *O dođi Stvorče, Duše Svet ...*

Dođite i vidite! *Christus surrexit, venite et videte!*

Draga braćo i sestre, sretan vam i svet Uskrs!

Crkvom se diljem svijeta razliježe anđelov navještaj ženama: *Vi se ne bojite! Ta znam: Isusa Raspetoga tražite! Nije ovdje! Uskrsnu... Hajde, vidite mjesto gdje je ležao* (Mt 28,5-6).

To je vrhunac evanđelja, to je radosna vijest u pravom smislu riječi: Isus, raspeti, je uskrsnuo! Taj je događaj temelj naše vjere i nade: da Krist nije uskrsnuo, kršćanstvo bi izgubilo svoj pravi smisao i vrijednost; sveukupno bi poslanje Crkve izgubilo svoju vrijednost; cjelokupno bi poslanje Crkve izgubilo svoj zamašnjak, jer se u tome krije njegovo trajno ishodište. Poruka koju kršćani nose u svijet jeste ova: Isus, utjelovljena ljubav, je umro na križu za naše grijeha, ali Bog Otac ga je uskrisio i učinio Gospodarom života i smrti. U Isusu, ljubav je izborila pobjedu nad mržnjom, dobro nad zlom, istina nad laži, život nad smrću.

Zbog toga poručujemo svima: *Dođite i vidite!* U svakoj ljudskoj situaciji, označenoj krhkošću, grijehom i smrću, radosna vijest nije tek puka riječ, već je svjedočanstvo bezuvjetne i vjerne ljubavi: to znači izaći iz sebe i izaći ususret drugome, biti blizu onome koji je ranjen životom i dijeliti svoja dobra s onim kojem nedostaje i ono najpotrebnije, ostati uz onoga koji je bolestan ili star ili isključen... *Dođite i vidite!* Ljubav je jača, ljubav daje život, na tlu ljubavi i u pustinji procvata nada!

S tom radosnom sigurnošću u srcu danas se obraćamo tebi, Gospodine Uskrsli!

Pomozi nam tražiti te kako bi te svi mogli susresti, da shvatimo da imamo Oca i da nismo siročad; da te možemo voljeti i klanjati se tebi.

Pomozi nam pobijediti pošast gladi, pojačanu sukobima i golemim rasipanjima za koja smo često i mi sami odgovorni.

Daj nam snage da štitimo ranjive, prije svega djecu, žene i starije, koji su katkad izrabljeni i napušteni.

Daj da se skrbimo za braću i sestre pogođene epidemijom ebole u Gvineji Conakry, Sierra Leoneu i Liberiji, i mnoge druge pogođene mnogim drugim bolestima, koje se šire također zbog nebrige i krajnjeg siromaštva.

Utješi one koji danas ne mogu slaviti Uskrs sa svojim najbližima jer su nepravедno odvojeni od svojih najmilijih, kao i brojne osobe, svećenike i laike, koji su žrtve otmice.

Molimo te, utješi one koji su ostavili svoje zemlje i emigrirali u mjesta gdje se mogu nadati boljoj budućnosti, živjeti dostojanstveno svoj život i, nerijetko, slobodno ispovijedati svoju vjeru.

Molimo te, proslavljeni Isuse, da prestanu svi ratovi, sva neprijateljstva, bila ona velika i mala, stara ili nova!

Posebno te molimo za Siriju, da oni koji trpe posljedice sukoba prime potrebnu humanitarnu pomoć i da sukobljene strane više ne koriste silu kako bi sijale smrt, osobito protiv nenaoružanog stanovništva, već da se odvažno opredijele za mirovne pregovore, na koje se već predugo čeka!

Proslavljeni Isuse, molimo te da utješiš žrtve braatoubilačkog nasilja u Iraku i podupreš nade koje je pobudilo ponovno pokretanje pregovora između Izraelaca i Palestinaca.

Ponizno te molimo da se okončaju sukobi u Srednjoafričkoj Republici i da prestanu gnusni teroristički napadi u nekim krajevima Nigerije i nasilja u Južnom Sudanu. Molimo te da se ljudi u Venezueli okrenu pomirenju i bratskoj slozi.

Svojim uskrsnućem, kojeg ove godine slavimo s Crkvama koje slijede julijanski kalendar, molimo te prosvijetli i nadahni inicijative koje promiču mir u Ukrajini, da sve uključene strane, uz pomoć međunarodne zajednice, poduzmu sve napore da se spriječe nasilja te, u duhu jedinstva i dijaloga, grade budućnost te zemlje.

Gospodine, molimo te za sve narode na zemlji: ti koji si pobijedio smrt, daj nam svoj život, daj nam svoj mir!

Draga braćo i sestre,
sretan vam Uskrs!

Osluškujući Duha Svetoga

Piše: *Silvester Bašić OFS*

Svibanj je Marijin mjesec. Mjesec kad se u čovjeku događaju fantastične stvari. Tijelo, ali i duh nam se raduje poticaju svakog novog dana. Nije slučajno, da se onomad, Marija ukazala djeci u Fatimi, prvi put baš 13. svibnja. Nije bez razloga svibanj Marijin mjesec. U svibnju mnoga do jučer djeca, a danas ljudi, pripremaju se za najveći događaj u njihovu kršćanskom životu – za Krizmu. Je li Krizma doista najveći događaj njihovih života, tema je ovog članka.

Što je to krizma ili potvrda?

Na ovo nam pitanje odgovara YOU-CAT, omladinski katekizam koji se pojavio za vrijeme pontifikata pape Benedikta XVI, očito vrsnog teologa, u vrlo suvremenom izdanju i u gorućem trenutku. Podsjeća na neku revolucionarnu knjižicu formom i koranicama, tj. veličinom i tiskom, tako da ga mladi mogu uvijek imati uza se, u torbi ili pak u unutarnjem džepu, kao obranu od svih nedaća života. Što kaže YOU-CAT o Potvrdi?

Potvrda je sakrament kojim se dovršuje krštenje i u kojem nam se daruje dar Duha Svetoga. Tko se slobodno kao dijete Božje odlučuje za život i znakom polaganja ruku i pomazanja – Krizmom Boga moli za Duha, prima snagu, Božju ljubav i snagu da ga svjedoči riječju i dje-

lom. Tako je sada punopravan, odgovoran član Katoličke Crkve (1285-1314).

Na slikovit način YOU-CAT nastavlja: *Kada trener šalje nogometaše na igralište, stavi im ruku na pleća i dadne posljednje upute. Tako se može razumjeti i POTVRDU. Na nas su položene ruke. Stupamo na igralište života. Po Duhu Svetomu znamo što nam je činiti. On nas motivira iz dubine. Njegovo nam poslanje odzvanja u ušima. Osjećamo njegovu pomoć. Nećemo izdati njegovo*

povjerenje i za njega ćemo u igri pobijediti. Moramo samo htjeti i njega slušati.

Upravo 12. lipnja, na Svjetskom nogometnom prvenstvu u Brazilu, hrvatska će reprezentacija igrati odlučujuću utakmicu s domaćinom prvenstva – Brazilom. Zamislite samo, mala zemlja tamo negdje na istoku Europe, za koju i mnogi Europljani ne znaju, sukobit će se s nogometnom velesilom – Brazilom. Povrh svega, na njihovom terenu, u njihovoj zemlji pred nebrojeno mnoštvo gledatelja. Od same pomisli me hvata jeza, a koliko će tek biti potrebno snage našim nogometašima izaći na teren u ovaj sraz!

Ima li razlike u odrastanju mladog čovjeka koji se nalazi pred vlastitim vratima života? Meni se čini, da nema. A doživljava li se danas zapravo život, te samim tim i Krizma ozbiljno, veličajno, uzvišeno, drugo je pitanje!

Isusovi učenici nekada i danas

Isusovi učenici, premda su se susreli s uskrslim Gospodinom, i dalje žive u strahu. Boje se do te mjere da borave zaključani u gornjoj sobi, u nevjeri kad bi čuli kako je netko od sudruga susreo Gospodina. S posve ljudskim razmišljanjima i namjerama guranja prsta u Isusove rane, kako bi se osvjedočili u zbiljnost Krista, kojeg su netom vidjeli razapetog.

Na obali jezera sumnjičavo gledaju u nj, dok ga tek jedan prepoznaje, drugi od njih se baca u vodu, osjeća se nedostojno i uplašeno. Ali za Duhove, Pedesetnicu sve se mijenja. Duh silazi na njih u ognjenim plamenovima, govore različitim jezicima, te ih razumiju svi ondašnji narodi pod kapom nebeskom. (Moj profesor Biblijskih znanosti, prof. Tadej Vojnović bi znao reći kako je ovo prvo okupljanje Ujedinjenih naroda.) Straha nestaje, krste u danu 3000 ljudi. Od tada, pa evo sve do naših dana i ove godine će naši krizmanici 8. lipnja na Duhove biti pomazani krizmom, uljem pomazanja, te istrčati na nogometno igralište svog života.

Duh istine upućivat će vas
u svu istinu.
(Iv 15, 26-27; 16, 12-15)

Još malo iz Katekizma. YOUCAT kaže kako Krizma dolazi od grčke riječi *chrisma* što je jednako pojmu – ulje pomazanja i *christos* – pomazanik. Krizma je ulje u kojemu su pomiješani maslinovo ulje i balzam. Posvećuje ga biskup ujutro na Veliki četvrtak, a koristi se kod krštenja, potvrde, svećeničkoga i biskupskog ređenja (posvećenja), kao i kod posvete zvona. Ulje je simbol radosti, snage i zdravlja. Čovjek pomazan krizmom treba širiti „Kristov miris“ (2 Kor 2,15).

Simbol radosti, snage i zdravlja – kaže Katekizam. Nažalost, kao vjeroučitelj već dugo godina kod krizmanika susrećem radost jedino zbog završetka školske godine. Radost koja je toliko hirovita kao da se s osnovnom školom završava svako učenje. Jednom prilikom jedna se kolegica zapitala, vidjevši svu tu pripremu oko oproštajne večeri, furioznih haljina, štikli, tenisica, napetosti oko završetka škole: „A što su oni tako veliko i značajno završili?“

Što Krizma donosi?

Nugodno mi je reći kako sam od samih mladih čuo: „Čim se krizmam, nema me više u univerzumu koji se zove Crkva“.

Tko je tome kriv i što se dogodilo s današnjim mladima? Zar njima više ne treba mudrost, razum, jakost, savjet, znanje, pobožnost, strah Božji, što su primili u Krizmi, pomazanjem svetog ulja. Ili, jesu li samo mladi krivi za ovako razmišljanje ili krivicu snose i odrasli?

Već iz ovog članka se vidi kako su temeljne vrijednosti zamijenjene. Više nije važna Krizma – već kraj osnovne škole. Društvo je kršćansku tradiciju izmjestilo iz svakodnevnog života te sve

više vidimo kako je i kršćanima važnija sportska ili kulturna angažiranost od euharistije, yoga i razne druge meditacije od molitve, globalno ujedinjenje od Crkve, pa tako i rođendani od imendana, razno razni praznici od kršćanskih blagdana, itd.

U neko ne tako davno vrijeme, tadašnjim bi generacijama podjela sv. Potvrde bila sveta: tada bi nakon Krizme mladi čovjek stupao cestom života te bi birao između daljnjeg školovanja, ženidbe ili udaje, svetog reda ili zaposlenja. Osjećao se zrelo i samostalno, ponekad još ovisan o roditeljima, ali se ipak smatrao odraslim u punom smislu te riječi. Na Krizmi bi dobivao kuma koji je bio ili je trebao biti spreman za krizmanika dati desnu ruku.

Danas je Krizma zamjenski pojam završetka osnove škole, koji u životima mnogih „krizmanika“ gubi svoj smisao. Kraj osnovno-školskog obrazovanja nema takav značaj kakav mu se danas pridaje, on je tek završetak jednog, a početak drugog školovanja. Dok Krizma znači i morala bi značiti mnogo više.

YOUCAT navodi kako *Čovjek pomazan krizmom treba širiti „Kristov miris“* (2 Kor 2,15).

Umijemo li mi danas objasniti što je to „Kristov miris“? Znamo li opisati čovjeka koji je nakon Krizme znao neustrašivo stajati pred hordom neprijatelja, ne odstupiti ni makar od Kristove istine, pa makar mu to značilo gubitak svakog ljudskog dostojanstva ili pak i smrt? Možemo li potvrditi da „Kristov miris“ znači miris čednosti, nevinosti, spolne čistoće, suzdržljivosti do prve bračne noći ili pak pred tim činjenicama zatvaramo oči, jer smo i sami bili slabi?

Teško mi je kada netko osuđuje današnje mlade i govori kako svi idu krivim cestama, te se svijet povampirio i nema više za nj nade. Slažem se, nije dobro i ponekad mi ovaj svijet više slični Sodomi i Gomori nego Kraljevstvu Nebeskom, ali ne smijemo zaboraviti: Kakvi smo mi, zreli kršćani, takvi su nam i krizmanici.

Anketirajući mlade, koji danas nakon Krizme ipak žive svoju vjeru, shvaćam koliko zapravo ne poznajem putove Božje, ili kako kaže evanđelist Ivan: *Vjetar puše gdje hoće; čuješ mu šum, a ne znaš odakle dolazi i kamo ide. Tako je sa svakim koji je rođen od Duha.* (Iv 3,8)

O Krizmi mladi koji su krizmani:

Krizmi sam se jako radovala jer nas je i župnik spremao na to da je Krizma poseban sakrament kršćanskog punoljetstva i zbog tog sam vjerojatno mogla i osjetiti to. Krizma je značila da ću nakon nje moći na vjeronauk za mlade i mislim, odnosno nadam se, da sam svoje darove od Duha Svetoga najbolje iskoristila na tom vjeronauku, i u VIS-u u kojem sviram. Odnedavno osjećam poticaj da svoje darove iskoristim kako bih što više doprla do mladih i ukazala im na neke ključne probleme. – Vedrana Cvijin

Krizmom preuzimamo odgovornost za svoju vjeru i Duh Sveti nam daje darove. – Josipa Ivković

U početku Krizmu nisam doživljavala kao nešto posebno. To se vremenom očitovalo i zapravo nakon nekog vremena sam osjetila snagu Duha Svetoga. Duh Sveti me sada prati u svim teškoćama i pomaže mi da ih nadvladam. On je danas dio mog života. – Larisa Skenderović

Krizma je potvrda kojom mi potvrđujemo da pripadamo Crkvi. Doživljam je kao nešto sveto, posebno i dragocjeno za život. – Ksenija Benčik

Moglo bi se reći da Krizmu doživljam kao zvanični prijelaz ili uvod u zrelije bavljenje kršćanstvom i vjerom. Ne u smislu neke obaveze nego kao da smo dovoljno odrasli da bolje shvatimo Božja djela, Isusovu žrtvu i samu Bibliju. – Martina Crnković

Krizma je nešto predivno! Gospodin nam s njom daje darove Duha Svetoga. Ti su nam darovi dani, ali ih mi moramo prepoznati i vježbati ih! Darovi Duha su tu zato da se njima koristimo i tako pomažemo drugima i sebi. – Bogdan Rudinski

Za mene je dan Krizme bio veliki dan, primila sam sedam darova Duha Svetoga i trudim se živjeti ih. Molim se Duhu Svetom u raznim potrebama. Dar pobožnosti koji sam primila najdraži mi je, jer od tada redovito idem na nedjeljnu sv. misu, slušam kada svećenik propovijeda i bolje razumijem Božju riječ! – Marija Nimčević

Ovogodišnji krizmanici:

Ne idem od početka na župni vjeronauk. Krenula sam veoma kasno, zbog čega mi je veoma žao. Mnogo tog sam propustila. Međutim, naš župnik Stjepan Beretić je velikog srca i pomogao mi je uklopiti se u društvo, kako bi mi bilo što prijatnije na vjeronauku. Dozvolio mi je primiti Prvu pričest i Krizmu ove godine. Veoma sam mu zahvalna zbog tog. Krizma mi je važna jer ću tada primiti darove Duha Svetoga. – Josipa Zadrić, OŠ „J. J. Zmaj“

Još samo mjesec dana do Krizme. Do primanja Duha Svetoga. Znači mi. Napokon ću primiti Duha Svetoga. Podariti će mi razum i mudrost. Razum, kako bih napokon razumjela neke stvari i shvatila mudrost života. Jedan je život, te ga zato želim učiniti lijepim ljudima koje volim. Krizmanje je najljepši dar Isusa Krista. – Josipa Vidaković, OŠ „I. Milutinović“

Za mene Krizma predstavlja događaj koji ću pamtiti kao čin u mom životu kojim postajem bolja osoba. – Kristina Kirchenmayer, OŠ „J. J. Zmaj“

Primanjem Duha Svetoga primam posljednji Isusov dar. Tako smatram da sam još bliža s Isusom, te me On prati u dobru i zlu. Pošto sam kasnije krenula na župni vjeronauk, ove godine ću primiti i Pričest i Krizmu. Iskreno, drago mi je što ću u istoj godini primiti Tijelo Kristovo i Duha Svetoga. – Ivona Resan, OŠ „J. J. Zmaj“

Krizma bi mi puno značila, ali ove godine se neću krizmati, jer nisam redovito išao na svetu misu i župni vjeronauk. Zbog toga me župnik nije pripustio Krizmi, ali kada budem imao prilike, želim se krizmati. – Boris Jurčević, OŠ „I. Milutinović“

Nisam stigla na sate vjeronauka zbog muzičkog, te zbog toga ne idem na Krizmu. – Maja Nimčević, OŠ „Matko Vuković“

Krizma znači primanje Duha Svetoga. Kada se krizam, postat ću crkveno punoljetan i zbog tog mi je to važno. Ali mi je, moram priznati, ponekad naporno ići na sve vjeronaučne i liturgijske pripreme. – Krunoslav Piuković, OŠ „I. Milutinović“

Krizma znači primiti darove Duha Svetoga, a za mene Krizma predstavlja prekretnicu u nekom dijelu mog života. Ponekad nisam stizala na sve susrete zbog obveza. Na vjeronauk idem zbog druženja i sticanja znanja u vjeri. – Sara Davčik, OŠ „J. J. Zmaj“

Uopćeno krizmanje je primanje Duha Svetoga i njegovih darova. Darovi Duha Svetoga su mudrost, razum... Mladi kada se krizmaju, iako maloljetni, u Crkvi na taj dan postaju punoljetni. Pošto sam za razliku od svojih vršnjaka ranije krizmana, nekako se osjećam starija i zrelija od njih. – Ivona Sabo

Proštenje u Đurđinu

Crkva sv. Josipa Radnika u Đurđinu proslavila je svečano proštenje 1. svibnja.

Na svetoj misi prisustvovali su, uz župnika vlč. **Miroslava Orčića**, brojni svećenici, među kojima je bio i vlč. **Lazar Novaković**, prethodni đurđinski župnik. Misu je predvodio **mons. Slavko Večerin**, te je u svečanoj propovijedi istaknuo sv. Josipa kao novog Abrahama, koji je vjerom prihvatio Boga. Također, pozvao je brojne prisutne na poštenje u radu, ali i na odgovornost za svoju obitelj, po uzoru na sv. Josipa. /*Je. D.*/

Blagoslovljen obnovljeni križ

Nakon svete mise u nedjelju, 11. svibnja, žednički je župnik vlč. **Željko Šipek** uz nazočnost pedesetak vjernika **blagoslovio obnovljeni križ Josipa Antunovića Aljmaškog i Rozalije Vojnić Bajšai, podignut davne 1906. godine.**

Križ, smješten nekoć uz Sivački put, u dijelu žedničkog atara koji se naziva Koreja, vremenom je oronuo, a njegovu obnovu je inicirala obitelj **Paje Ivankovića**. Skupa s nekim svojim prijateljima protekle zime ga je uspio očistiti, promijeniti postolje te nanovo postaviti. Pohvalivši ovu inicijativu i zauzetost Paje Ivankovića, vlč. Šipek je rekao kako se svaki čovjek treba obradovati dolasku pred križ, a ukoliko je on i uređen, znak je žive vjere. U svom obraćanju Pajo Ivanković je izrazio zadovoljstvo što je i ovoga puta uspio privesti poslove obnove križa kraju te pozvao i druge kojima je stalo do sakralne baštine da učine slične korake jer, kako je rekao, u ovakvim poslovima najvažnija je dobra volja i spremnost za rad. /*BPK*/

Duhovna obnova Franjevačkog svjetovnog reda

Za članove Franjevačkog svjetovnog reda, ali i simpatizere franjevačke duhovnosti, od 2. do 4. svibnja održana je duhovna obnova u Franjevačkoj crkvi svetog Mihaela Arkandela u Subotici.

Na poziv gvardijana **fra Ivana Bošnjaka** duhovnu obnovu vodio je **fra Goran Malenica OFM** iz Varaždina.

Prvi dan duhovne obnove se odvijao na posvješćivanju i produbljivanju što je to zapravo franjevački trećoredac i što je i kakvo je to obećanje dano pred Bogom, ljudima i nama samima.

Drugi dan obnove na kojem je bilo oko 60 sudionika, predavač je govorio o prostodušnosti i jednostavnosti koje su silnice po kojima bi trebao funkcionirati franjevački svjetovnjak. Istaknuo je kako jednostavnost uključuje stalnost, traženje Boga, a ne sebe. Kad nađemo Boga, naći ćemo i sami sebe.

Treći dan susreta je bio nadasve osobit, jer je fra Goran kroz djela slavnog slikara Giotta di Bondonea naslikana u bazilici sv. Franje Asiškog u Asizu predočio Franjin put. Osobito se osvrnuo na sliku na kojoj je prikazan jedan jednostavan čovjek, običan građanin Asiza koji je upoznao Franju na ulicama grada i, nadahnut od Boga, raširio svoj ogrtač pred Franjin korak. Čovjek je tvrdio da je Franjo dostojan sveg poštovanja, i kako će on uskoro napraviti velike stvari te će doći dan kad će biti poštovan od svih kršćana. Prizor je postavljen na glavnom asiškom trgu, uz hram Minerve u pozadini.

Ovom temom pater Goran je zaključio duhovnu obnovu. Svaki dan nakon susreta služena je euharistija, a potom je bilo klanjanje ili krunica i litanije Majci Božjoj.

Privodio: Silvester Bašić OFS

Blagdan Svetog Marka u Lemešu

Na blagdan Svetog Marka, 25. travnja 2014. godine, u crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije u Lemešu služena je svečana sveta misa koju je predvodio mjesni župnik **Antal Egedi**.

Za ovu prigodu članovi HBKUD-a „Lemeš“ iz Svetozara Miletića su na oltar donijeli mlado žito na blagoslov. Svečanu povorku je predvodila bandašica **Ivana Racić** u paru s **Lukom Vilićem**. Njih su slijedili članovi udruge i vjernici. Ovim misnim slavljem Lemešani započinju pripreme za ovogodišnju Dužijancu. /*Lucia Tošaki*/

Zlatni jubilej s. Gertrude od Duha Svetoga

Zlatni jubilej, pedeset godina doživotnih obećanja i života kao članica Svjetovnog reda Karmela (OCDS), proslavila je i obnovila svoja obećanja s. Gertruda od Duha Svetoga, naša teta Vita Burnać, za vrijeme susreta u ovogodišnjoj Uskrsnoj osmini, u somborskoj karmelićanskoj crkvi u krugu zajednice Svjetovnog reda. Ovom svečanom činu nazočili su o. Bernardin Vizsmeg, prior karmelskog samostana u Somboru i duhovni asistent o. Zlatko Žuvela, te braća i sestre Svjetovnog reda, koji su također obnovili svoje zavjete.

U ime Zajednice karmelićana i u svoje ime, čestitke je uputio o. Bernardin Vizsmeg, a duhovni asistent o. Zlatko Žuvela je čestitajući jubilej s. Gertrudi od Duha Svetoga i cijeloj zajednici, istaknuo da članstvom u OCDS-u nasljedujemo Krista u kreposnom životu kako bismo bili što sličniji Bogu, a za sve je potrebna ustrajnost – ustrajati u Božjem naumu i ne popuštati pod mentalitetom sadašnjeg svijeta.

U ime članova Svjetovnog reda karmelićana, s. **Marijana od kraljice Karmela** se obratila slavljenici riječima: *Draga naša s. Gertruda od Duha Svetoga! Za nas ćete uvijek ostati naša teta Vita. Ovu zajednicu ne bismo mogli bez Vas zamisliti. Dok ova zajednica postoji, uvijek će se sjećati Vaših koraka kojima ste je 40 godina vodili. Kao Mojsije kroz pustinju vodili ste sigurno ovu zajednicu, nadahnuti Duhom Svetim. Ovakva sigurnost može proizlaziti samo iz duboke povezanosti*

s Bogom. Povezanost s Bogom i prepoznavanje njegove volje događa se kroz upoznavanje Boga. Upoznati ga možemo ako razgovaramo s Njim, a istinski razgovor s Bogom jest molitva. U svim tegobama, traženjima i patnjama imali ste „stup od oblaka“ – Božji putokaz kojim Vam je išti. Slavimo Boga što nam je darovao Vas – Vi ste nama dar.

Zato molimo da Vas Gospodin još dugo podrži na Vašem životnom putu, u nadi da ćemo u nebo svi stići pod istim plaštem naše Gospe Karmelske koja će nam puno milosti isprositi od Gospodina. Želim da od sestara doživljavate puno ljubavi i pažnje što ste i zaslužili.

S. Gertruda od Duha Svetoga je rođena 18. 06. 1929. godine. Bila je 40 godina poglavarica OCDS-a, a doživotna obećanja položila je 26. 07. 1964. godine.

Slavljenici je potom uručen skromni dar, a druženje je nastavljeno u prijatnoj atmosferi.

Karmela Malenić

Susret starih, bolesnih i nemoćnih u Starom Žedniku

U župnoj crkvi sv. Marka u Starom Žedniku 4. travnja okupio se veliki broj naših starih, bolesnih i nemoćnih župljana.

Svjesni da su bolesnici, stari i nemoćni vrijedni članovi naše župne zajednice, ali su zbog svoje bolesti i nemoći uskraćeni za milost okupljanja na Euharistijsko slavlje, ideju za ovakav vid susreta proveli smo u djelo. Organizirali smo prijevoz za svakoga kome je to bilo potrebno, a mnoge su njihovi ukućani sami dovezli.

Tog lijepog i ugodnog travanjskog poslijepodneva, već od 16 sati počelo je okupljanje naših starih i bolesnih sumještanata u crkvi, kako bi u skrušenosti i sabranosti pristupili sakramentu ispovijedi. Od 16,30 sati predmolili su žalosna otaj-

stva Krunice, a u 17 sati je započela dvojezična sveta misa koju je predslavio župnik, **preč. Željko Šipek**. Đakon, **vlač. Dražen Dulić** je pročitao Evanđelje, a nakon toga župnik je prenio Papinu poruku za XXII. Svjetski dan bolesnika, koja je upućena svima koji nose teret boli i patnje, kao i svima onima koji se o bolesnicima brinu. Posebno je istaknuo i naglasio Papinu poruku: *Povjeravam ovaj XXII. Svjetski dan bolesnika zagovoru Gospe od milosti da uvijek prati ljude koji trpe u njihovu traženju utjehe i čvrste nade, neka pomogne onima koji su uključeni u apostolat ljubavi da postanu dobri Samarijanci za svoju braću i sestre koji su pogođeni bolešću i trpljenjem.* Nakon ovih utješnih riječi našega Pape, župnik je pozvao sve koji ispunjavaju uvjete i to žele, da pristupe sakramentu bolesničkog pomazanja. Veliki broj prisutnih je pristupio svećenicima **vlač. Miroslavu Orčiću** i **preč. Željku Šipeku** svjesno i dragovoljno primiti ovaj sakrament okrijepe za dušu i tijelo. S obzirom da je to bio ujedno i prvi petak u mjesecu, na samom kraju je uslijedila pobožnost Prvog petka i može li biti ljepšeg otpusta iz crkve do li blagoslova s Presvetim oltarskim sakramentom?!

Nakon zajedničkog fotografiranja za uspomenu na ovako divan susret, naši najstariji župljani nastavili su druženje u novoj vjeronaučnoj dvorani gdje su se susreli i oni koji se dugo nisu vidjeli. Bio je ovo doista dirljiv susret. Naši najmlađi, uz pomoć svojih animatora **Nade** i **Zolike**, pripremili su im „buketiće cvijeća“ koji će ih podsjećati na ovaj lijepo ispunjen dan, a napose na to da su osjetili da su voljeni i da nisu zaboravljeni.

Ljubica Vukov

Susret volontera Radio Marije Srbije u Subotici

U prostorijama župe sv. Roka u Subotici 6. svibnja direktor programa na hrvatskom jeziku RMS, mons. dr. Andrija Anišić održao je susret s volonterima iz Subotice.

Na susret se okupilo dvadesetak sadašnjih i budućih volontera. Okupljene volontere pozdravio je dugogodišnji volonter RMS Oliver Kajari i predstavio im novog direktora programa na hrvatskom jeziku.

U svom govoru mons. Andrija Anišić zahvalio je svim volonterima što su se odazvali na taj susret, napose onima koji su već dali svoj doprinos opstanku i napretku RMS. Zatim je upoznao volontere s trenutnim stanjem u RMS istaknuvši kako je u tijeku sklapanje sporazuma s mađarskom redakcijom o zajedničkom korištenju studija i frekvencija. Mađarska redakcija će ubuduće djelovati preko nove udruge koja će se zvati „Za našu Radio Mariju“. Direktor je također spomenuo da je u tijeku izbor novog koordinatora te da će njegov prvi suradnik, asistent za subotički studio biti Oliver Kajari te da će on uz glavnog tehničara Danijela Perčića koordinirati rad RMS na hrvatskom jeziku u subotičkom studiju. Potom je predstavio i nove sadržaje u programu na hrvatskom jeziku RMS ističući kako u okviru svoga programa taj radio emitira i programe na srpskom, njemačkom, slovačkom, ukrajinskom i rusinskom jeziku. S volonterima je dogovorena i konkretna suradnja. Tako će neki pomagati u tehnici, neki će dežurati na porti subotičkog studija, a neki od nazočnih volontera će uređivati i nove programske sadržaje, kao što su „Duhovna lirika“, „Čitam knjigu“ i „Meditacije“. Novina u programu je i to što će ponedjeljkom, srijedom i petkom od 20 sati biti više novih kontakt emisija, koje će osim svećenika, voditi i neki od volontera. Među novim emisijama bit će: „Ženski razgovori – kako postati žena vrsna“ i „Kako pomoći ovisnicima“, a obnovljena je i emisija „Susreti“. Najvaljena je i kontakt emisija o zdravlju. Radio Marija Hrvatske dopustila je emitiranje

njihovih emisija koje vode prof. dr. sc. Tomislav Ivančić i p. dr. sc. Mijo Nikić. Bit će tu „Priče za djecu“, a nova emisija će biti i „Pitajte svećenika“. Emisiju prvim petkom vodit će p. Vinko Maslač, isusovac iz Beograda. Okvirna tema njegove emisije bit će: „Štovanje Srca Isusova“ i „Apostolat molitve“. Ponedjeljkom od 14 sati bit će emisija „Mala škola teologije“ u kojoj će nastupati profesori Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije. A već su krenule emisije „Svec dana“ koju uređuje mons. Stjepan Beretić i „Iz povijesti Crkve“ koju uređuje Silvester Bašić.

Svi slušatelji Radio Marije Srbije uskoro će dobiti tiskane programe na hrvatskom jeziku, s jasnim naznakama u koje vrijeme se program čuje preko kojeg predajnika. /A. A./

Blagoslov bajkera na Bunariću

Na prvom ovogodišnjem skupu bajkera, održanom 26. travnja, okupilo se njih oko tri stotine iz Srbije, Mađarske, Hrvatske i Austrije. Oni su posjetili subotičko marijansko svetište Bunarić na kojemu je upriličen blagoslov motora i motociklista.

Nazočnima su svetište predstavili otac Đorđe Dimić i Jelena Zečević, te su nakon kratke propovijedi o slobodi, brzini, humanitarnom radu po kojem su bajkeri poznati mons. Slavko Večerin i otac Đorđe Dimić blagoslovili svaki motor. Nakon kratkog obilaska svetišta i druženja, bajkeri su se uputili na Hajdukovo i tamo nastavili svoj skup.

J. Z.

Koncert korizmenih pjesama

U crkvi Uzvišenja svetog Križa u Somboru, 15. travnja održan je koncert pod nazivom „Korizma i Uskrs u Monoštoru“, u organizaciji Udruženja građana „Urbani Šokci“ iz Sombora.

U ime organizatora prisutne je pozdravila Marija Šeremešić, predsjednica UG „Urbani Šokci“ i dala kratak uvod u program u kojem su sudjelovali članovi UG „Urbani Šokci“ i KUDH „Bodrog“ iz Bačkog Monoštora. Program je bio isprepleten stihovima koje su kazivale Marija Šeremešić i Marica Mikrut i pjesmama koje su pjevale „Kraljice Bodroga“ iz Monoštora. Kazivani su stihovi Vladimira Nazora te križnog puta „Šokica slidi Isusa do Kalvarije“ autorice Marice Mikrut. Neke od izvedenih pjesama su: Veliča duša moja Gospodina, Šetala se Marija, Moleć Isus zadnje noći, Marija pod križem stoji, Gospin plač, Veseli se o Marijo.

UG „Urbani Šokci“ i KUDH „Bodrog“ su ovaj program izveli i 6. travnja u okviru 23. svečanosti Pasijske baštine u Zagrebu, u Crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Resniku u povodu obilježavanja osamstote obljetnice mjesta i župe. Ovu manifestaciju, koja se odvija pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske, prof. dr. Ive Josipovića, otvorio je koncert udruga sa sjevera Bačke što predstavlja veliko priznanje i poticaj za dalji rad.

Ivan Šimunov

Uskrs u župi Isusova Uskrsnuća

Subotička kalvarija je i ove godine bila mjesto okupljanja brojnih vjernika ne samo župe kojoj pripada već i vjernika iz okolnih mjesta, kao i onih iz samoga grada. Svoju pobožnost, moleći Križni put, vjernici su iskazivali tijekom tri posljednje nedjelje korizme.

Prvu nedjeljnu pobožnost na Kalvariji predvodila su djeca, a nakon završetka Križnoga puta uslijedio je nagovor **mons. Stjepana Beretića**. Sljedeće su nedjelje mladi iz različitih župa Subotice i okolice, osim molitve, čitanja i razmatranja postaja, svojim skladnim pjevanjem predvodili Put križa koji je vodio **vlač. Ivica Ivanković Radak**. Zahvaljujući lijepom vremenu, mladi su u petak pred Cvjetnicu s upaljenim svijećama pratili Krista kroz njegovu patnju moleći i pjevajući. Na Cvjetnicu su Križni put predvodile obitelji, a **fra Zdenko Gruber** je održao prigodni nagovor. Na dan spomena Kristove muke, na Veliki petak mnoštvo vjernika došlo je pratiti Isusa na Križnom putu među kojima su mnoge obitelji koje su samostalno išle i molile se Spasiteljju.

Vjernici u župi Isusovog Uskrsnuća pripremali su se tijekom korizme za slavlje Uskrsa. Djeca su na radionicama pravila prigodne darove koji su se prodavali, a veliki broj vjernika činio je djela ljubavi prema siromašnoj braći donoseći robu, hranu i novac za potrebite. Na sam dan proštenja sve-

čano euharistijsko slavlje predvodio je **fra Marijan Kovačević** uz koncelebraciju župnika **mons. Bele Stantića**. Župnik je na kraju euharistije pozdravio goste koji su došli na proštenje i studente, posebice bogoslove **Sinišu** i **Željka**.

U crkvi Isusova Uskrsnuća nastavljena je desetogodišnja tradicija te je misa proštenja uljepšana zvucima tamburaške glazbe. Tamburaši i pjevači uveličali su Uskrsno slavlje, pod vodstvom **Branka Ivankovića Radakovića** i **Emine Tikvicki**.

Na treću vazmenu nedjelju, 4 svibnja učenici drugog razreda, njih dvadeset jedan, imali su Prvu svetu ispovijed. Na svečanoj svetoj misi djeca su s upaljenim krsnim svijećama svečano izrekla svoje obećanje Bogu, koje su na dan njihova krštenja izrekli umjesto njih njihovi roditelji i kumovi. /N./

Uskrsni koncert zbora „Sv. Cecilija“

Uskrsni koncert zbora „Sv. Cecilija“ održan je 23. travnja u Franjevačkoj crkvi u Subotici.

S. Mirjam Pandžić je 24. put okupila pjevače, gospodin **Stipan Jaramazović** svirače, te se njihov zajednički repertoar sklopio u jednu veliku glazbenu uskrsnu poruku, koju su poslali publici. Prvi dio zbor je izveo na koru, uz pratnju orgulja za kojima je bila s. Mirjam, a drugi dio na oltaru, skupa s orkestrom. Na repertoaru u prvom dijelu našli su se autori: Canjuga, Vidaković, B. Duda, László Halmos, Asić i Margita Cetinić, dok su u zajedničkoj izvedbi zbora i orkestra na repertoaru bili: Pintarić, Adamić, Leščan, Kinderić, Dugan. Međutočka koju je izveo orkestar bila je praižvedba kompozicije Zdravka Šljivca, „Praznična rapsodija“, kompozicija novijeg doba, koju je dirigirala **Marijana Marki**.

Da svijet voli čuti i veliki „Pjevaj hvale Magdaleno“, kao i „Uskrsnu Isus doista“ pokazala je brojna publika koja je pjevala sa zborom. Koliko oduševljenje i jezu u duši otvaraju ove obične pučke pjesme otpjevane na jednom koncertu, svjedoče brojne duše koje aplaudiraju, i čekaju još koju običnu pjesmu, šansonu, koja otvara dušu. Nadajući se novom susretu, na nekom novom koncertu, ili možda misi, u kojoj dolazeći franjevcima želimo očistiti dušu, razgaliti srce, utjecati se molitvom, želimo svim ljudima puno Božjeg blagoslova, molitve, glazbe, dobrih djela... /**M. Piuković**/

Susret bivših

jordanovačkih bogoslova

U subotičkom pastoralnom centru „Augustinaum“ od 23. do 25. travnja na tradicionalnom susretu svećenika koji su studirali na Jordanovcu u Zagrebu, okupilo se trinaest svećenika.

Na susretu su ove godine bili **Andrija Anišić, Gergely Beer, Illes Csuzdi, Tibor Dobo, Tivadar Fehér, Franjo Ivanković, Josip Kujundžić, Ivica Musa, Miroslav Orčić, Árpád Pásztor, Mladen Rozić i Oszkar Szeles** i **fra Mića Stojić**. Nekoliko kolega se ispričalo. Zbog bolesti nisu bili nazočni **Matto Jaković** i **fra Mika Stojić**.

Osim tradicionalnog razgovora i druženja, ove godine smo posjetili Bačku Topolu gdje smo u četvrtak ujutro slavili svetu misu zahvaljujući ljubaznosti župnika **preč. Ferenc Falezkasa**. Nakon sv. mise uputili smo se u Petrovaradin, rodno mjesto bana Josipa Jelačića, gdje smo razgledali crkvu sv. Jurja, zatim smo posjetili Gospino svetište „Tekije“. Posjetili smo i Srijemske Karlovice i razgledali sabornu crkvu. Zatim smo posjetili Novi Sad gdje smo pogledali pravoslavnu sabornu crkvu i katoličku „katedralu“ Imena Marijina, a potom smo se susreli s kapelanom, **vlač. Marijanom Vukovim**, koji je također studirao na Jordanovcu.

Naš susret iduće godine održat će se u isusovačkom samostanu u Opatiji od 8. do 10. Travnja, a domaćin i organizator će biti naš kolega **p. Zvonko Vlah**.

A. Anišić

Blagoslovom žita u Tavankutu započela Dužijanca 2014.

Tradicionalna manifestacija Dužijanca 2014. započela je blagoslovom žita 25. travnja 2014. godine, na blagdan sv. Marka, na Etno salašu Balazević u Tavankutu. Svečanu svetu misu u crkvi presvetog Srca Isusova u Tavankutu predvodio je katedralni župnik mons. Stjepan Beretić, uz concelebraciju mons. dr. Andrije Anišića, vlč. Dragana Muharema i tavankutskoga župnika preč. Franje Ivankovića na kojoj je bio nazočan veliki broj vjernika iz Tavankuta, Subotice i okolnih mjesta.

O aktivnostima novo osnovane Udruge bunjevačkih Hrvata „Dužijanca“ mons. dr. Andrija Anišić, predsjednik Udruge je rekao: *Ovogodišnju Dužijancu 2014. organizirat će UDH „Dužijanca“. Organizacijski odbor je imenovan na četiri godine i ima sedam članova.. Organizacijski odbor Dužijance čine: Marinko Prčić, Stjepan Beretić, Vlatko Vojnić Purčar, Pavle Kujundžić, Ljiljana Dulić, Marija Kujundžić, Ivan Piuković, a predvodi ih direktor UBH „Dužijanca“ Marinko Piuković. Dužijancu smo mi organizirali više od dvadeset godina do sada, a na čelu je bilo HKC „Bunjevačko kolo“, koje je sada svoje statutarno pravo prenijelo novoj udruzi, pismenim putem. HKC „Bunjevačko kolo“ će i nadalje biti suorganizator nekih manifestacija u okviru Dužijance. Oni će organizirati Dužijancu malenih i smotru folklornih ansambala u središnjoj manifestaciji. S tavankutskim društvom HKPD „Matija Gubec“ potpisali smo sporazum u vezi s manifestacijom „Natjecanje risara“.*

Domaćin ovogodišnje posvete žita bilo je tavankutsko HKPD „Matija Gubec“. Predsjednik udruge **Ladislav Suknović** pojasnio je zbog čega je ova udruga ponudila svoje imanje kao mjesto natjecanja risara 2014.: *U Tavankutu će ove godine u vrijeme XXIX. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame biti održan i Svjetski kongres slame „Art Straw Festival“ na kojem će se u našem mjestu i našoj udruzi okupiti oko stotinu slamara iz više europskih zemalja, Amerike i Kanade, te smo ova dva događaja nastojali povezati, kako bi se oba mogla nadopuniti, te kako bi stranci mogli upoznati i ovaj dio naše baštine. Pored ovih već najavljenih programa, u istome vremenu najavljujemo i susrete društava koji nose ime „Matija Gubec“, kao i III. Seminar bunjevačkog stvaralaštva.*

Nakon blagoslova žita mnogi prisutni su svojim domovima ponijeli po stručak mladog blagoslovljenog žita. **Antun Benčik**, jedan od prisutnih mještana Tavankuta, pojasnio je kako se žito čupa i čuva u kući, s vjerom kako će pomoći boljem rodu i prinosu na njivama svima koji su s te blagoslovljene njive uzeli žito. /**Ivica Dulić**/

Na dijamantnom piru u Zagrebu obnovljeni bračni zavjeti

Nakon 60 godina bračnog života, **Andrija i Gabrijele Cvijin** obnovili su svoje bračne zavjete, na svečanoj svetoj misi održanoj u nedjelju, 4. svibnja, u župnoj crkvi Uznesenja blažene djevice Marije u Stenjevcu, u Zagrebu. Misu je predvodio župnik **Vjekoslav Meštrić**.

Gabrijele je rođena 28. 03. 1933. godine u Pavlovcu, od oca **Tome Čovića** i majke **Marije**, rođene **Šokčić**, kao drugo od troje djece u obitelji. Školovala se u Subotici, a poslije završene gimnazije zaposlila se kao administrativna službenica u zdravstvu. Andrija se rodio u Subotici 22. 10. 1927. godine, kao sedmo i najmlađe dijete od oca **Miška** i majke **Elizabete**, rođene **Lukač**. Rano, već u sedmoj godini života, ostao je bez majke. Osnovnu školu je pohađao u Keru, u Subotici, a u svom rodnom gradu je završio i gimnaziju. Tijekom Drugoga svjetskog rata prekinuo je školovanje, a nastavio je 1945. godine. Medicinski Fakultet je započeo u Sarajevu, a diplomirao je u Beogradu 1955. godine.

Andrija Cvijin i Gabrijele Čović vjenčali su se 1. 05. 1954. godine u župnoj crkvi sv. Roka. Obred vjenčanja predvodio je velečasni **Gabrijel Crnković**, župnik, uz asistenciju

velečasnog **Jakova Grunčića**, župnika u Đurđinu i **Antuna Gabrića**, župnika u Tavankutu.

Ubrzo nakon vjenčanja, 1955. godine, bračni par se nastanio u Žedniku, gdje je Andrija dobio posao i započeo radnu karijeru kao seoski liječnik. Godine 1957. rodili su im se sinovi **Miroslav** i **Zvonimir**.

Zbog nove službe koju je Andrija dobio, obitelj se 1959. godine preselila iz Žednika na Iriški Venac, na Fruškoj Gori, u Srijemu. U klimatskom lječilištu na Iriškom Vencu, Andrija je specijalizirao fiziologiju. Obitelj je tamo živjela do 1963. godine kada Andrija dobiva novi posao u Antituberkuloznom dispanzeru u Subotici zbog kojeg se vraćaju u Suboticu. Godine 1971., radi profesionalnog usavršavanja, privremeno radi u Bad Reichenhallu, u Njemačkoj, ali se vraća na svoje radno mjesto u Subotici. Nakon par godina prelazi na rad na grudno odjeljenje Opće bolnice Subotica. Godine 1975./'76. studira i završava postdiplomski studij o plućnim i srčanim bolestima na Univerzitetnoj klinici za plućne bolesti na Golniku u Sloveniji.

Sinovi **Miroslav** i **Zvonimir**, nakon školovanja u Subotici, odlaze na studij u Zagrebu, gdje diplomiraju i zapošljavaju se. Godine 1987. i Andrija i Gabrijele odlaze u mirovinu, a 1993. godine preseljavaju u Hrvatsku, prvo u Kutinu, a 1999. godine u Zagreb, u naselje Stenjevec, gdje i sada žive.

/Cv./

Krizma u Maloj Bosni

U radosnom ozračju župne zajednice Presvetog Trojstva u Maloj Bosni, petero krizmanika primilo je 11. svibnja sakrament Svete potvrde po rukama biskupa Ivana.

Hrabrost odgovorne zadaće življenja i naviještanja vjere spremno su prihvatili **Dario Arančić**, **Marija Ivković**, **Martina Jurić**, **Filip Skenderović** i **Mladen Čović**. Nakon pozdrava krizmanice na početku mise, biskup Ivan je nazočne uveo u euharistijsko slavlje. U naviještanju Božje riječi i molitvama vjernika sudjelovali su krizmanici te njihovi roditelji i kumovi. Na kraju slavlja, župnik **vlč. Dragan Muharem** je zahvalio ocu Biskupu i prisutnim vjernicima na lijepom zajedništvu. Slavljeničko ozračje nastavljeno je u vjeronaučnoj dvorani. /Zv/

Klapa „Slavonica“

Dakovački muški oktet, klapa „Slavonica“, priredio je u crkvi sv. Roka u Subotici u nedjelju, 18. svibnja koncert sakralne glazbe.

Klapu „Slavonica“, koja uglavnom njeguje slavonsku i dalmatinsku pjesmu u višeglasnoj obradi, predstavila je organizatorica ovog koncerta **Zorica Svirčev**. U vrlo lijepo koncipiranom programu vjernici su nakon mise mogli čuti dva gregorijanska korala: *Gdje je ljubav prijateljstvo, Aleluja, o sinovi i kćeri*, a potom i pjesme: *O spase roda ljudskoga, Tebe tražim, Zdravo Majko djevice, O tolika Tajna to je, Klanjam ti se smjerno, Zdravo budi, križu sveti, Bliže, o Bože moj i Veličaj*.

Na kraju koncerta prisutne je pozdravio župnik **mons. dr. Andrija Anišić** zahvalivši članovima klape na nastupu, a napose obitelji **Lukač** koja ih je ugostila toga dana, sa željom da se još

jedan koncert upriliči u adventu ove godine. Nakon koncerta druženje je nastavljeno u župnom dvorištu s mladima i VIS-om „Proroci“ uz pjesmu. /Zv/

Blagoslov tornja i krova senčanske crkve

Blagoslovom tornja i krova crkve svetog Jurja u svetom misom koju je predvodio subotički biskup **mons. Ivan Péntzes** u četvrtak, 24. travnja, označen je završetak radova na sanaciji tornja i krova ove crkve, oštećenih u olujnom nevremenu krajem srpnja 2012. godine.

Svečanosti su prisustvovali predsjednik Skupštine AP Vojvodine **István Pásztor**, v. d. direktora Fonda za kapitalna ulaganja AP Vojvodine **Nebojša Malenković**, gradonačelnik Subotice **Jenő Maglai** i **Mária Kern Solya**, pomoćnica gradonačelnika zadužena za komunalne djelatnosti i zaštitu okoliša.

Župnik crkve svetog Jurja **István Palatinus** zahvalio je svima koji su pomogli uspješnom okončanju radova na sanaciji crkve, građene u neogotskom stilu prije 120 godina, i ukazao na potrebu obnavljanja unutrašnjosti crkve, posebno dotrajale elektroinstalacije. /S. M./

Duhovne vježbe sestara Kćeri Milosrđa u Subotici

U samostanu sestara Družbe Kćeri Milosrđa, poznatije kao „Blatarice“, pri župi sv. Roka u Subotici, održane su sedmodnevne duhovne vježbe, od 11. do 17. svibnja.

Voditelj duhovnih vježbi bio je urednik *Zvonika* **vlč. Dragan Muharem**, koji je govorio o Duhu Svetom, čijoj se svetkovini približavamo. Nastojao je potaknuti na promišljanje gdje i na koji način susresti Treću božansku osobu u svojem svakodnevnom životu i iskustvu. Uz razmatranja, svakog dana bila je sveta misa s prigodnom propovijedi, moljenje časoslova, klanjanje i druge pobožnosti. Pretposljednega dana, u petak, mjesto pobožnosti Križnoga puta, voditelj je predstavio uskrsnu pobožnost „Putu svjetla“. Popodne, nakon pokorničkog bogoslužja bila je prigoda za osobnu svetu ispovijed. U subotu u prijepodnevnim satima proslavljena je misa zahvalnica za ovogodišnje duhovne vježbe. Nakon toga sestre su se ponovno razišle i vratile svojim samostanskim zajednicama diljem Hrvatske i u Subotici. /Zv/

Vazmeno bdijenje u Srijemskim Karlovcima

Vazmenim bdijenjem, koje je započelo na Veliku subotu 19. travnja, župljani Presvetog Trojstva, župe Srijemske biskupije u Srijemskim Karlovcima, završili su Sveto trodnevlje slavljenjem Kristova uskrsnuća.

Slavlje vazmenog bdijenja je predvodio župnik **Marko Lončar**, a započelo je službom svjetla kada je blagoslovljen novi oganj s kojeg je upaljena uskrsna svijeća, znak uskrslog Krista, Svjetla svijeta, te svijeće vjernika. Okupljeno vjerničko mnoštvo obnovilo je svoja krsna obećanja, a nakon toga župnik Marko Lončar je blagoslovom vode iskazao čast vodi kojom nas Krist pere i preporađa. Sedam različitih čitača župe Presveto Trojstvo pročitao je sedam čitanja iz Starog zavjeta i jedno čitanje apostolsko. Euharistijskom službom završeno je Vazmeno bdijenje, a na poziv župnika pričesti su pristupili svi nazočni vjernici koji su se u velikom broju ispovjedili u uskrsnoj ispovjedi upriličenoj u župi.

Tomislav Mađarević

Kršćanske tribine u Zemunu

U okviru redovite tribine „Uvod u kršćanstvo“, prof. **Ivica Čatić** održao je u Zemunu dva predavanja, 27. travnja i 11. svibnja.

Prva tribina imala je dva dijela; prvi je bio usmjeren na Pavlov put u Makedoniju i Grčku, dok je drugi dio predavanja prof. Čatić posvetio Pavlovu oproštajnom govoru starješinama Efeza. Ono što je najdragocjenije u njegovu govoru je, kako ističe i prof. Čatić, kada je on učenicima rekao da ih preporučuje Bogu i Riječi njegove milosti. Ovo je veoma bitno istaknuti jer se često pogrešno smatra da Crkva čuva Riječ Božju, a zapravo je obratno. Crkva djeluje pod zaštitom Riječi Božje.

Predavač se na drugoj tribini, 11. svibnja bavio događajima vezanim za Pavlov put u Jeruzalem. Brojni su detalji na koje predavač ukazuje tijekom predavanja i svi koji sudjeluju na tribinama imaju veliku duhovnu korist.

Danijela Lukinović

Od Uskrsa do Dobrog Pastira u Irigu

Nakon mise posvete ulja u Sr. Mitrovici na Veliki četvrtak nastavili smo proslavu Velikog trodnevlja misom Večere Gospodnje i urom bdjenja u župi. Na Veliki petak iskazali smo pobožnost Križnog puta u Dobrodolu, a obrede u Vrdniku i Irigu. Obrede Velike subote u Šatrinčima započeli smo loženjem vatre i procesijom svjetla. U Irigu su toga dana **Marija Majoroš** (37) i **Josip Pisarević** (65) primili sakramente kršćanske inicijacije. Uskrs (20. 4.) je proslavljen u Irigu i Vrdniku. Kod svih obreda i misa najvažnije naše pitanje je bilo: *Gdje je naše mjesto? Gdje ja sjedim za stolom? Gdje sam ja pod križem? Gdje je moje mjesto kod groba?* – a potvrda i poruka Uskrsa: *Živjeti s onim koji živi!* Drugi dan smo slavili opet na tri mjesta: u Irigu, Šatrinčima i Dobrodolu (za pok. **Josipa Magoša**) s porukom: *dati ljudima smisao njihova bitka, čežnje i nade*, U petak, 25. 4. u Irigu smo se oprostili od **Petra Varge** (61), čovjeka raznovrsnog i čudnog života, obilježena Golgotom. Drugu vazmenu nedjelju (27. 4.) smo slavili na tri mjesta. U Šatrinčima je bilo mnogo svijeta, na misi uz godišnjicu pok. **Mihalja Birinjija**. Uz svete mise obavljen je i blagoslov usjeva (žita) uz poruku: *potpuna stvarnost Uskrsa: radost – rana a u sredini: mir vama!*

U Irigu je 30. 4. u SSS „B. M. Mihiz“, u nazočnosti djelatnika, upriličen oproštaj od direktorice gđe **Radinke Birinji** koja je otišla u mirovinu. Prvog svibnja župnik **Blaž Zmaić** nazoči proslavi 88. rođendana najdraže kršćanke u Vrdniku, **Mandice Gubaš**, uz kćerku **Irenu**, unuka **Arona**, Osječane i uzvanike. Bila je tada i prva krunica i misa u mjesecu svibnju. U kišnom subotnjem danu (3. 5.) oprostili smo se u Vrdniku od **Veronike Kongo** (76), majke našega kamenoresca **Miše** uz poruku: *obična žena a velika majka*. Treću vazmenu nedjelju (4. 5.) slavimo uz pitanje: *Je li se išta dogodilo? I pokušavamo razumjeti – shvatiti što je Uskrs: ići putovima života, uz tvrdnju: Naše je samo ono što možemo žrtvovati. Možemo uživati samo u onome čega smo se iz ljubavi prema Bogu i ljudima spremni odreći*, zaključio je župnik. U dva dana župnik, kao ljubitelj sporta i kulture, nazoči dvjema sahranama u Irigu: najprije, 8. 5. uz odar proslavljenog golmana više momčadi: **Save Vukovića-Bece** (61), pravosl. i šutradan na komemoraciji i sahrani s tamburašima zaslužnog građana **Stevana Pištevića** (58), bibliotekara, dopisnika, autora više knjiga (kroničara), dobrog čovjeka, te župnikova prijatelja. U subotu, 10. 5. vjenčani su **Perica Petej** i **Bojana Bojković**, pravosl. U nedjelju Dobrog Pastira u Šatrinčima je misno slavlje uz godišnjicu smrti pok. **Karla Juhasa** s razmišljanjem o *Vratima koja povezuju i razdvajaju dva prostora, dva područja, dva svijeta* i Pastiru koji želi da svi budu nošeni od ljubavi i žive u dostojanstvu i slobodi, poručio je župnik.

f. f.

Početak povijesnih događaja na Tekijama

Ovogodišnje hodočašće i bogoslužje u Biskupijskom svetištu Gospe Tekijske u Petrovaradinu tradicionalno je započelo na Drugu vazmenu (Bijelu) nedjelju, služenjem svečane sv. Mise u crkvi Svetišta. Predvoditelj slavlja bio je ravnatelj Svetišta, vlč. Stjepan Barišić, uz asistenciju đakona Jozefa Demana i sudjelovanje većeg broja vjernika iz Petrovaradina i okolice.

Ovom svečanosti počela je trogodišnja proslava velikog jubileja Tekijskog svetišta – 300. obljetnica postojanja, koja će svoj vrhunac imati 5. kolovoza 2016. godine.

Po završetku sv. Mise, javnosti je prvi puta predstavljen logotip jubileja, koji je izradio župljanin petrovaradinske župe Uzvišenja sv. Križa, grafički dizajner **mr. sc. Darko Vuković**.

Obilježavanje jubileja bit će pod geslom, prema svetopisamskoj rečenici iz Ivanova evanđelja, **Što god vam rekne, učinite!** (Iv 2,5), koju je Blažena Djevica Marija izrekla u Kani Galilejskoj gdje je Isus učinio svoje prvo čudo.

U tumačenju događaja koji će se predstojećih godina odvijati u Svetištu, u okviru proslave jubileja, vlč. Barišić na-

javio je održavanje mariološkog simpozija, povijesnog simpozija, prigodnih koncerata i izložbi, izdavanje sveobuhvatne monografije Svetišta, te provedbu obnoviteljskih zahvata na eksterijeru i enterijeru crkve i Svetišta. Na duhovnom planu, pozvao je nazočne da se pridruže ustrajnim molitvama časnih sestara iz Karmelićanskog samostana u Đakovačkoj Breznici, kao i mnogim drugima koji su već prihvatili obvezu moljenja Zavjetne molitve princa Eugena Savojskog za sadašnje i buduće blagostanje Tekijskog svetišta. Neizostavno, u svetištu će se, kao i ove, treće godine zaredom, nastaviti s održavanjem cik-

lusa jednomjesečnih duhovnih obnova koje će predvoditi svećenici različitih služba i poziva.

U spomen na jednog od najčuvenijih petrovaradinskih svećenika, opata **Iliju Okrugiću Srijemca**, zaslužnog obnovitelja tekijske crkve, poznatog književnika, dramaturga, glazbenika i povjesničara, nazočnima je priopćena odluka Ravnateljstva Svetišta prema kojoj će 2014. godina biti proglašena Godinom Ilije Okrugića Srijemca čiji posmrtni ostaci počivaju u grobu kraj crkve Svetišta. Odluka o proglašenju poistovjetila se sa završetkom prvog filma iz serijala „Znameniti Hrvati Vojvodine i Srbije“ koji je u čast spomenutom velikanu snimila Zajednica Hrvata Beograda „Tin Ujević“ na čelu s predsjednikom i redateljem **Stipom Ercegovićem**.

Nakon pozdravnih i zahvalnih riječi gosp. Ercegovića, uz kratko predstavljanje projekta snimanja, u crkvi je upriličena i sama projekcija filma koji nosi naziv *Ilija Okrugić – Domo vino, slatko milovanje*.

Prikazivanju filma prethodilo je veliko zanimanje Petrovaradinaca, napose članova pjevačkog zbora HKPD-a „Jelačić“ koji su sudjelovali u snimanju tona i slike. Skup je uzveličala i poznata hrvatska književnica **Jasna Melvinger**, koja je napisala scenarij za film, sa suprugom **Petkom Vojnićem Purčarom**.

Petar Pifat

Proštenje u Petrovaradinu

Župa svetog Jurja mučenika u Petrovaradinu u Srijemskoj biskupiji, organizirala je 23. travnja proslavu svoga zaštitnika.

Svečano euharistijsko slavlje je predvodio vlč. **Zdravko Čabrajac**, župnik župe u Čereviću, uz koncelebraciju dekana petrovaradinskog dekanata **preč. Tomislava Kovačića** i mjesnog župnog upravitelja **preč. Marka Loša** i vlč. **Marka Lončara**, župnika župe Srijemski Karlovci i vlč. **Stjepana Barišića**, župnika župe Petrovaradin-2 i vlč. **Ivana Rajkovića**, studenta postdiplomskih studija u Rimu i đakona **Jozefa Demana**. Euharistijsko slavlje je i pjes-

mama svetom Jurju uzveličala grupa pjevača iz triju župa u Petrovaradinu.

U prigodnoj propovijedi vlč. Zdravko Čabrajac se osvrnuo na značenje Božje riječi koja je u svemu prva, i koja uvijek ima bogatu poruku u nevoljama. Propovjednik je ukazao koliko smo mi vjernici danas u kušnjama vjere i kako ostati vjerni Bogu. Nakon toga je slikovito prikazao današnjeg sveca svetog Jurja kojeg danas častimo i po njemu se želimo približiti Bogu. I na kraju propovjedi je poručio da ne smijemo odustati od svjedočenja cijelog života, jer smo kao vjernici pozvani služiti Bogu. /**Tomislav Mađarević**/

Cvjetnica u Belom Blatu i Lukinom Selu

U spomen na Isusov trijumfalni ulazak u Jeruzalem, na Cvjetnicu se u vojvođanskim župama blagoslivljaju grančice prije mise kojima vjernici pozdravljaju Isusa, što je učinjeno i u Belom Blatu i Lukinom Selu.

Nakon blagoslova grančica, uslijedila je procesija s blagoslovljenim grančicama u crkvu. Na misi smo se sjetili Isusove muke kojom nas je spasio od smrti.

Janez Jelen

Susret budućih krizmanika s biskupom

Tradicionalni susret mladih Zrenjaninske biskupije održan je u subotu pred Cvjetnicu na kojem su se okupili mladi iz župa i filijala: Nova Crnja, Hetin, Toba, Srpski Itebej, Mužlja, Ečka, Belo Blato, Boka, Jaša Tomić, Kikinda, Rusko Selo, Debeljača, Novi Bečej, Skorenovac, Čoka, Crna Bara.

Skup omogućava krizmanicima susret s ocem biskupom, koji je poslije ređenja ukinuo krizmanički ispit. Umjesto toga je odredio da se krizmanici obavezno susretnu na biskupijskoj razini – kako bi mogli upoznati svog biskupa i osjetiti zajednicu i zajedničku vjeru, ali i da biskup upozna svoje buduće krizmanike i suradnike u širenju Isusove Radosne vijesti.

Sudionici susreta su prisustvovali zanimljivom glazbenom programu. Koncertom svjedočenja obradovali su ih **László Csizér** i njegova evangelizatorska skupina: **Bíborka, Márta, Balázs** i **Ferkó**.

Sljedila je sveta misa, u kojoj su mladi sudjelovali čitajući misna čitanja, molitve vjernika. Svetu misu je predvodio otac biskup **dr. László Német** SVD uz brojne svećenike. *Za nas je važna sloboda* – rekao je zrenjaninski biskup u homiliji.

Najprije mislimo, ako sam slobodan mogu raditi sve ono što hoću, ali ipak postoji nešto što ograničava tu slobodu: postoji dnevni i školski red, postoje prometni propisi itd. Slobodu možemo također zlorabiti a to činimo ako prestupimo Božje ili crkvene zapovijedi. Danas prije podne sam bio sa župnikom u posjetu zatvoru. Tamo ljudi nisu slobodni. Oni mnogo toga ne mogu raditi prema svojoj volji. Oni su počinili nešto zbog čega moraju sada podnositi kaznu. Čovjek je dakle slobodan izabrati dobro ili zlo; ali mora znati kakve će biti posljedice: već u ovom životu, a naročito u vječnosti, jer Bog dobro nagrađuje a zlo kažnjava.

Susret je završio okrjepom, a poslije zajedničke svete mise budućí krizmanici odlazili su kući radosni. /**Janez Jelen**/

Svetkovina Uskrsa u Srijemskoj Mitrovici

Ovo je danas svetkovina nad svetkovinama, Uskrs, ulazak Isusa Krista u novi život. I mi smo se, poput apostola, uvjerali da je On živ, da je on Uskrsli Isus Krist, da je on s nama, rekao je biskup Đuro Gašparović, uvodeći u svetkovinu Uskrsa, u svečano misno slavlje u srijemskomitrovačkoj prvostolnici sv. Dimitrija, đakona i mučenika.

U zajedništvu sa župnikom, dekanom, začasnik kanonikom i generalnim vikarom **mons. Eduardom Španovićem**, gostom **vlč. Ivicom Zrnom**, časnim sestrama i ostalim vjernicima laicima, predslavio je biskup Gašparović misu svetkovine Uskrsa, dok su **vlč. Mario Paradžik** i **vlč. Željko Štimac** slavili Uskrs s vjernicima župa Lačarak i Erdevik te pripadnim filijalama.

Na koncu misnoga slavlja župnik Španović je zahvalio na suradnji u pripravi za ova slavlja svećenicima, pjevačkom zboru, čitačima, asistenciji i ministrantima, stražarima kod Božjeg groba, kao i svim vjernicima, sudionicima na slavljinama, te svima nazočnima i njihovim obiteljima, a posebno bolesnicima čestitao svetkovinu Uskrsnuća.

Mario Paradžik

Uskrs u Mužlji

Usprkos kišnom vremenu, u Mužlji je nakon jutarnje svete mise na Uskrs održana procesija uz pratnju limene glazbe i uz pjevanje crkvenog zbora.

Poslije procesije je bilo čašćenje u župnom dvoru za muzikante, vatrogasce i policajce.

Prije deset godina služena je prva uskrsna misa na slovenskom jeziku za članove slovenskog društva Planika i njihove prijatelje u katedrali u Zrenjaninu, koju je predvodio beogradski nadbiskup i metropolit **Stanislav Hočevar**. Misa na slovenskom je nakon toga bila u Mužlji, gdje služe salezijanci ljubljanske inspektorije. Ove godine je bila, dakle, desetogodišnjica tog događaja u pet sati popodne u crkvi Imena Marijina. Misna čitanja su čitali predsjednica slovenskog društva **Martina Drča** i **Milan Vujackov**. Misu je služio i propovijedao mužljanski župnik **Stanko Tratnjek**. Na harmoniju je svirao kantor **Saša Fogaraši**, a na gitari je pjevanje pratio **Janez Jelen**. Poslije svete mise je bilo druženje u mužljanskom župskom dvoru. /**Janez Jelen**/

Papa Franjo pozvao na molitvu za žrtve poplava na Balkanu

Papa Franjo spomenuo se u nedjelju, 18. svibnja, nakon molitve Kraljice neba žrtava velikih poplava na Balkanu, posebno u Bosni i Hercegovini i Srbiji.

Dok žrtve nesreće povjeravam Gospodinu, želim iskazati svoju osobnu blizinu svima onima koji proživljavaju ove sate tjeskobe i nevolje, rekao je Papa. Sve stradale u poplavama povjerio je Božjem milosrđu, izrazio je blizinu svim ljudima koji zbog poplava žive u strahu i zabrinutosti. Papa je zatim nazočne potaknuo na molitvu Gospi, za nastradale, predmoleći jednu Zdravo Mariju. /*Bitno.net*/

Sarajevo: Otkrivanje i blagoslov spomenika svetom Ivanu Pavlu II.

U srijedu, 30. travnja, na trgu ispred katedrale Srca Isusova u Sarajevu, svečano je otkriven i blagoslovljen spomenik svetom Ivanu Pavlu II.

Svečanosti su nazočili svi biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, apostolski nuncij u BiH te predstavnici političkog, kulturnog i društvenog života BiH. Svečanost je upriličena na istom mjestu na kojem je papa Ivan Pavao II. 12. travnja 1997. godine pozdravljao i blagoslovio okupljeno mnoštvo.

Skulptura je idejno rješenje akademskog kipara Hrvoja Urumovića, koja prikazuje uspravnu figuru Pape u meditativnoj molitvi. Spomenik je visine 2,92 metra, izrađen je od siluminija i izliven je u ljevaonici Likovne akademije u Zagrebu. /*IKA*/

Zanimljivosti sa susreta u Dubrovniku

Tajnica Susreta Ana Marčinko izvijestila je da je SHKM 2014. ugostio više od 35.000 sudionika koji su na susret stigli iz cijele Hrvatske i dijaspore s ukupno 640 autobusa. Osamdeset posto sudionika koji su prenoćili na području Dubrovačke biskupije (23.000) bilo je smješteno po obiteljima, a 20% u dvoranama (5000).

Oni koji nisu bili smješteni po obiteljima, bili su smješteni u školskim (7) i sportskim (5) dvoranama, dok je oko 500 mladih boravilo u samostanima i župnim uredima. Tri tisuće sudionika došlo je s područja Dubrovačke biskupije, od čega se njih 1640 aktivno uključilo u pripremu i izvedbu Susreta.

Preostalih 3500 sudionika na Susretu je sudjelovalo samo jedan dan. U organiziranju smještaja po obiteljima sudjelovale su sve župe biskupije, ukupno 61 župa. Osim mladih sudionika na Susretu su sudjelovali i apostolski nuncij u RH, ukupno 15 biskupa te 500 svećenika. Ukupni troškovi Susreta procjenjuju se na oko 2,5 milijuna kuna.

Iz Državnog hidrometeorološkog zavoda poslali su podatke da je u Dubrovniku u subotu 26. travnja, na dan održavanja Susreta, količina oborina iznosila 20.7 litara po četvornom metru. Svaki sudionik SHKM-a prosječno je propješačio 4 km, što bi značilo da kada bi se zbrojili svi njihovi koraci tog dana, četiri puta bi mogli okružiti planetu. Ukupno 130 svećenika dijelilo je pričest na središnjem misnom slavlju.

Po otocima je bilo smješteno 2800 sudionika. Devet tisuća Internet korisnika pratilo je popratne događaje SHKM-a putem live-streaminga dulje od 10 minuta, a 14.000 se uključivalo povremeno u stream zapis.

Broj volontera koji su se trajno angažirali u pripremi i realizaciji susreta je 1640. Od toga ih je 300 bilo angažirano za regulaciju parkinga autobusa i održavanje reda u prometu, 300 kao redari u luci Gruž, 800 kao domaćini i voditelji autobusa, 100 ih je pjevalo u biskupijskom zboru mladih, a ostali su bili po raznim službama unutar preprogramskih sadržaja. /*IKA*/

Biskup Péntzes na misi s mladima u Novoj Mokošici

Drugog dana Susreta hrvatske katoličke mladeži, u nedjelju 27. travnja, u župi Svete Obitelji u Novoj Mokošici misno slavlje predvodio je subotički biskup Ivan Péntzes, u koncelebraciji 15 svećenika.

Sotonistički obred „crne mise“ na Harvardu otkazan

Skandalozna sotonistička „crna misa“ koja je trebala biti održana u kampusu sveučilišta Harvard ipak je otkazana. Istodobno, katoličke pobožnosti klanjanja pred Presvetim Oltarskim Sakramentom i procesije, zamišljene kao molitvena naknada za sotonistički obred održane su u nekoliko svetišta u Bostonu.

Kako su prenijeli mediji, crna misa koju je organizirala studentska skupina za kulturalne studije na Harvard Extension School ipak je otkazana nakon čitavog niza prosvjeda zbog nje. Lucien Greaves, glasnogovornik sotonističkog hrama koji je zajedno s harvardskim studentima organizirao bogohulni obred žalio se sinoć novinama *Boston Globe* kako njegovi sotonisti nisu mogli održati obred jer su se studenti „uplašili“. Graves je medijima tvrdio kako je „crna misa“ ipak održana u jednom bostonskom pubu, ali novinari su provjerili njegovu priču i otkrili da se ekipa iz hrama okupila u jednom objektu, ali da nisu provodili nikakve obrede.

Istodobno, Bostonska nadbiskupija objavila je na svojoj Facebook stranici fotografije sa pobožnosti koje su održane u Cambridgeu. Na klanjanju u župi sv. Pavla i procesiji koja je tome prethodila okupilo se više od 2000 ljudi, među njima i puno studenata s Harvarda. /*Bitno.net*/

Skandalozna ponuda tvrtke neplodnim parovima

Danska tvrtka odnedavno nudi putovanja na Cipar gdje se bračni parovi boljeg imovinskog stanja mogu podvrći umjetnoj oplodnji uz istodoban odabir spola djeteta, zaobilazeći na taj način danske zakone i potičući žučne etičke rasprave.

Interes je velik, kaže direktor tvrtke Kirurgirejser koja nudi umjetnu oplodnju, javlja danski list *Jyllands-Posten*. Postupak koji stoji između 1900 i 8300 dolara obavlja se na Cipru, jer Danska izbor spola djeteta dopušta isključivo u slučajevima nasljednih genetskih poremećaja koji se prenose preko ženskog ili muškog djeteta. Spol bebe može se odrediti genetskim pokusom koji se obavlja na embriju nastalom in vitro ili preko sperme prije začeca.

Danski političari svih političkih struja kritizirali su ovakvu ponudu. *To je moralno neprihvatljivo. Sramotno je da jedna danska tvrtka novac zarađuje na ovakav način*, rekao je socijaldemokrat Rasmus Horn Langhoff, predsjednik danskog parlamentarnog odbora za jednakost spolova. Predsjednik danskog Vijeća za etiku Jakob Bikler rekao je kako smatra da *treba poslati jasnu poruku da je izbor spola nerođenog djeteta nasilje prema čovječanstvu*. /*Bitno.net*/

Misa je slavljena na školskom igralištu i sudjelovalo je više od 2500 mladih i župljana. Tijekom misnog slavlja biskup Pénzes se na duhovan i duhovit način obraćao mladima koji su ga rado slušali i uzvraćali osmijehom i pljeskom. Misu su glazbeno animirali mladi iz župne zajednice Nova Mokošica VIS Don Bosco. /*IKA*/

Vlasti u Sudanu osudile na smrt kršćanku koja je u osmom mjesecu trudnoće

Meriam Yehya Ibrahim Ishag je već tri mjeseca zatočena u zatvoru sa svojim djetetom koje ima tek 20 mjeseci. Prema informacijama Društva za ugrožene narode, trudna žena i njezino dijete nisu dobili nikakvu medicinsku skrb.

Tako sam bespomoćan. Ne znam što da radim. Samo se molim! Ovo su riječi očajnog i tužnog supruga 27-godišnjakinje koja je ovih dana osuđena na smrt zbog kršćanske vjere. Meriam, čija je majka pravoslavne vjere, udala se 2011. za kršćanina iz SAD-a. Imaju zajedničko dijete, te je već osam mjeseci u drugom stanju.

Prema sudanskom pravu, kao kćer muslimanskog oca Meriam i dalje pripada islamskoj vjeroispovijesti. Po tome je počinila „kazneno djelo“ zbog odmetanja od islamske vjere. Osim toga, muslimanima također nije dozvoljeno vjenčati se s vjernicima drugih religija, po kojemu se i njezina udaja za kršćanina ne smatra valjanom. Naprotiv, osuđena je ne samo zbog odmetanja od islamske vjere, već i zbog „preljuba“. Kako opisuju novine *Sudan Tribune*, Meriam nije pokazala nikakve reakcije kada je čula osudu. *Ja sam kršćanka i nisam nikada počinila bogohulstvo*, otvoreno je rekla sucu Abbas Mohammed al-Chalifi, koji joj je nudio tri dana da se predomisli i vrati islamu.

Slučaj ove mlade majke izazvao je veliku zabrinutost u svijetu. Među njima je i njemačko Društvo za ugrožene narode. *Meriam Yehya Ibrahim Ishag ne smije umrijeti, samo zato što u Sudanu nema slobode u ispovijedanju vjere*, rekao je referent udruge Ulrich Delius. U međuvremenu Meriam je još uvijek u zatvoru, dok njezin suprug u invalidskim kolicima prati događaje kod kuće, zbog zabrane pristupanja sudnici. Nažalost, nije mu dopušten ni razgovor sa suprugom. Peticija koja se nalazi na stranici *Change.org* prikupila je već oko 100.000 potpisa. Svaki glas je bitan i može spasiti život ove mlade majke. /*Bitno.net*/

Ispravna regulacija poroda

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Prevažna je zadaća prenositi ljudski život. Po njoj su bračni drugovi slobodni i odgovorni suradnici Boga Stvoritelja. Ta je zadaća za njih uvijek izvorom velikih radosti, iako ponekad praćena brojnim teškoćama i stiskama (HV br. 1).

U prethodnim smo brojevima *Zvonika* razmišljali o obitelji kako ju predstavlja koncilski dokument *Gaudium et spes – Radost i nada*. Prijeđimo sada na encikliku pape Pavla VI. *Humanae vitae – Ljudski život*, o ispravnoj regulaciji poroda, koju je izdalo Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb 1968. godine. Ova je enciklika izazvala velike polemike u društvu s raznoraznim pitanjima. Planeri porasta i prehrane pučanstva svijeta protive se ovoj enciklici zbog bojazni brzog rasta svjetskog pučanstva i raspoloživih zaliha prehrane. Prema njihovu mišljenju, uvjeti rada i stanovanja otežavaju dolično uzdržavanje većeg broja djece. Promjene su nastale u društvu i načinu gledanja na osobu žene i njezino mjesto u društvu, te ne želi ženu pretvoriti samo u „stroj“ za rađanje. Uvjeti sadašnjeg života i značenje bračnih odnošaja, postavljaju pitanja – ne bi li se trebalo preispitati dosadašnje moralne norme, koje se mogu opsluživati samo uz teške žrtve? Nije li došao čas da se zadaća regulacije rađanja povjeri svome razumu i svojoj volji, umjesto biološkim ritmovima svog organizma? Ovakva i druga pitanja tražila su od crkvenog Učiteljska da ponovno razmotri načela moralnog naučavanja o braku koji se temelji na prirodnom zakonu u svjetlu Božje Objave. Crkva je uvijek, a u novije vrijeme još više, davala primjerene dokumente o naravi braka, o ispravnom vršenju bračnog prava i o bračnim dužnostima. Papa Ivan XXIII. u ožujku 1963. osnovao je znanstvenu grupu kojoj je svrha bila da *skuplja mišljenja o novim pitanjima bračnog života, a posebno o regulaciji poroda kao i da pruži o tome prikladna obavještenja, kako bi crkveno Učiteljstvo moglo dati primjeren odgovor na očekivanja i vjernika i svjetskog javnog mnijenja* (HV br. 5). Znanstvena grupa je rekla svoje, a papa Pavao VI. u suglasju biskupskog Zbora i snagom mandata povjerenog mu od samoga Krista ovom enciklikom daje odgovore na ova teška pitanja.

Doktrinalna načela cjelovitog gledanja na čovjeka

Pitanje stanja porođaja kao i svako pitanje koje se tiče ljudskog života, treba promatrati u svjetlu cjelovitog gledanja na čovjeka koji nije samo prirodni i ovozemaljski, nego nadnaravan i vječan. Nastojeći opravdati umjetne postupke kontrole rađanja, mnogi se pozivaju na zahtjeve bračne ljubavi ili na zahtjeve odgovornog roditeljstva. Međutim, ispravno poimanje stvarnosti bračnog života otkriva nam se ponajviše u gledanju vrhovnog izvora bračne ljubavi, u Bogu koji je ljubav: *Otac od koga ime svakom očinstvu na nebu i na zemlji* (Ef 3,15). Prema tome, *brak nije djelo slučaja ili plod razvitka nesvjesnih prirodnih sila; to je mudra ustanova Stvoritelja, kojoj je svrha da u čovječanstvu ostvaruje njegovu zamisao ljubavi* (HV br. 8). Bračni parovi međusobnim usavršavanjem surađuju s Bogom u rađanju i odgajanju novih života. *A za one koji su oprani svetim krštenjem brak poprima dostojanstvo sakramentalnog znaka milosti, budući da je slika sjedinjenosti Krista i Crkve* (HV, isto). Bračna ljubav je potpuno ljudska ljubav, istodobno sjetilna i duhovna ljubav. To nije puki nagon ili osjećaj. To je čin slobodne volje koji u radostima i bolima svakidašnjeg života raste i održava se, da bračni drugovi budu jedno srce i da zajednički postignu svoje ljudsko savršenstvo. Bračna ljubav je posvemašnja ljubav, koja nesebično dijeli svaku stvar, ne ugađa samoj sebi nego se raduje što može obogatiti drugoga darivanjem sebe. Bračna ljubav je vjerna i isključiva do smrti. Ova vjernost može ponekad biti teška, ali nije nemoguća. Takva ljubav bračnih drugova je u skladu s naravi braka, iz nje kao iz vrela istječe duboka i trajna sreća. To je plodna ljubav koja se ne iscrpljuje u zajedništvu bračnih drugova, nego je usmjerena na rađanje novih života.

Odgovorno roditeljstvo

Bračni drugovi trebaju biti svjesni svog odgovornog roditeljstva, koje se treba ispravno shvatiti. Što se tiče biološkog procesa, odgovorno roditeljstvo traži poznavanje i poštivanje tokova biološkog procesa. Um i sposobnosti prenošenja života otkriva biološke zakone

koji su sastavni dio ljudske osobe. U odnosu na urođene nagone i duševne osjećaje, odgovorno roditeljstvo traži potrebno ponašanje koje nad njima vrši razum i volja. Odgovorno očinstvo će razborito i velikodušno, gledajući na fizičke, gospodarske, psihološke i društvene uvjete, prihvatiti brojniji porod, ili zbog ozbiljnih razloga i uz poštovanje moralnog zakona, odlučiti privremeno ili na određeno vrijeme odgoditi rođenje novog djeteta. Odgovorno roditeljstvo će ispravnom savjesti i objektivnim moralnim redom u potpunosti priznati vlastite dužnosti prema Bogu, prema samima sebi, prema obitelji i ljudskom društvu slijedeći ispravni redosljed obiteljskih i bračnih vrednota. *U okviru zadaće prenošenja života roditeljima, prema tome, nije slobodno postupati samovoljno, kako bi oni mogli posve samostalno odlučivati o čestitim putovima koje treba da slijede; oni, naprotiv, moraju svoj postupak uskladiti stvaralačkom Božjom namjerom, iznesenom s jedne strane u samoj naravi braka i njegovih čina, a s druge strane u stalnom naučavanju Crkve*“ (HV br. 10). Čini intimnog sjedinjenja bračnih drugova po kojima se prenosi ljudski život, *časni su i dostojni* (GS br. 49). Svaki bračni čin po sebi mora ostati usmjeren na prenošenje ljudskoga života, jer je to upisano u samu narav muškarca i žene. Ljudsko i kršćansko učenje o braku ne dopušta *izravan prekid već započetog procesa rađanja, a naročito izravan pobačaj, pa makar to bilo iz razloga liječenja* (HV br. 14). Crkveno naučavanje dopušta ženidbeni odnošaj u neplodnim razdobljima u reguliranju broja porođaja, s time da se ne povrijede moralna načela. U isto vrijeme osuđuje postupke umjetnog reguliranja poroda. Ne treba se bojati novih začeca i novih ljudskih života. Ne treba se bojati kolijevki. Previše je ljesova, a sve manje kolijevki. Mi izumiremo. I danas imamo brojnih supružnika koji se, unatoč ekonomskoj krizi, odlučuju na brojno potomstvo. Oni su nam svjedoci da se i danas može imati brojnu djecu, jer ljube Boga i svako začeto i rođeno dijete. Tamo gdje ima jela za troje, bit će i za četvero i više djece, jer Bog se brine za svaki ljudski život. Potrebna nam je ljubav. A ljubav je žrtva, gozba, veselje, sloboda djece Božje. Izaberimo život, a ne izumiranje.

(nastavlja se)

25. 5. 2014.

Šesta vazmena nedjelja*Dj 8,5-8.14-17; Ps 66,1-3a.4-7a.16.20;
1Pt 3,15-18; Iv 14,15-21*

Čovjek koji je ljubljeno osjeća se zaštićenim i prihvaćenim, a ljubeći osjeća pripadnost i nalazi smisao sebedarja. Ljubav ne može ostati zatvorena u srcu, ona prodire u svakidašnjicu. Ljubav koja se daruje bližnjemu potiče na angažman, a ona koju iskazujemo Bogu objavljuje se u promatranju njegovih zapovijedi, u pravednosti, u poštovanju života, u djelovanju oko pomirenja naroda i za mir. Ljubav koja se iskazuje Bogu nužno se pretače u djela, pa čak i borbu. Naizgled ta djela i borba mogu previše iziskivati od čovjeka. Svjesni svojih slabosti mi tad radije poželimo odustati. No, kad su ta djela i borba plod ljubavi prema Bogu, oni našem postojanju daju duboki smisao, a naš život viđen u širem kontekstu dobiva na važnosti koliko na zemlji, toliko i na nebu. Sva-ko djelo ljubavi, čak i ono najmanje – kao kad se pruži čaša vode nekome tko je žedan – poprima značenje za vječnost. Mi vjerujemo da ćemo zahvaljujući Božjoj ljubavi uskrsnuti, skupa svime što je postojalo zahvaljujući toj ljubavi a nije se zadovoljilo da ostane na razini osjećaja, poput odnosa, događaja... Kad uskrsnemo, s nama će uskrsnuti cijeli svijet, svijet odgovorne ljubavi.

1. 6. 2014.

Sedma vazmena nedjelja*Dj 1,12-14; Ps 27,1.4.7-8a;
1Pt 4,13-16; Iv 17,1-11a*

Isusova velikosvećenička molitva, koju donosi evanđelist Ivan, oporuka je trajne aktualnosti. Isus za svoju Crkvu od Oca osigurava darove kako bi mogla ispuniti zadaću da u svijetu bude sakrament spasenja. To su ustvari darovi vječnoga života, tj. poznavanje jedinoga pravoga Boga i onoga koga je on poslao, Isusa Krista. U tome se sastoji svrha evangelizacije od koje Crkva nikad neće moći odustati, odupirući se svakoj napasti misionarske mlakosti koja sugerira lažne kompromise i neopravdane religijske sinkretizme. Vlast nad svakim ljudskim bićem koju je Otac dao Isusu, sastoji se u moći da svakomu daruje vječni život. Isus je pak tu vlast zauvijek prenio na svoju Crkvu. Zato, kao što je Sin proslavio Oca na zemlji, izvršavajući djelo spasenjskog poslanja, tako i Crkva proslavlja Oca nastavljajući to isto poslanje kroz povijest darujući svima darove spasenja, koje je Sin primio od Oca, a to su riječi, sakramenti, djelotvorna ljubav. U tome je jedinstvena veličina Crkve, tj. njezina nezamjenjiva služba za život svijeta, služba odgovorne ljubavi za ovaj svijet na koji je svaki vjernik pozvan.

8. 6. 2014.

Pedesetnica – Duhovi*Dj 2,1-11; Ps 104,1ab.24ac.29b-31.34;
1Kor 12,3b-7.12-13; Iv 20,19-23*

Duh Sveti jest Kristov Duh i Božanska osoba koja u svijetu trajno omogućuje nasljedovanje Krista, pružajući ga svijetu i čineći da on živi u nama. U Isusovu nauku i djelu nema ničeg bitnijeg od praštanja. On je proglasio buduće Očevo kraljevstvo kao kraljevstvo milosrdne ljubavi. Savršenom žrtvom na križu on je iskupio naše grijeh, čineći tako da pobjede milosrde i ljubav, i to ne protiv pravednosti i reda nego upravo po njima. U svojoj uskrsnoj pobjedi Krist je sve dovršio. Zato Otac sa zadovoljstvom, posredstvom svoga ljubljeno-rog Sina, izliva Duha praštanja. Po apostolima u Crkvi opraštanje je ponuđeno sakramentima krštenja i pomirenja, kao i djelima kršćanskog života. Bog je svome vjerničkom narodu udijelio veliku ovlast, koja je istodobno i odgovorna zadaća, određivši da spasenje bude dano ljudima posredstvom Crkve. Ali ta ovlast, sukladno smislu Duhova, uvijek se vrši milosrdno i radosno, kako nam je to naložio sam Krist, koji je trpio i uskrsnuo, te se vječno raduje u Duhu Svetomu.

15. 6. 2014.

Presveto Trojstvo*Izl 34,4b-6.8-9; Dn 3,52-56;
2Kor 13,11-13; Iv 3,16-18*

Često se Boga zamišlja dalekim, apstraktnim, gotovo ga se svodi na sustav kojekakvih ideja. Može se steći sličan dojam ako bez vjere slušamo nauku o Presvetom Trojstvu. No, konkretnost Božjega bića jest zajedništvo koje se slo-

bodno daruje i prima, te se istom širi. Sam Bog nas poziva da prestupimo prag njegova blaženoga života i postanemo njegovi sudionici. Kako shvatiti zašto se Bog toliko zanima za nas, pa čak i više od onoga koliko se mi zanimamo za nas same? Upravo, dok smo bili grešnici, Otac je poslao svoga Sina da bi nam ponudio novi život u Duhu. I to slobodno, iz ljubavi. *Bog je tako ljubio svijet, da je dao svoga Sina, jedino-rođenca.* Krist se ne nameće, on se daruje i ne prisiljava da ga se prihvati, nego se izručuje našoj odluci. Kako je to ozbiljna odluka života! Možemo proći pored Gospodina Isusa, bez da se udostojimo na njega pogled vratiti. Ipak, ne možemo se praviti kao da on nije Bog koji je postao čovjekom, koji oprašta i spašava. *Tko ne vjeruje, već je osuđen.* Ali, ako se otvorimo njegovoj ljubavi, onda nam se Krist objavljuje kao onaj koji je u nama probudio sve najuzvišenije čežnje, koje on preobilo ispunja. To je otkupljenje, to je milost! Duh koji prebiva u nama suobličuje nas Gospodinu Isusu. Novi život, koji nam se daruje, zabliztat će u svoj svojoj slavi onkraj vremena, no taj život počinje već ovdje na zemlji.

22. 6. 2014.

Dvanaesta nedjelja kroz godinu*Jr 20,10-13; Ps 69,8-10.14.17.33-35; Rim 5,12-15; Mt 10,26-33*

Sve ono što je Isus rekao i govori, bilo to u skrovitosti i intimi srca, propovijeda se po svem svijetu. Nakon silaska Duha Svetoga, apostoli su jasno i hrabro počeli naviještati Evanđelje. Unatoč otporu i progonima na koji su nailazili, Evanđelje se širilo sve više, nezaustavljivo pa je tako doprlo i do nas. Isus upozorava da se ne brinemo tjeskobno za sudbinu Evanđelja, da se ne plašimo ljudi. Naše je da naviještamo, a Duh je onaj koji čini da se Evanđelje širi. Ne trebamo se plašiti drugog osim Boga jedinoga. Nije smrt najgora nesreća, nego vječna propast. Zato smo pozvani, vjrom u Božju providnost koja se brine čak i za beznačajnije vrapce, nadići strah od smrti, kao i od progona i patnja zbog Evanđelja. Najuzvišenije poslanje na ovom svijetu jest biti svjedokom Krista uskrsloga, te tako bližnjima otvoriti put k spasenju. Iako mučeništvo nije sudbina svih Isusovih svjedoka, no kao svjedoci uvijek i svugdje svjedočimo svoju pripadnost Kristu, riječima i djelima, životom i vladanjem. To jedino možemo nahranjeni njegovim Tijelom i Riječju, oslo- njeni u molitvi na pomoć Duha Svetoga.

10. svibnja

Blaženi Ivan Merz

(* 16. prosinca 1896. † 10. svibnja 1928.)

- kroz književnost zavolio Boga ● pobožan student ● uzor katoličkog mladića ● nesuđeni časnik ●
- u ratnom vihoru učvrstio vjeru ● profesor ● doktor znanosti ● odgojitelj katoličke mladeži ●
- zalagao se za obnovu liturgijskog života ● oduševljavao i mlade i odrasle ● zavjetovao vječnu čistoću ●
- volio je Crkvu ● štovao je papinstvo ● bio je pravi stup Crkve ● živio je i umro za mladež ●
- zaštitnik učenika, studenata i profesora ●

Blaženi Ivan Merz rodio se u Banjoj Luci, 16. prosinca 1896. godine. Odrastao je kao sretno dijete u liberalnoj sredini. Nije imao ni brata ni sestre. U školi mu je profesor književnosti i umjetnosti, Ljubomir Maraković pomogao otkriti dubine kršćanskoga života. Tako se Ivan sve više primicao pravim moralnim i vjerskim vrijednostima. Gimnaziju je završio 1914. godine u Banjoj Luci. Do kraja je ostao zahvalan svome profesoru Marakoviću, pa je za njega izjavio: *Katolik svjetovnjak spasio me za vječnost*. Nakon mature, 1914. godine, po želji svojih roditelja, Ivan započinje studij na Vojnoj akademiji u Bečkom Novom Mjestu. Ivana je srce vuklo na drugu stranu. Nakon tri mjeseca odustao je od Vojne akademije, jer nije imao volje i smisla za vojničku službu. Započeo je studij prava i književnosti na Bečkom sveučilištu. No, u veljači 1916. godine pozvan je i otišao u rat na talijansku frontu. Nije se vraćao do završetka rata.

Vjeru učvrstio na ratištu

Kako je rat sa svojim strahotama i besmisлом sve više bjesnio, tako je Ivan u kršćanskoj vjeri prepoznavao duboki smisao i jedinu pravu vrijednost koja pobjeđuje svako zlo. Bog ga je tako vodio da se još više učvrstio u vjerničkom životu. Iz njegovoga susreta s trpljenjem doživio je potpuno obraćenje Bogu. O svom proživljavanju rata je napisao: *Zahvalan sam Bogu što sam sudjelovao u ratu, jer me je rat naučio mnogočemu što ne bih nikada inače spoznao. Želim živo da opet postanem slobodan i da uredim svoj život prema onome što sam spoznao da je pravo.*

Bečki i pariški student

Nakon rata, 1919. godine nastavio je studij književnosti u Beču. Studirao je na pariškom sveučilištu Sorboni i tamošnjem Katoličkom institutu od 1920. do 1922. godine. Sve ga je vrijeme resila svetost života. Bog ga je još više učvrstio u vjeri, pa je iz Pariza mogao napisati svojoj majci: *Katolička vjera je moje životno zvanje*. Po završetku studija se

1922. godine zaposlio u Zagrebu kao profesor francuskoga jezika i književnosti na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji. Na Zagrebačkom sveučilištu je doktorirao 1923. godine disertacijom pisanom na francuskom jeziku. Pisao je o utjecaju liturgije na francuske pisce.

Snagu crpio iz Euharistije

Pravo je čudo Božje ljubavi što je Ivan postao tako gorljivi i svestrano zauzeti vjernik. Iz liberalne sredine znao je osluškujući, razmišljajući i studirajući otkriti ljepotu katoličke vjere. Istinitost naše vjere Bog je u njemu najviše utvrdio u ratnim strahotama i patnjama ljudi. Mladi profesor je odlučio potpuno se dati Kristu, pa je položio zavjet vječne čistoće. Sve svoje slobodno vrijeme posvetio je odgoju mladeži u katoličkoj organizaciji „Hrvatski Orlovski Savez“, a savez je djelovao pod geslom „Žrtva – Euharistija – Apostolat“. Mlade je oduševljavao za žrtvu osnaženu euharistijom. Tako je hranio apostolat mladih vjernika.

Sve za mlade

Kao katolički intelektualac neumorno je riječju i perom oduševljavao mlade i odrasle za Krista i Crkvu. Jedan je od prvaka liturgijskoga pokreta u Hrvatskoj. Zauzeto je promicao liturgijski

obnovu u Hrvatskoj. Nastojao je ukorijeniti Katoličku Akciju pape Pija XI. u svojoj domovini. Glavna njegova karakteristika jest ljubav i odanost prema Crkvi i Kristovu namjesniku Papi, što je nastojao usaditi kod svih s kojima se susretao. Živi svetačkim životom prožetim štovanjem Euharistije. Premda mlad i kao laik smatran je „stupom Crkve“ u Hrvatskoj.

Kristov orao koji i danas pokazuje put k suncu

Što je svojim apostolatom, riječju i pisanjem stvorio, u katoličkom tisku ostavio, sve je to dragocjena duhovna baština i trajno nadahnuće budućim naraštajima. Namjeravao je osnovati svjetovni institut, tj. zajednicu laika koji bi radili za Krista i Crkvu. Ivan Merz je bio čovjek žive vjere, iskrene molitve, samoodricanja, dnevne Pričesti, adoracije, predanog trpljenja, široke naobrazbe, bliz ljudima i svakom je čovjeku iskazivao kršćansku ljubav. Na samrti je prikazao Bogu svoj život kao žrtvu za hrvatsku mladež. Umro je u Zagrebu na glasu svetosti 10. svibnja 1928. godine u 32. godini života. Njegov svetački primjer i žrtva života donijeli su obilne plodove, jer su mnogi mladi nastavili ostvarivati njegovu duhovnu baštinu kako to svjedoči i natpis s vijenca koji su mu mladi postavili na grob: „HVALA TI, ORLE KRISTOV, ŠTO SI NAM POKAZAO PUT K SUNCU“. Grob mu se nalazi u Bazilici Srca Isusova u Zagrebu, kamo je posljednjih šest godina života svakodnevno dolazio na sv. Misu i sv. Pričest. Sveti papa Ivan Pavao II. proglasio ga je blaženim u Banjoj Luci 22. lipnja 2003. godine, i postavio ga je, posebice mladima i vjernicima laicima, za uzor kršćanskog života, kad je rekao: *Njega vam želim dati kao svjedoka Kristova i zaštitnika, ali istodobno i suputnika na putu u vašoj povijesti... On će od danas biti uzor mladeži, primjer vjernicima svjetovnjacima... Ime Ivana Merza za čitav jedan naraštaj mladih katolika značilo je program života i djelovanja. Ono to mora biti i danas!*

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Sloboda (5)

Piše: o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

Slobodna volja: ključ pakla ili neba! Sloboda na dopušteno, pa letimo u nebo i po odmoru¹

O. Gerard, gore navedenim riječima, ukazuje na jaz između slobode i duhovnih nagnuća. Sloboda se nalazi u procjepu s duhovnim težnjama, osobito za težnjom prema dobru i sreći. Slobodu kao izvorište prirodne želje za Bogom, o. Gerard naziva slobodom kakvoće ili savršenstva. Slobodna volja je *ključ pakla ili neba*, kaže o. Gerard. Sloboda se ostvaruje kao mogućnost prihvaćanja ili odbacivanja bilo naravne, poput težnje za srećom, ili stečene slobode, poput sklonosti koje stvaraju kreposti. Sloboda i moral se odvajaju od svega ovisnoga o sklonostima, težnjama, privlačnosti i unutarnjemu poletu prema dobru, od svih pokreta uma i srca koji izazivaju želju prema Bogu te su kao takvi povlašteni predmet duhovnoga života čovjeka. Radi se o poimanju slobode povezane s težnjom za dobrom i srećom. U korijenu slobode o kojoj govori o. Gerard stoji duhovna spontanost. Ona nas privlači na dobro koje rađa ljubavlju, prihvaća pokret želje i omogućava radost. Slobodni smo ne unatoč toj sklonosti, nego zahvaljujući njoj, budući da nam otvara srce i pamet prema istini i dobru. Daje nam mogućnost da neprekidno napredujemo i nadilazimo svako ograničeno i stvoreno dobro, prosuđujući ga po njegovoj vrijednosti. Čovjek je slobodan po slici božanske slobode koja teži za počinkom u Bogu, počinkom ljubavi.

Iskustvo nas uči da naša slobodna volja može biti sputana u našem srcu i ugrožena grijehom, koji dijeli dušu i pogađa je poput bolesti. Trebamo se suočiti s pravom osloboditeljskom i ljekovitom praksom na moralnoj i duhovnoj razini. *Po Adamu smo robovi, a po Isusu slobodni, ako mu pridamo volju, razum i tilo. Ne mislit na Vas, za me poraz i za druge.*² Zaštita i rast slobode djelo je kreposti pomognute Božjim Zapovijedima koje ukazuju na grijeha koje baštinitimo od naših praroditelja Adama i Eve, koji suprotstavljaju i ugrožavaju ljubav. Ukorištena u našoj prirodnoj sklonosti prema dobru i crpeći od nje-

noga soka krepost, daje rast našoj slobodi i učvršćuje je ustrajnim vježbanjem u kreposti. Krepost nas uči vježbati vještinu biti čovjek, biti slobodan, a ne rob neuredne samovolje. *U čoviku je klica kriposti. Čeka dobru volju da procvita. U duhovnom biću živi kripost a u ositljivom umre.*³ Krepost koja traži ne mali napor, uključuje određeno nadahnuće koje ima veću vrijednost. Potrebna je suradnja između čovjeka i Boga. Zahvaljujući ulivenim krepostima i darovima koji nas nukaju da težimo uzvišenome savršenstvu, potaknuti Duhom Svetim koji nam je dan, možemo svladati našu neurednu slobodnu volju, *ako mu pridamo volju, razum i tilo*. Svaki kršćanski život uključuje asketsku etapu i zahtijeva održavanje takvoga napora sve do kraja. Askeza je usmjerena napretku kreposti, prije svega ljubavi. Ona je u službi unutarnje slobode, koja bez nje ne može rasti. Što smo više poučljivi milosti Duha Svetoga, to više postajemo iznutra slobodni, više postajemo mi „sami“. Zahvat Duha Svetoga ne umanjuje našu slobodu niti priječi našu duhovnu spontanost. Sklad milosti i slobode ne dobiva se u predujam, niti je jasan u svim svojim etapama poradi grijeha. Nikakva protivština, nikakav neuspjeh ne smije nam izbrisati temeljno slaganje milosti i slobode koje nam sam Duh Sveti pokazuje i daje nam iznutra iskusiti. *Teško je popraviti sebe. Ipak je moguće, ako nas srce samo za Isusa vuče.*⁴ Oponašanje Krista konkretno ostvaruje suradnju između milosti i slobode, između Duha Svetoga i nas u životnome djelu kako nas uči evanđelje. Kršćanin je pozvan na život u Kristu, na oponašanje Krista i život po Duhu.

*Čovik je društveno biće, samo sa drugim zajedno može imati sriće, a to je pošten život. Bez toga je život životinjsko davljenje. Zarazna bolest opasna, a grišnoj duši još opasnija.*⁵ Vrata na koja se ulazi u zajedništvo jest sloboda. Zajedništvu se pristupa slobodnom voljom, održava se jedino pažljivim i dobrohotnim poštovanjem slobode drugoga. Za-

jedništvo je mjesto jedinstvenog iskustva, gdje se uči kako se osobe mogu prožimati i istodobno se međusobno potvrđivati i jačati. U zajedništvu se može zamijetiti i utvrđivati komunikacija među slobodnima. Zajedništvo se stvara u međusobnom razumijevanju misli, ideja, želja i dobara, kao i u međusobnom dijeljenju svih tih dobara. Pa ipak, ni ovdje kao ni u djelovanju milosti stvari ne idu same od sebe. Vježbanje zajedništva zahtijeva odgoj, zrelost strpljivim naporom kreposti, koje daju čvrsti temelj istinskoga zajedništva, jer nas samo kreposti uče velikodušnosti i oblikuju nužno uzajamno uvažavanje. Ljubav ima prvotni temelj zajedništva s Kristom. Ona djeluje uz pomoć drugih kreposti čineći nas spontano poučljivim Gospodinovim zapovijedima i savjetima. Jednakost je zakon zajedništva. Čovjek može ući u prijateljski odnos s Bogom unatoč beskrajnoj udaljenosti koja ih razdvaja. Takva je jednakost zajedništva duhovna. Mjera i uzor joj je Kristova osoba: *Najveći među vama neka vam bude poslužitelj. Tko se god uzvisuje, bit će ponižen, a tko se ponizuje, bit će uzvišen* (Mt 23,11-12). To je iznenađujuća jednakost zajedništva koja se ostvaruje poniznošću i bratskim sluzenjem u nasljedovanju Krista koji je došao da *služi i život svoj dade kao otкупninu za mnoge* (Mt 20,28). Stoga poslušajmo savjet o. Gerarda: *Dok imam dobru volju, uvik imam sriću najbolju. Premda ne mogu sabrano moliti i dobra dila činiti, ipak mi nije slobodno dobru volju izgubiti. Na temelju dobre volje pazim i ljubim, a ako je slaba pažnja i ljubav, te slabosti dobra volja nadoknadi. Zato imam volju: ljubiti!*⁶

¹ *Thelogia pastoralni*, 003330.

² Isto, 003295.

³ Isto, 003341.

⁴ Isto, 003058.

⁵ Isto, 003285.

⁶ *Duhovne vježbe*, 1934, svezak 19, str. 71.

Djelo Albe Vidakovića i danas živi

Razgovarao: *Dragan Muharem*

Maestro Miroslav Martinjak je rođen 4. kolovoza 1951. godine u Gornjoj Voći, župa Donja Voća u varaždinskoj županiji od oca Franje i majke Silvije rođene Hohnjec.

Osmogodišnju školu završio je u rodnom mjestu, a srednju na Interdijecezanskom sjemeništu i gimnaziji na Šalati. Godine 1970. upisuje Katolički bogoslovni fakultet koji završava 1976. Paralelno pohađa Institut za crkvenu glazbu pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Zaređen je za prezbitera 1976. godine. Nakon dvije godine pastoralne službe odlazi na studij crkvene glazbe u Rim, gdje studira sedam godina, postigavši magisterij iz Gregorijanskog pjevanja, licencijat iz *Musicae sacrae*, diplomu četverogodišnjeg studija *Orgulja (Organo liturgico)*, te *baccalaureat* iz *Composizioni sacrae*.

Nakon završenog studija crkvene glazbe u Rimu počinje predavati kolegije iz područja crkvene glazbe na Katoličkom bogoslovnom fakultetu, Institutu za crkvenu glazbu i Katehetskom institutu. Godine 1986. imenovan je asistentom pri katedri Liturgike. Na temelju habilitacione radnje pod naslovom „Riječ i melodija u liturgijsko-glazbenim vrstama“ i komisijskog kolokvija pred tročlanom komisijom promaknut je 1993. godine u naslovnog docenta pri katedri Liturgike, a 1994. godine imenovan je sveučilišnim docentom pri istoj katedri.

Godine 1996. izabran je od profesorskog zbora Instituta za crkvenu glazbu „Albe Vidaković“ za predstojnika Instituta. Godine 2000. promaknut je u zvanje izvanrednog profesora, 2006. godine u redovitog profesora, a 2011. u redovitog profesora u trajnom zvanju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Od godine 1992. član je Biskupske komisije Hrvatske biskupske konferencije za liturgiju, a od 1995. stalni je član europskog udruženja crkvenih glazbenika (CEDAME). Od 2001. godine urednik je časopisa *Sv. Cecilija*. Godine 2002. imenovan je od kardinala mons. Josipa Bozanića, zagrebačkog nadbiskupa, za dirigenta (*regens chori*) u zagrebačkoj katedrali, a 2013. godine uvršten je u zbor prebendara.

Prigodom proslave Dana Albe Vidakovića, u Subotici su boravili brojni glazbenici iz Hrvatske u čiju je umjetničku formaciju ugrađen duh Albe Vidakovića. Razgovarali smo s maestrom Miroslavom Martinjakom, regensom zagrebačke katedrale i predstojnikom Instituta za crkvenu glazbu pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu.

Zvonik: Maestro, za početak bih zamolio da našim čitateljima pojasnite Vašu crkvenu službu pri zagrebačkoj prvostolnici. Što je to zapravo Regens chori i koja je njegova zadaća?

□ Termin koji ste spomenuli stari je latinski naziv a doslovno znači *voditelj pjevanja*, bilo da je to katedralna ili župna crkva. Njegova zadaća je osmisliti pjevanje i cjelokupni glazbeno-liturgijski život u jednoj crkvi. Po dekretu zagrebačkog nadbiskupa pripala mi je dužnost i odgovornost brinuti se i koordinirati glazbena

događanja u zagrebačkoj katedrali. Voditelj pjevanja u jednoj prvostolnici ponajprije mora brinuti za ljepotu liturgijske glazbe, tj. da se pjeva u duhu liturgijskoga slavlja, da barem katedrala bude mjesto gdje se poštuju dokumenti Crkve vezani uz liturgijsku glazbu. I to doista nastojim.

Zvonik: Što to znači poštivati dokumente Crkve?

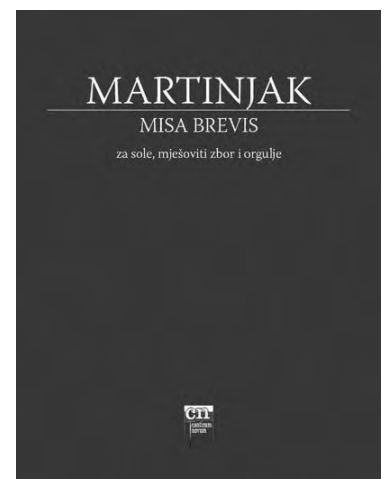
□ Dokument, odnosno instrukcija *Musica Sacra*, govori o tri stupnja ustroja pjevanja u svetoj misi, tj. koji su to dijelovi mise kojima bi trebali dati prvenstvo u pjevanju. U prvi stupanj spadaju npr. dijalozi svećenika i puka, misne molitve, Svet... To je ono čemu bi trebalo dati prednost kada govorimo o pjevanju. Kad su velike svečanosti, pokušavam da barem Svet pjevaju svi, i zbor i puk. Svakako, njeđujemo i pučke pjesme. Želja nam je provesti nakane II. vatikanskog

sabora, posebice konstitucije *Sacrosanctum Concilium*, koji govori da bi glazba u liturgiji trebala biti sveta. A da bi bila sveta, mora biti tijesno povezana s liturgijskim činom, bilo da izrazi molitvu, bilo da promiče jednodušnost okupljene zajednice te da obred obogati većom svećanošću. To je „recept“ na neki način kojim bismo se trebali voditi.

Zvonik: Što mislite koliko je zaživjelo nakana Sabora o kojoj govorite u Hrvatskoj i ovdje kod nas?

□ Nažalost, moram reći da nije. Nije, jer mnogi ne poznaju crkvene dokumente. Zato je Vidakoviću i bila nakana osnovati glazbeni institut. To je izuzetno dobro zaživjelo, napose dok su časne sestre dolazile, koje su kasnije odlazile u svoje samostane i djelovale na župama gdje su provodile ono što su naučile na Institutu. A tamo gdje su djelovale časne sestre doista je primjetan duh liturgijske reforme koji je započeo Koncil, a kojeg su preko Instituta provele i u svojim župnim zajednicama.

Međutim, danas je problem koji je počeo već tamo od 1993. godine kada su počeli dolaziti i laici, jer sestara je sve manje, i koji danas više ne mogu naći zaposlenje u Crkvi te su prinuđeni nakon završene izobrazbe otići najčešće u državne škole. Naravno, mnogi volontiraju na župi, mada opet nije tamo srcem potpuno jer mu je prvotna dužnost škola. Glazbeni animatori nisu na svom području nego im je liturgijsko-glazbena animacija tek nešto usputno.

Zvonik: Koji su odsjeci pri Institutu za crkvenu glazbu i što je potrebno da bi netko tamo studirao?

□ Kako je po bolonjskoj reformi došla promjena, i mi smo se morali preustrojiti tako da student pri završetku studija dobiva baccalaureat. Kada smo to osmišljavali, razgovarali smo s Glazbenom akademijom s kojom smo ušli u suradnju kako bismo osigurali zvanje crkvenog glazbenika ali istodobno našim studentima omogućili rad i u državnim učilištima. Bilo je nekih želja da Institut potpuno pripadne akademiji, ali su se mnogi usprotivili, jer bi time Institut bio samo jedan odjel pri Akademiji, a ovako ipak ima svoju autonomiju i samostalnost.

Tako je sadašnji ustroj četiri plus jedan – četiri godine na Institutu (baccalaureat) i jedna godina na Akademiji. Na Akademiji postoje dva odjela koja se mogu pohađati, to su orguljaški i pedagoški odjel. Studenti dobivaju diplomu Glazbene akademije i puno je lakše zaposliti se. Ovim nam je Akademija učinila veliku uslugu. A ja se nadam i očekujem od biskupa da i oni sa svoje strane učine nešto, da barem neke župe – a ima ih dosta – mogu sebi priuštiti, uz katehetu, i jednog orguljaša ili zborovođu.

Zvonik: Da se malo dotaknemo i ovoga što smo slavili proteklih dana. Vi ste trenutno predstojnik Instituta za crkvenu glazbu kojeg je ustanovio Albe Vidaković. Jeste li ponosni što ste na neki način njegov nasljednik?

□ Naravno. Ali ispred mene su bili franjevci p. Milanović, zatim p. Špralja, a onda tek ja dolazim. Već nekoliko mandata obavljam predstojničku funkciju jer se po statutu traži zvanje docenta, a do sada nismo imali drugog. Hvala Bogu, sada su napredovale naše profesorice pa će biti veće mogućnosti izbora. Ono što je bila Vidakovićeva zamisao osnivanjem Instituta, to želimo i danas nastaviti, naravno u prilikama i mogućnostima koje su nam na raspolaganju.

Zvonik: Sada jedno malo osobnije pitanje. Jeste li poznavali Vidakovića i koliko je on na Vas osobno utjecao, na Vaš glazbeni razvoj?

□ Osobno ga, nažalost, nisam poznao jer je za vrijeme mog boravka na Šalati kao sjemeništara on već bio mrtav. Što se tiče njegova utjecaja mogu reći da otkad se bavim crkvenom glazbom Vidakovićevo ime se tu uvijek negdje spominjalo, vrtjelo. Već smo od sjemenišnih dana, a napose na bogosloviji pjevali njegove mise, čak i svirali na tamburicama. Puno se pričalo o njemu, napose među starijim kolegama. Pričavale su se naravno i anegdote vezane uz njega. Naime, imao je teoriju da svatko može naučiti pjevati i da je potrebno samo malo volje pokazati. Liturgijsko pjevanje sve-

ćenika, znao je reći, nije nešto posebno zahtjevno, glas malo dolje, malo gore i to je to. Međutim, kad mu je jedan bogoslov iz Hercegovine zapjevao, Vidaković je odgovorio: *Srušio si mi teoriju! Uvijek ćeš imati dovoljan 2, ali molim te, nemoj nikada misu pjevati!* Kasnije sam upoznao toga svećenika i veli mi da nikada poslije toga nije zapjevao misu. Sjećam se, isto je tako jednom prilikom izjavio: *tko počne voljeti međimurske i makedonske pjesme to je znak da je počeo starjeti* (jer su tuga-ljive i spore).

Zvonik: Vidaković je, možemo reći, prerano umro. Jeste li se kad zapitali što bi još sve nastalo iz pera ovoga velikana da ga je Bog poživio?

□ Naravno da sam se to zapitao. Na primjer, onaj njegov oratorij „Tužba u hramu“, kojeg je pisao pred kraj života, tu se vidi sasvim jedno novo stremljenje. Naime, on nije baš bio u potpunosti zadovoljan svojim studijem glazbe u Rimu. Tamo je studirao od 1937. do 1941. i tamo se striktno učila samo polifonija, gregorijanika i eventualno harmonija romantizma. Međutim, moderno 19. stoljeće nije se uopće doticalo. Požalio se u jednom razgovoru s kolegama da je htio disati s vremenom, ali to u Rimu nije mogao. I sad se vraćam na već spomenuti oratorij „Tužba u hramu“ gdje se pojavljuje jedan sasvim novi Vidaković, ali pro-

vidnost je htjela drugačije tako ne znamo kamo bi nastavio njegov glazbeni smjer. Mogu reći i to da mu nije bilo lako. Nekako je crkvena glazba u biskupijama uvijek pomalo sa strane i Albe se morao boriti kako bi uspio u svojim nastojanjima. Pričao je da je imao dosta osporavanja. Interesantno da je od svih svojih kolega bio najviše povezan s jednim profesorom prava, ne glazbenikom.

Zvonik: Na kraju, kakve dojmove nosite iz Subotice, sa simpozija održanog u Albinom rodnom gradu?

□ Osobno sam iznenađen svime. Zadnji put sam u Subotici bio prije dvadeset godina i mnogo toga se promijenilo od tad. A što se tiče simpozija, mislim da je izvanredno uspio. I organizatori i predavači su ozbiljno shvatili zadaću i nije bilo ni u jednom trenutku nespremnosti ili improvizacije. Predavanja su također bila spremljena i nadam se da će to uroditi jednom monografijom. Ono što još mogu reći jest da je ovim Danima Albe Vidakovića obuhvaćen doista svaki segment njegova stvaralačkog rada i djelovanja i čini mi se da nismo ništa izostavili, da je sve zaokruženo. Naravno, Albu Vidakovića nismo istraživali tek sad, za ovaj simpozij, nego redovito na našim seminarima i predavanjima. Ovime je pak zaokruženo sve ono najvažnije vezano uz njega.

Zvonik: Bog blagoslovio Vaš rad!

Ivan Pavao II. i Ivan XXIII. novi sveci Crkve

Svečanost povijesne kanonizacije dvojice papa, Ivana XXIII. i Ivana Pavla II., održana je u nedjelju 27. travnja na mnoštvom hodočasnika dupkom ispunjenom Trgu sv. Petra u Vatikanu.

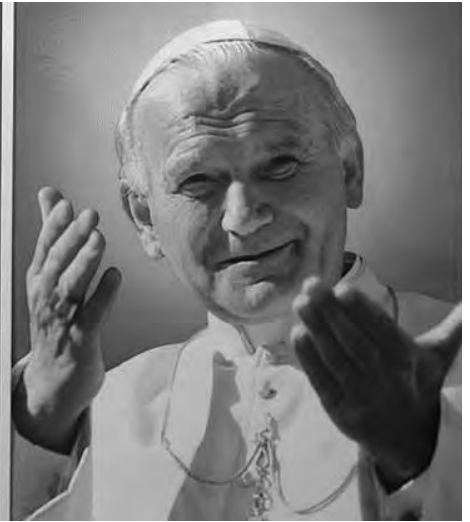
Euharistijsko je slavlje predslavio papa Franjo, a u koncelebraciji je bio i papa u miru Benedikt XVI. Misu s Papom suslavilo je 150 kardinala, oko 1000 (nad)biskupa te više od šest tisuća svećenika. Među njima su bili i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, riječki nadbiskup Ivan Devčić, umirovljeni đakovačko-osječki nadbiskup Marin Srakić, biskupi požeški Antun Škvorčević, bjelovarsko-križevački Vjekoslav Huzjak, zagrebački pomoćni Ivan Šaško, generalni tajnik HBK-a mons. Enco Rodinis, kao i vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić te predsjednik BK BiH-a banjolučki biskup Franjo Komarica.

Euharistijsko je slavlje počelo litanijama svetaca. Nakon tri zahtjeva koja je Papi uputio pročelnik Kongregacije za proglašenje svetih kardinal Angelo Amato, u pratnji postulatora, papa Franjo izgovorio je formulu koja izražava prijedlog za čašćenje novih svetaca u cijeloj Crkvi. Katolička Crkva dobila je dva nova svetca – Ivana XXIII. i Ivana Pavla II.

Zatim su prikazana dva relikvijara novih svetaca, koja su donesena na oltar u procesiji u kojoj su između ostalih bili Floribeth Mora Diaz, koja je zadobila čudesno ozdravljenje po zagovoru pape Ivana Pavla II., te nećaci i nećakinje Ivana XXIII.

U propovijedi je papa Franjo posebno istaknuo poslušnost Ivana XXIII. Duhu Svetomu, osobito kod pokretanja Drugoga vatikanskoga koncila, a papu Ivana Pavla II. nazvao je papom obitelji. Sveti je Otac istaknuo da se u središtu ove nedjelje, koja zaključuje osminu Uskrsa i koju je sv. Ivan Pavao II. posvetio Božjem milosrđu, nalaze slavne rane uskrsloga Isusa.

Povezujući nedjeljna čitanja i kanonizaciju dvojice rimskih biskupa, Papa je istaknuo da su rane Kristove znak Božje ljubavi prema ljudima i nužne su za našu vjeru, kako bismo vjerovali da je Bog ljubav; zato rane na Uskrsnom Gospodinu ne nestaju. Dvojica papa u svakoj su osobi koju su susretali

– gledali Krista. Sv. Ivan XXIII. i sv. Ivan Pavao II. imali su hrabrosti gledati rane Isusove, dodirivati njegove izranjene ruke i probodeni bok. Nisu se sramili tijela Kristova, nisu se sablaznili nad njim niti nad njegovim križem; nisu se sramili tijela bratova (usp. Iz 58, 7), jer su u svakom patniku vidjeli Isusa. Bili su dvojica hrabrih ljudi, posve otvoreni Duhu Svetom, pruživši svjedočanstvo Božje dobrote i njegova milosrđa Crkvi i svijetu.

Bila su to dva hrabra čovjeka, puna Duha Svetoga i davali su cijeloj Crkvi i cijelome svijetu svjedočanstvo o Božjem milosrđu. Bili su svećenici, biskupi i pape XX. stoljeća, upoznali su tragedije, ali nisu bili pobijeđeni, snažno su vjerovali u Boga i Božje milosrđe koje se objavljuje u pet rana Kristovih. U njima je bila nada i radost koju nitko i ništa ne može oduzeti, nada i radost koju su dobili kao dar od Krista Uskrsloga i koju su obilato darovali Božjem narodu, zaključio je Papa.

Na kraju propovijedi Sveti je Otac zamolio zagovor dvojice novih svetaca i pastira Božjega naroda za Crkvu, kako bi u dvogodišnjem putu prema Sinodi o obitelji bila otvorena djelovanju Duha Svetoga u pastoralu obitelji.

Na kraju mise, prije molitve Kraljice neba, papa Franjo zahvalio je svima koji su sudjelovali na misi kanonizacije dvojice papa, kao i u pripravi za kanonizaciju. Posebno je zahvalio svećenicima, biskupima i kardinalima, kao i brojnim visokim iza-

slanstvima koja su došla iz čitavoga svijeta iskazati počast dvojici papa. Pozdravio je i hodočasnike i vjernike Krakovske nadbiskupije i Bergamske biskupije te sve koji su pomogli u pripravi mise kanonizacije, posebno zahvalivši Rimskoj biskupiji i gradu Rimu te snagama reda i dragovoljcima. Pozdrav je uputio i svim nazočnim hodočasniciu u Rimu, te svima koji su misu kanonizacije pratili putem medija diljem svijeta, istodobno zahvalivši i urednicima i djelatnicima tih glasila. Posebno je pozdravio i sve stare i bolesne, kojima su novi sveti na poseban način bliski.

Na kraju slavlja papa Franjo prišao je pozdraviti papu u miru Benedikta XVI., a zatim se pozdravio s članovima državnih izaslanstva. Iz cijeloga je svijeta na svečanost kanonizacije pristiglo 120 službenih izaslanstava, a među 24 državna poglavara bio je i hrvatski predsjednik Ivo Josipović. Svečanosti su nazočili i brojni predstavnici drugih religija. (ika / gk)

Dani Albe Vidakovića u Subotici

Pišu: *A. Anišić, Ž. Zelić, M. Stantić i D. Muharem*

Otvorenje simpozija

Proslava 100. obljetnice rođenja i 50. obljetnice smrti svećenika, skladatelja, muzikologa, dirigenta i pedagoga Albe Vidakovića (Subotica, 2. listopada 1914. – Zagreb, 18. travnja 1964.) započela je u četvrtak 15. svibnja svečanim otvorenjem četverodnevne manifestacije „Dani Albe Vidakovića“ u Subotici, koji su trajali od 15. do 18. svibnja.

U subotičkoj Velikoj vijećnici Gradske kuće okupilo se više od stotinu sudionika i gostiju iz Subotice, Novoga Sada, Beograda, Zagreba i Petrinje, kako bi se prisjetili Vidakovićeve života i djela koji je ostavio značajan trag kada je u pitanju crkvena glazba u Hrvata.

Pozdravljajući nazočne, subotički biskup **mons. dr. Ivan Pénczes** istaknuo je kako smo *ponosni na toga sina drage nam bačke grude, te smo stoga osjetili dužnost na ovaj način zahvaliti te osvježiti spomen na njegov lik i djelo. Nadamo se da će nas njegova glazba prožeti i nadahnuti na živo čuvanje baštine koju nam je ostavio, a isto tako i na nova stvaralaštva liturgijskoga glazbenoga izričaja*, zaključio je biskup.

U ime lokalne samouprave nazočne je pozdravio subotički gradonačelnik **Jenő Maglai**, a u ime Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu riječ pozdrava izrekao je dekan **prof. dr. sc. Tonči Matulić**. Pred-

stavljajući u kratkim crtama povijest i razvitak te, u Hrvatskoj najstarije crkvene teološke visokoškolske ustanove, kazao je: *Početak 'renesansnog' vremena označilo je osnivanje Instituta za crkvenu glazbu koji je od 25. rujna 1963. započeo djelovati zahvaljujući vašem, ovdje domaćem sinu, Subotičaninu, koji je sačuvao svijest o pripadnosti svojemu gradu, bunjevačkome dijelu svojega hrvatskoga naroda, i tu činjenicu ovim skupom želimo i posvjedočiti*, naznačio je dr. Matulić, dodavši da KBF od 1992. godine u nazivu svoga umjetničko-nastavnoga instituta nosi u sebi trajnu uspomenu na Albu Vidakovića.

Skupu se potom u ime Instituta za crkvenu glazbu „Albe Vidakovića“ iz Zagreba obratila njegova predstojnica **Mirta Kudrna**, a potom se nazočnima, poželjevši im dobrodošlicu obratio i katedralni zborovođa **Miroslav Stantić**.

Tijekom večeri prikazan je film o Albi Vidakoviću „Zdravo, o moj anđele“ koji je 1993. za Hrvatsku radioteleviziju snimio Subotičanin **Petar Šarčević**. Zahvaljujući profesoru KBF-a, **mo. Miroslavu Martinjaku**, puštene su i dvije snimke Vidakovićeve skladbi.

Otvorenju Dana Albe Vidakovića, koje su zajedno organizirali Subotička biskupija, Institut za crkvenu glazbu „Albe Vidakovića“ KBF-a u Zagrebu, Hrvatsko društvo crkvenih glazbenika iz Zagreba te Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ iz Subotice, nazočili su među ostalima i predsjednik Društva „Ivan Antunović“ **mons. Stjepan Beretić**, predsjednica Hrvatskoga društva crkvenih glazbenika **s. Domagoja Ljubičić**, menadžerica kulturnih aktivnosti Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Katarina Čeliković**, te predstavnici ustanova crkvenoga, društvenoga, obrazovnog i kulturnoga života.

Radni dio skupa

U subotičkom pastoralnom centru „Augustianum“, u petak, 16. svibnja, prvim dijelom Međunarodnog znanstvenog simpozija, u toku prijepodneva, održano je šest predavanja. O životnom putu Albe Vidakovića govorio je vrlo osjećajno katedralni župnik, mons. Stjepan Beretić.

Reportaža

On je naglasio kako Vidaković spada u *divove duha, vjere, kulture, znanosti i umjetnosti koje je Subotička biskupija darovala Crkvi u Hrvata. Vidaković svojim likom i djelom čini i danas Suboticu velikom i lijepom*, istaknuo je mons. Beretić i zaključio: *Albe je živio u trnju, ali ono nikada nije bilo bez ruže*. Slijedila su predavanja Miroslava Martinjaka iz Zagreba „Djelovanje Albe Vidakovića u osvit Drugog vatikanskog sabora“. Orguljaš i ravnatelj subotičkog katedralnog zbora „Albe Vidaković“ Miroslav Stantić govorio je o skladateljskom opusu i zastupljenosti pučke popijevke Vidakovića u liturgijskim pjesmaricama. Zanimljiv osvrt na malo poznati Vidakovićev rad „Bibliografija Federica Chopina u Jugoslaviji“ iz 1956. godine imao je **prof. Dragoljub Katunac** iz Beograda. Isusovac, **prof. Marijan Steiner** iz Zagreba upoznao je sudionike skupa s etnomuzikološkim radom Vidakovića, u kojem je iznio mnoge zanimljive detalje Vidakovićeva istraživanja na terenu o crkvenim popijevkama. Završno predavanje prvog dana znanstvenog simpozija o Vidakoviću održala je **Tamara Štricki**, profesorica subotičke „Muzičke škole“. Ona je prikazala radove Albe Vidakovića o Đuri Arnoldu, poznatom subotičkom glazbeniku i skladatelju.

Moderator skupa bio je **Josip degl' Ivellio** iz Zagreba.

Drugi dan znanstvenog simpozija

Drugi dan znanstvenog simpozija na Danima Albe Vidakovića u Subotici, u subotu, 17. svibnja, započeo je predavanjem **s. Cecilije Horvat** iz Zagreba. Ona je govorila o razvoju profila crkvenoga glazbenika u Hrvatskoj od vremena Vidakovića do danas. Prikaz snimljenih skladbi i osvrt na Vidakovićev oratorij „Tužba u hramu“ dao je mo. Josip degl' Ivellio iz Zagreba. O svojim sjećanjima na Vidakovića govorili su **mons. Josip Miocs** iz Subotice te Vidakovićeva nećakinja **Jasna Ivančić** iz Zagreba. Njezin govor je bio osobito dirljiv i dojmljiv jer je podsjetila na njegov život od ranog djetinjstva pa do smrti. *Kroz to sjećanje upoznali smo svaki titraj Albine duše koji se onda prenio i na njegova djela*, zaključio je moderator toga dana **p. Marijan Steiner**, DI iz Zagreba. Sjećanje **p. Izaka Špralje** pročitao je Josip degl' Ivellio. Završno predavanje na simpoziju održala je **s. Katarina Koprek** iz Zagreba. Tema njezinog predavanja bila je „Riječ Božja – izvor glazbene inspiracije gregorijanskoga repertoara“. U svom predavanju s. Katarina posebno je istaknula doprinos Albe Vidakovića pomicanju granica neumatske notacije te se osvrnula i na njegovu obradu *Sakramentara MR 126* Metropolitanske knjižnice iz Zagreba. Drugog dana znanstvenim simpozijem je moderirao p. Marijan Steiner.

Radionice

U okviru Međunarodnog znanstvenog simpozija održane su i dvije radionice. Prvu radionicu predvodio je orguljaš **mr. Kornelije Vizin** iz Subotice na temu „Interpretacija orguljaške glazbe francuske romantike“. Drugu, vrlo zanimljivu radionicu predvodila je s. Katarina Koprek. Cilj radionice kojom je ona ravnala bio je pokazati kako Riječ Božja inspirira skladatelje u stvaranju napjeva gregorijanskog korala. Tu inspiraciju s. Katarina je pokazala nizom primjera gregorijanskih napjeva iz različitih razdoblja takvoga pjevanja. Sudionici radionice ponavljali su pojedine dijelove napjeva gregorijanskog korala kako bi uočili naglaske i razlike u pojedinim izvedbama na što upućuje sama neumatska notacija.

Sudionici simpozija prihvatili su prijedlog mo. Josipa degl' Ivellia da se ove godine, 15. lipnja, u znak sjećanja na obljetnice Albe Vidakovića u Subotici i Zagrebu održi „Dies Albiana“. Toga dana pjevat će se i izvoditi Vidakovićeve skladbe na nekoliko mjesta u Zagrebu i Hrvatskoj te u Subotici.

U ime Subotičke biskupije i Katoličkog društva „Ivan Antunović“ mons. Stjepan Beretić je zahvalio svim predavačima na svemu onome novome što su iznijeli na „svjetlo dana“ iz Vidakovićeva života, rada i djela. *Kad sam prije 25 godina sudjelovao na obilježavanju 25. obljetnice Albine smrti i 75. obljetnice njegova rođenja bio sam toliko oduševljen da sam pomislio da od toga što je tada pripremljeno njemu u čast ne može bolje. No, sada vidim da može i zato hvala svima*, zaključio je mons. Beretić.

Koncerti u sklopu simpozija

U okviru Dana Albe Vidakovića u Subotici održana su i dva koncerta. U petak, 16. svibnja, u 20 sati navečer u koncertnoj dvorani subotičke „Muzičke škole“ održan je koncert komorne glazbe na kojem su **Krešimir Ivančić** na violini i mr. Kornelije Vizin na klaviru izvodili skladbe subotičkih skladatelja Vidakovića i Gaala. Kao solistice nastupile su Tamara Štricki i Alenka Ponjavić.

Na početku koncerta, **prof. Nevena Mlinko**, upozнала je goste iz Hrvatske s poviješću i djelovanjem subotičke Muzičke škole.

U subotu, 17. svibnja, u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije održan je svečani koncert u čast 100. obljet-

nice rođenja i 50. obljetnice smrti Albe Vidakovića. Na početku koncerta, u ime organizatora, brojnu publiku i izvođače pozdravio je **dr. Ivica Ivanković Radak**. Koncertu su nazočili **mons. Orlando Antonini**, apostolski nuncij iz Beograda, **mons. Ivan Péntzes**, biskup subotički te **Dra- gan Đurić**, generalni konzul Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici i gradonačelnik Petrinje **Darinko Dumbović**.

Na koncertu su nastupili: Katedralni zbor „Albe Vidaković“ iz Subotice pod ravnanjem Miroslava Stantića a za orguljama je bio mr. Kornelije Vizina; Muški vokalni ansambl HPD „Slavulj“ iz Petrinje pod ravnanjem mo. Josipa degl' Ivelia uz orguljsku pratnju **mr. Krešimira Haasa**; Katedralni dječji zbor „Zlatni klasovi“ iz Subotice; Mješoviti zbor HPD „Slavulj“ iz Petrinje; Komorni zbor Collegium musicum catholicum iz Subotice također pod ravnanjem Miroslava Stantića i uz orguljsku pratnju mr. Kor-

nelija Vizina te Mješoviti zbor Instituta za crkvenu glazbu „Albe Vidaković“ KBF-a iz Zagreba, koji je nastupio uz pratnju Krešimira Ivančića na violini, **Martine Filipan** na violini, **Istvána Balazs Pirija** na violi te **Josipe Tikvicki** na violončelu. Kao solistica nastupila je **Marija Blažek**. Za orguljama je bila mr. s. Domagoja Ljubičić, a zbor je uvježbala **prof. Danijela Župančić**. Zborom je ravnao **mo. Marko Magdalenić**. Svi zborovi su izvodili Vidakovićeve skladbe.

Na koncertu su izvedene i najpoznatije skladbe Albe Vidakovića za orgulje. Preludij i fugu u C-duru izveo je **Kristijan Palčec**; koralnu predigru „Marijo slatko ime“, don **Ivan Urlić**; Fantaziju i fugu u F-molu izvela je **Petra Hrvaić** a mr. Krešimir Haas izveo je koralne predigre op. 9 Mladena Stahuljaka posvećene Albi Vidakoviću.

Svi zborovi oduševili su brojnu publiku svojim nastupom kao i orguljaši svojom izvedbom. Koncert je bio vrhunski glazbeni doživljaj dostojan velikana kakav je bio Albe Vidaković.

Na kraju koncerta prisutnima se obratio nuncij Antonini. Pohvalio je sve izvođače na izvrsnim nastupima. Zahvalio je i organizatorima što su ga pozvali na taj događaj te je tako imao prilike upoznati Albu Vidakovića kao velikog glazbenika s kojim se dosada nije imao prigode susresti.

Završetak „Dana Albe Vidakovića“

Kao posljednji dan „Dana Albe Vidakovića“, u nedjelju 18. svibnja, upriličen je posjet njegovu grobu na subotičkom Bajskom groblju, gdje su cvijeće na grob položili mo. Miroslav Martinjak i mr. Mirta Kudrna, predstojnica Instituta „Albe Vidaković“ iz Zagreba, Jasna Ivančić i ostali rođaci Albe Vidakovića, te Društvo „Ivan Antunović“, i župa Isusova Uskrsnuća, a molitvu i blagoslov groba predvodio je **mons. Bela Stantić**. Na početku je mons. Stantić održao kratki uvod koji je zaključio riječima: *Dok blagoslivljamo ovaj grob i njegovo tijelo, molimo da Gospodin podari milost oprostjenja grijeha njegovoj duši i bude velika nagrada za predani rad osobito na području crkvene glazbe*. Poslije molitve svi su skupa zapjevali Kraljice neba raduj se.

Na groblju su bili nazočni, osim rodbine i svi sudionici simpozija.

Dani Albe Vidakovića završili su svečanim euharistijskim slavljem u katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske, koje je predvodio mons. Stjepan Beretić, katedralni župnik, uz koncelebraciju mo. Miroslava Martinjaka i p. Marijana Steinera iz Zagreba, don Ivana Urlića iz splitsko-makarske nadbiskupije, te mons. Josipa Miocsa i **vlč. László Baranyija** iz Subotice.

Liturgijsko pjevanje predvodili su udruženi zborovi: Katedralni zbor „Albe Vidaković“ i Collegium musicum catholicum iz Subotice, Mješoviti zbor Instituta za crkvenu glazbu „Albe Vidaković“ iz Zagreba te članovi pjevačkog društva „Slavulj“ iz Petrinje, pod ravnanjem katedralnog zborovođe Miroslava Stantića uz orguljsku pratnju mr. Kornelija Vizina. Na misi su zborovi izveli Drugu staroslavensku misu Albe Vidakovića, uskrsne pjesme u harmonizaciji Franje Dugana, te skladbe Igreca i Taclika. Poslije svete mise slavlje je nastavljeno svečanim ručkom u blagovaonici sjemeništa Paulinum, uz tamburaše i veselo ozračje.

„Paulinum“ je pravi izbor!

Tomislav Vojnić Mijatov upravo završava svoje školovanje u Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji „Paulinum“ u Subotici. Dolazi iz župe Srca Isusova u Donjem Tavankutu. Rođen je u Subotici 25. listopada 1995. godine, kao šesto dijete u obitelji Tome i Kate Vojnić Mijatov. Osnovnu školu „Matija Gubec“ završio je u rodnom Tavankutu.

Tomislav je spremno odgovorio na nekoliko važnih pitanja. Otkuda odluka o odlasku u sjemenište i gimnaziju „Paulinum“?

– Dolazim iz velike obitelji, na što sam iznimno ponosan, prije svega na svoje roditelje koji su me odgajali u kršćanskom duhu i poticali me na mom daljnjem životnom putu, a naravno i na svoju braću i sestre. Kada sam završavao osmi razred, u meni je postojala samo jedna škola koju sam htio upisati, a to je gimnazija „Paulinum“. Sve do kraja sedmog razreda nisam poznavao „Paulinum“ niti sam znao da postoji katolička institucija koja odgaja mlade ljude, prije svega za svećenike. Svakim danom sam bio sve sigurniji u svojoj odluci da se upišem u „Paulinum“. Roditelji, prijatelji su me često pitali da li ja to zaista želim, a moj odgovor je uvijek bio sve jači, sve dok konačno nisam dobio i podršku moga župnika Franje Ivankovića.

Kako je živjeti u sjemeništu?

– Kakav je život u Paulinumu, to je pitanje koje su mi sve ove četiri go-

dine postavljali oni koji nisu shvatili da je za mene ova institucija pravi izbor. Život u Paulinumu nisam zamišljao idealnim niti savršenim, ali znam da me je ova institucija ojačala u redu i disciplini. Svaki početak je težak kao i život u novoj zajednici. Posebno sam zahvalan sjemeništu koje me naučilo ne samo moralnim vrijednostima, nego i to da u životu moram biti spremniji i zreliji jer nikada ne znamo gdje će nas život odnijeti. Sve poteškoće i kušnje s kojima sam se susretao rješavao sam zahvaljujući molitvi i Bogu koji je bio jedina zvijezda pratilja u mom školovanju i životu u „Paulinumu“.

Planovi...

– Svoje daljnje teološke studije želim nastaviti kao bogoslov i kao budući svećenički kandidat Subotičke biskupije. Ovih dana počinjem se polako spremati za upis na Bogosloviju i nakon toga slijede razgovori i upis na Teološki Fakultet.

Tvoja poruka mladima...

– Bog zove svaku osobu na ono poslanje koje je za nju najbolje jer nas najbolje poznaje i zna kada je sazrio milosni trenutak da mu se odazovemo. Stoga vas, dragi mladi, sve pozivam da se **odvažite ako vas zove u duhovno zvanje i ne bojte se Bogu reći: Evo me!**

K. Č.

Informacije o upisu u prvi razred za školsku 2014./2015. godinu

Upis u Biskupijsku klasičnu gimnaziju „Paulinum“ **podrazumijeva i život u sjemeništu** (odgojnom zavodu za dječake), jer je ova gimnazija osnovana u prvom redu zbog pripreme kandidata za svećeništvo. Prema tome, u ovu gimnaziju, mogu se upisati samo dječaci. U skladu s planovima daljnjih studija, one koji se natječu za upis dijele u dvije grupe:

1. U **prvu grupu spadaju oni** koji imaju namjeru nakon završene gimnazije nastaviti svoje studije na nekom od teoloških fakulteta s ciljem da postanu svećenici. Za upis je potrebno sa svojim mjesnim župnikom i uz njegovu preporuku, te svojeručno pisanom molbom, obratiti se svom biskupu uz priloženu dokumentaciju:

- svjedodžba završene osnovne škole
- izvod iz matične knjige rođenih
- izvod iz matice krštenih
- uvjerenje o zdravstvenom stanju
- župnikova preporuka
- roditeljska suglasnost.

O rezultatima prijema kandidat će pravodobno primiti pismenu obavijest.

2. U **drugu grupu spadaju oni učenici** koji se upisuju u našu školu kako bi kao laici vršili crkvene službe (npr.: administrativne ili karitativne...). Učenici koji se opredjeljuju za ovu drugu mogućnost, neka se jave u tajništvo „Paulinuma“ uz već gore naznačene dokumente.

Prvi prijemni bit će u obliku motivacijskog razgovora kroz **mjesec lipanj (juni)**, a **drugi od 15. do 31. kolovoza (augusta)**. U ovom periodu kandidate i zainteresirane očekujemo svakog radnog dana prema dogovoru u vremenu **od 8 do 12, odnosno od 15 do 17 sati**, kada mogu predati svoju dokumentaciju za upis.

Uprava gimnazije i sjemeništa „Paulinum“

Moji susreti sa svecem

Piše: Lazar Novaković

Gospodin Isus je potvrdio da je zahtjevan učitelj. Od svojih učenika očekuje da Ga slijede nepodijeljena srca. Traži od njih svetost. Zato im kaže i ove riječi: *Budite savršeni, kao što je savršen Otac vaš nebeski*. Mnogi su poslušali tu riječ i iskreno radili na svojoj svetosti. Raditi na svetosti znači razmišljati o Božjoj Riječi, iskreno se moliti, čupati korov iz svog života i raditi na rastu u krepostima. Crkva je ponosna što u svim vremenima, iz svih staleža i naroda ima svetih članova. Oni su dokaz da se Isusov nauk može živjeti, može utjeloviti.

Mnoštvo katolika – kršćana je bilo ponosno i radosno 27. travnja ove godine kada je sadašnji papa Franjo na čast oltara uzdigao svoje predšasnike Ivana XXIII. i Ivana Pavla II. Obojica su mi dragi. Dosta sam čitao o njima i njihove tekstove. A Ivana Pavla II. sam imao prilike tri puta susresti. To su susreti koji su duboko upisani u moju dušu i želim ih podijeliti s vama.

Prvi susret zbio se 1979. u Rimu. Crkva u našem hrvatskom narodu obilježavala je Branimirovu godinu i svoju stoljetnu povezanost s Kristovom Crkvom i Petrovim nasljednicima. Za tu zgodu papa Ivan Pavao II. je prvi put slavio sv. Misu u bazilici sv. Petra i Pavla na hrvatskom jeziku. Bilo nas je iz svih dijelova svijeta. Tih dana Rim je disao hrvatski. Papa nas je primio kao svoju djecu i ohrabrio nas na putu ustrajnosti u svetoj vjeri. Od tog susreta ostalo mi je mnoštvo fotografija i dvije ilustrirane knjige o Rimu i Vatikanu.

Drugi susret dogodio se 1985. u danima vatikanskog proštenja, tj. na svetkovinu apostolskih prvaka Petra i Pavla. Hodočašće mladih naše biskupije i svojih župljana predvodio je vlč. Andrija Đaković, tada župnik u Vajskoj i Bođanima. U Rimu nas je dočekaao i kroz njega stručnim tumačenjem proveo naš svećenik Josip Pekanović. Sudjelovali smo u svečanoj sv. Misi proštenja. Sjećam se da je sudjelovao i carigradski patrijarh. A pjevala se glasovita Mozartova Krunidbena misa i dirigirao je glasoviti dirigent Karajan. U sklopu hodočašća primljeni smo i u posebnu audijenciju kod Ivana Pavla II. Za uspomenu su mi ostale dvije fotografije gdje se rukujem sa svecem. Svi hodočasnici su bili ushićeni i radosni. Bio je to jedinstveni susret o kojem se još dugo nakon toga pričalo. Moja radost je bila i prisutnost troje mladih Sonćana aktivnih u omladinskoj grupi – Marin Š., Ljiljana P., Jadranka P. Vjerujem da je njima i većini drugih prisutnih bila ojačana sveta vjera pri susretu.

Treći susret s Ivanom Pavlom II. zbio se u našem nacionalnom svetištu Marija Bistrica u listopadu 1998. Vodio sam jedan od autobusa naše biskupije na proglašenje blaženim kardinala Alojzija Stepinca. Moje društvo je bio ondašnji kapelan u Bistrici vlč. Vjekoslav Huz-

jak, danas biskup Bjelovarsko-križevački. Ranije smo stigli na mjesto određeno za svećenike. Vrijeme smo kratili molitvom i međusobnim razgovorom. Imao sam mjesto u petom, šestom retku od oltara gdje će Papa predslaviti misu proglašenja. Bilo mi je prilično vidljivo. Kada se Papa pojavio u svojem automobilu, prolomio se pljesak i klicanje. Kada je počeo sv. Misu, mislio sam – Bože, hoće li On moći izdržati do kraja!?. Moje iznenađenje je bilo veliko – što je Misa odmicala, Papa je bio sve živiji, jači i radosniji. Shvatio sam onda – On je poseban čovjek! Njega je Misa krijepila, snažila. Ono što je nama propovijedao i sam je duboko proživljavao. Pri tom susretu moja radost je bila i prisutnost s. Salazije, koja je djelovala u našoj župi Futog. U vrijeme mladosti posluživala je blaženog Alojzija u rodnoj župi Krašić, gdje je bio u zatočeništvu. Među drugim sretnicima i nju je Papa osobno pričestio na toj nezaboravnoj Misi.

Ivan Pavao II. je obilježio moje studentske dane i moje svećeništvo. Rado sam čitao njegove enciklike, govore i knjige koje su govorile o njemu. Čitao sam i njegovu poeziju i humor povezan s njim. Poslije atentata molio sam zaufano za njegov oporavak. Rado sam hodočastio u njegovu domovinu Poljsku, pohodio kuću u kojoj je živio, slavio Euharistiju u Crkvi krštenja, pohodio biskupiju koju je vodio, bio u Marijinom svetištu gdje je crpio snagu ...

Vjerujem da se svetac ne rađa već postaje. Vjerujem da je Ivan Pavao II. puno radio na sebi i svojoj svetosti, po čemu ću Ga pamtit.

Njegova nastupna propovijed je jasna – Otvorite vrata Kristu. Pustite Isusa u svoje srce, svoje živote. I danas su te riječi jasne i moćne. Doista, Gospodin Isus samo pomaže i olakšava u životu.

Ivan Pavao II. je oprostio svom atentatoru i pohodio ga s darom u zatvoru. U ime Crkve koju je predvodio u Godini Jubileja molio je oprost za sve kršćane koji su tijekom povijesti nekim ljudima nanijeli zlo, povrijedili ih, oštetili ... Doista se ne može živjeti bez praštanja.

Kao dječak Papa je izgubio zemaljsku majku, zato je još više ljubio nebesku majku Mariju. Njegovo geslo je *Totus tuus – Sav tvoj*. Poticao nas je moliti rado i često krunicu. Obogatilo je našu pobožnost i otajstvima Svjetlosti.

Kada su Njegove zemne sile bile iscrpljene, zamolio je suradnike: „Pustite me da odem u kuću Očevu“. Kršćanin ne odlazi u ništavilo već u kuću Očevu.

Ponosan sam što pripadam Crkvi koja u zadnje vrijeme doista ima velike, svete poglavare. Utječem se za govoru Ivana Pavla II. u svojim potrebama. I tebi, dragi štioče, želim da te njegov primjer i zagovor pomogne na putu osobne svetosti i putu u Očev dom.

Poplave u Srbiji

Bože, zašto?!

Piše: dr. sc. Andrija Anišić

Ovih dana svjedoci smo strahota poplava u našoj zemlji. Nažalost, nekoliko ljudi je izgubilo život. Na tisuće osoba je moralo biti evakuirano. Mnogi su ostali bez stoke, uništeni su im usjevi... Kiša pada tek nekoliko dana a toliko štete. Kako se ne prisjetiti biblijskoga potopa u vrijeme Noe i njegove obitelji. Puno ljudi se ovih dana pitalo s uzdahom: Zašto? Bože, zašto?! I sam sam danas čuo takav uzdah i pitanje: „Što vrijedi moliti. Sa susjedima smo molili kronicu da kiša prestane. I ništa! Stvarno, Bože zašto?“

Doista je teško odgovoriti na takva pitanja, na takve prigovore. Upustio sam se u to u emisiji „Vjernici pitaju“ na Radio Mariji. Javljali su se ljudi sa zanimljivim pitanjima, primjedbama i svjedočenjima.

Fizičko i moralno zlo

Mogu li nas u takvim trenucima utješiti i umiriti istine naše vjere o grijehu naših praroditelja po kojem je ušlo zlo u svijet, zatim o sotoni, o krivnji, o kazni, o nebu i paklu? Nažalost, te istine kao da nas još više provociraju i nameću u nama nova i još teža pitanja.

Prirodne znanosti nas uče da su se prirodne katastrofe događale i prije nego li je postao čovjek. Time potvrđuje današnja znanost mišljenje sv. Ireneja Lionskog (II. stoljeće) koji kaže da „zlo ne dolazi na svijet zbog pada prvog čovjeka nego je ono prisutno stvaranjem i radi toga je svijet potreban otkupljenja od početka postojanja“. On hoće reći da bi Isusov dolazak na zemlju bio nužan i da nije bilo istočnoga grijeha. Doista, ako uzmemo u obzir Sveto pismo (prva poglavlja o Stvaranju svijeta), po prisutnosti zmije u rajskom vrtu vidimo da je zlo postojalo u svijetu prije prvog čovjekovog grijeha, te nam ono ne govori puno o uzrocima zla u svijetu. Stvoritelj pak je od samog početka pozvao čovjeka da zemljom gospodari, da se plodi i množi, te napuči zemlju, što znači da nas je Bog na neki način uzeo za suradnike u stvaranju svijeta. Otuda možda i ona početna nesavršenost, koja traje do danas, a koja kulminira u grijehu (otpadu od Stvoritelja) i nema drugačijeg izlaza i spasa osim u Otkupljenju.

Potop u vrijeme Noe je posljedica grijeha

Ipak ne možemo zanijekati da je potop koji se dogodio u vrijeme Noe bio direktna posljedica ljudskih grijeha i pokvarenosti: *Vidje Jahve kako je čovjekova pokvarenost na zemlji velika i kako je svaka pomisao u njegovoj pameti uvijek samo zloća... Reče Jahve: ljude koje sam stvorio izbrisat ću s lica zemlje – od čovjeka do zvijeri, pužavce i ptice u zraku... (Post 6,5-7).*

Činjenica je da su mnoga zla u našem osobnom, obiteljskom i društvenom životu posljedica naših grijeha odnosno krivog postupanja. Netko je u emisiji na Radio Mariji ustvrdio da se čovjek neodgovorno ponaša u prirodi i priroda ga zbog toga „kažnjava“. Možda bi se neke posljedice obilnih kiša, na primjer, izbjegle da su odgovorne komunalne službe redovito čistile kanale i ostale slivnike, rekla je ta osoba. I mogli bismo nabrajati mnoge primjere kad čovjek trpi na tijelu i duši zbog svojih grijeha i krivih postupaka. No, mnogi kažu i u takvim slučajevima da bi bilo bolje da nam Bog onda nije ni dao slobodu. Što nam je činiti?

Dobrotom i molitvom zaustaviti zlo

Sigurno je da čovjek može svojom dobrotom, svojom svetošću ali i molitvom zaustaviti zlo. Za to postoje brojni primjeri u Svetom pismu. U psalmima

pronalazimo mnoštvo takvih primjera. Prorok Jona, molitve i pokora Ninivljana također o tom svjedoče. U tužaljki nad razorenim Jeruzalemom (Ps 79), psalmist moli: *Dokle još, Jahve? Zar ćeš se svagda srditi?... Neka nas pretekne smilovanje tvoje jer smo jadni i nevoljni.* Nakon molitve i vapaja slijedi obećanje Bogu: *A mi, tvoj puk i ovce paše tvoje, slaviti ćemo te do vijeka, kazivat ćemo od koljena do koljena hvalu tvoju!* – Isus nas također poučava da molimo snažno i ustrajno te obećava uslišanje: *Ištite i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu koji kuca otvorit će se (Mt 7,7-8).*

Bog će reagirati

Možda će nam pomoći pomisao da izreka „Bog dopušta“ zlo i katastrofe sa drži u sebi tračak nade da neće zauvijek tako biti i ostati. Bog će jednoga dana zauvijek zaustaviti zlo koje čine ljudi (moralno zlo). Prestat će patnja i bol i suze. Zlo se više neće činiti. Nastat će trajna radost. *Kad odredim vrijeme, sudit ću po pravu... Rogove ću polomiti bezbožniku... (Ps 75); Zlo se više neće činiti, neće se pustošiti... (Iz 11,9).*

Bog će zaustaviti i fizičko zlo (prirodne katastrofe). Sve će biti preobraženo i novo. *I vidjeh novo nebo i novu zemlju jer – prvo nebo i prva zemlja uminu... i otrč će im svaku suzu s očiju te smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti jer – prijašnje uminu (usp. Otk 21).* I sv. Pavao je vrlo jasan: *Smatram, uistinu: sve patnje sadašnjega vremena nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati u nama. Doista, stvorenje sa svom žudnjom iščekuje ovo objavljenje sinova Božjih: stvorenje je uistinu podvrgnuto ispraznosti – ne po svojoj volji, nego zbog onoga koji ga podvrgnu – ali u nadi. Jer i stvorenje će se osloboditi robovanja pokvarljivosti da sudjeluje u slobodi i slavi djece Božje. (Rim 8, 18-22).* I tada će se ostvariti ono što također tvrdi sv. Pavao: *Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube (1 Kor 2,9).*

Bez te nade, čovjek ne može izdržati sve kušnje sadašnjega vremena!

Prva knjiga Ljetopisa

Piše: dr. sc. Tivadar Fehér

Kada izlazimo iz crkve, iz vlastitog stana ili kuće, kao da napuštamo sferu božanskoga i utapamo se u beskrajno more profanoga. Ulice, trgovine, uredi, kafići, svijet prometa u autobusima, u vlakovima – odzvanjaju prazno, kao da uopće nema mjesta za Boga... Gore navedena knjiga govori o tome da je takav osjećaj laž. Kršćanin u svojoj slabosti može popustiti u nekim trenucima napasti, ali objektivno, ono božansko prožima sve.

Prva knjiga Ljetopisa sva je usredotočena na kralja Davida, koga je Jahve postavio nad Izraelom. Vođa naroda je od Boga, i traži se od njega da se ponaša po odredbama Stvoritelja (22,12). Vođenje ratova (11-12 pogl.), službe u Hramu, kod kapija (23-26 pogl.), upravljanje kraljevskom riznicom (27,25), obrađivanje zemlje (27, 27) – sve je podređeno Bogu. Ništa se ne smije dogoditi iz ljudske volje. Jahve je temelj, mjera, cilj svakog postupka, jer sve njemu služi.

Danas društvo promatra sebe kao političku, ekonomsku, kulturnu „zajednicu“. Pogledajmo izbliza... Sjedinjuje li politika naše društvo? Nitko nema takvo iskustvo. Možda ekonomija? Sve veća je provalija između bogatih i siromašnih. Kultura? Borba i nadmetanje prožimaju i taj teren. Prva knjiga Ljetopisa nije naivna, ni onda ako uljepšava vladavinu kralja Davida i izostavlja neke osjetljive teme. Ona svjedoči o objektivnoj stvarnosti: ako je Jahve motiv ljudskog djelovanja, onda ovozemaljska zajednica daleko više dobiva nego

ako ju vode samo interesi ekonomije, politike ili kulture. Jedinstvo s Bogom stvara jedinstvo među ljudima. *Bit ćeš sretan budeš li brižno vršio uredbu i zakone koje je Jahve preko Mojsija dao Izraelu* (22,13). Kršćanin dobro zna: *Naša je domovina na nebesima* (Fil 3,20) – ali bi bilo sasvim krivo ako bi se digle ruke od ovoga društva. Bog želi da i ova sadašnja zajednica osjeti njegovu prisutnost, jer On je: *tako ljubio svijet da je dao svoga jedinorođenoga Sina...* (Iv 3,14) Za ovaj svijet je dao, ne za neki budući...

Kralj David je dobio zadaću posvetiti Jeruzalem i Izrael po prenošenju Kovčega saveza. Taj predmet je bio znak Jahvine prisutnosti. No, Bogu je to bio samo uvod u nešto veće: *Podići ću tvog potomka nakon tebe... On će mi sagraditi dom, a ja ću utvrditi njegovo prijestolje zauvijek* (17,11-12). Ova rečenica se ponavlja u ustima anđela: *On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Gospodin Bog dat će mu prijestolje Davida, oca njegova. I on će kraljevati... zauvijek* (Lk 1,32-33). Jahve je posvetio Jeruzalem i cijeli Izrael po Kovčegu. No, prava posveta nije ništa drugo nego osobna prisutnost Boga. Isus je posvetio čovječanstvo po svome dolasku. On je živi Hram. Posvetio ga je po križu i po uskrsnuću. Svijet nikako ne može biti profan ako Otac smatra da je dostojan primiti Sina.

No, Bog je napravio još jedan korak: *Ne znate li da ste hram Božji i da Duh Božji prebiva u vama?* (1 Kor 3,16). Kako je Isus utjelovio svoga

Oca za Izrael, za ljude koje je susreo, tako danas kršćani posvećuju oko sebe svaki prostor života. Nema profanoga, jer riječi i djela posvećuju obitelj, radno mjesto, čak i krug prijatelja, mjesto zabave. Kršćanin postaje nositeljem svetoga. Njegove vrednote, ponašanje realiziraju objektivnu prisutnost Boga. Svjedoče čak na križevima života, jer gdje katolik pati, tamo Krist pati, i gdje Krist pati, tamo uvijek slijedi uskrsnuće onoga koji vjeruje u njega. Posveta svijeta znači dati život za bližnjega, jer je i Nazarećanin na križu – po žrtvi svoga života – posvetio čovječanstvo. Isus je živi hram Boga Oca, katolik pak Krista. Gdje se pojavi živi hram kršćanina, tamo je svako njegovo djelo posvećeno, isto tako i osoba, kojemu poklanja svoju pažnju, ljubav i pomoć. Ovakav životni stav sjedinjuje društvo, utemeljuje pravdu, čini mogućim i plodnim suradnju među ljudima.

Isus se nije tužio zbog političkih i ekonomskih prilika svoga društva. Krenuo je u ostvarivanje Očeve volje. Svi su oko njega mislili da je s križem uništen, a moć novca, politike, raznih manipulacija vječna. Danas, poslije dvije tisuće godina – iz iskustva možemo reći – On živi, i njegova Crkva, vjernici. Veliki svećenici, Herod, Pilat, njihov novac i vlast nestali su u mraku prošlosti... Ono božansko je realno i živo dan danas. Uskrsno vrijeme ovu stvarnost jača u nama, a preko nas u onima koji su nam povjereni da ih posvetimo našim riječima i djelima.

Bijes, zaboravljena emocija

Piše: *Antonija Vaci*

Iako je dokazano da izražavanje različitih emocija zavisi od kulture i odgoja, svaki čovjek na svijetu je u većoj ili manjoj količini iskusio emociju bijesa – bijes se subjektivno karakterizira kao stanje neprijatnosti „suženja“ ili „pomračenja“ svijesti u kojem je osoba „obuzeta“ afektom kao nekom demonskom silom.

Prvi izljevi snažnog ili nekontroliranog bijesa sreću se kod djece, u ranoj dobi, onda kad im se uskrati zadovoljenje neke želje. Neke odrasle osobe sklonije su ovom afektu nego druge. Često reagiranje bijesom pouzdan je znak niskog praga tolerancije na frustraciju, a suvremena istraživanja ukazuju da se kod osoba koje su relativno često obuzete bijesom povećavaju šanse da obole od psihosomatskih poremećaja.

Bijes je emocija koju većina ljudi ne želi promijeniti, osoba u bijesu se osjeća moćno, kao da je viša sila na njenoj strani, a kronično bijesne osobe rijetko traže pomoć jer ne vide sebe kao problem. Bijes kao posljedicu nosi poprilično nesretna ponašanja, osoba precjenjuje stupanj loše namjere u ponašanju osobe koja ju je uvrijedila, potpuno je nesposobna sagledati tuđe gledište i, kao da to nije dovoljno, razmišlja o svim prošlim uvredama koje joj je nesretni uvreditelj nanio. Primjer ovog ponašanja možete često vidjeti kod zaljubljenih parova nakon svađe. Primjerice, ne samo da je dečko zaboravio na godišnjicu veze, nego je on oduvijek bio nepažljiv i, koliko se ona sjeća, nikad ništa lijepo nije uradio za nju, što više, ona je potpuna svetica što ga je i trpjela sve ovo vrijeme. Ono što slijedi iz bijesa je tra-

ženje ljudi koji imaju isto mišljenje kao i uvrijeđeni, tj. razglašavanje drugima što se dogodilo i traženje konsenzusa da je uvrijeđeni u pravu.

U psihologiji postoji pojam „autističnog neprijateljstva“ koje podrazumijeva da kada nam se ne sviđa neka osoba, mi jednostavno prekinemo kontakt s njom kako ne bismo dobili ni jednu pozitivnu informaciju o njoj i našli se u prilici da promijenimo mišljenje. Tako je i s bijesom; durimo se i izbjegavamo kontakt s osobom koja nas je uvrijedila, kako slučajno ne bismo vidjeli i nešto lijepo i dobro u njoj.

No bijes je postao i zaboravljena emocija. Znanstvenici, psiholozi, pa čak i političari se fokusiraju na nasilje i nasilno ponašanje, no malo tko se zaista bavi emocijom koja prethodi ovom ponašanju – bijesom. U *DSM 4* (psihijatrijskoj knjizi za dijagnostiku) postoji čak deset poremećaja raspoloženja i dvanaest kategorija anksioznih poremećaja, no ne postoji nijedna za emociju bijesa. Također *DSM* izbjegava staviti bijes kao posljedicu konzumiranja alkohola, kanabisa, kofeina, inhalanata i sedativa, iako se u praksi puno puta pokazalo da se bijes često pojavljuje kada se koriste psihoaktivne supstance.

Bijesne osobe ne žele mijenjati sebe, već sve oko sebe i sama sugestija da se bijesna osoba treba mijenjati izaziva nove valove bijesa.

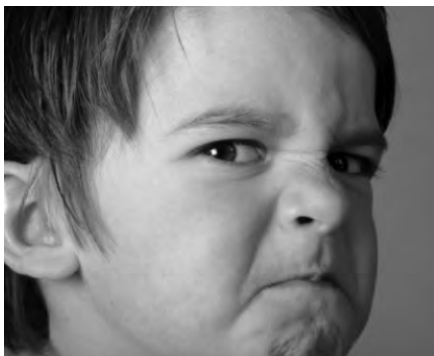
Bijes kao emociju je teško promijeniti iz nekoliko razloga. Prvo, pone-

kad osoba jednostavno i nije naučila reagirati na drugačiji način. Primjerice, ukoliko student padne ispit, može se osjećati zabrinuto i uplašeno i katastrofizira da fakultet jednostavno nikad neće završiti, a u isto vrijeme može biti i bijesan i siguran da mu je „smješteno“ i da postoji neka zavjera profesora protiv njega. Ne tako davno, student se razbjescio jer mu je na ispitu oduzeta „puškica“ i nije vraćena.

Bijes se češće javlja i kod osoba koje su sklone omalovažavanju drugih ljudi pa je jednostavno lakše zaključiti da su drugi nesposobni nego da krivica u nemilom događaju leži negdje drugdje.

Još jedan neugodan okidač za bijes je vjerovanje da ako se ljudi ne isprazne od svojih frustracija, jednostavno će se te stvari skupljati u njima dok, konačno, ne eksplodiraju što, naravno, nije točno. To je kao da vjerujete da ukoliko se ne uplašite neizvjesne situacije dovoljno snažno, jednog dana ćete se jednostavno ukočiti od straha.

Ukoliko imate problem s bijesom, trebate sebi odgovoriti na jedno pitanje: želite li biti sretni ili želite biti u pravu. Istjerivanje pravde je, naravno, veoma privlačno, ali ne donosi apsolutno nikakvu sreću jer i sam Svevišnji može biti na vašoj strani ali to apsolutno ništa neće vrijediti. Ukoliko izaberete ovaj drugi put, gdje ćete izabrati da oprostite i pustite čovjeka koji vas je uvrijedio, naći ćete sreću. Pitanje je samo što je vama važnije.

Budite misionari

Poštovani vjeroučitelji, katehete i roditelji!

Dok se približavamo kraju još jedne školske godine, sumiramo naše znanje, uspjehe i aktivnosti, pred mnogim školarcima će upravo sada biti ponovno postavljeno pitanje: Koji izborni predmet ćete slušati školske 2013./2014. godine – vjersku nastavu ili građansko vaspitanje? Neki će se opredjeljivati po prvi put poput „prvašića“, neki idu već uhodanim stopama, drugi žele eksperimentirati i mijenjati, dok „osmaše“ očekuje upis u novu školu, novi drugovi, izazovi uklapanja i prilagođavanja.

Vjerujem kako roditelji koji čitaju *Zvonik* već znaju zašto će svoje dijete upisati na školski vjeronauk i da nema potrebe za opširnijim obrazlaganjem. Svjesni su obećanja danog na krštenju svoje djece da će ih odgajati u vjeri, osnovnih znanja koja će njihova djeca dobiti o katoličkoj vjeri, te svih ostalih prednosti koje nudi vjerska nastava u

školi. Nadam se također kako su svjesni i svog svjedočkog poslanja te će i druge koji se možda dvoume posavjetovati da naprave isto.

Neka ovaj kratak tekst bude poticaj, ohrabrenje i priznanje Vama, dragi vjeroučitelji, koji ovih dana obilazite roditeljske sastanke i poput pravih misionara govorite roditeljima da upišu svoju djecu na vjersku nastavu u školi. Mi prvi trebamo biti svjesni važnosti cjelovitog odgoja u vjeri kojeg je dio i školski vjeronauk, te neumorno to govoriti dok i do onih posljednjih ne dođe taj navještaj. Stoga budite hrabri i uporni, „lukavi kao zmije, bezazleni kao golubovi“, ne dajte se razočarati ni obeshrabriti.

Budite takvi i vi, dragi katehete, koji u župnim zajednicama pomažete župnicima, pripremate djecu za sakramente i pomažete im osjetiti se dijelom Crkve i rasti u vjeri i ljubavi.

Karmelićanski samostan u Somboru
Vicepostulatura Sluge Božjega
 o. Gerarda Tome Stantića, karmelićanina
 Katehetski ured Subotičke biskupije

raspisuju literarni
NATJEČAJ

na temu
Molitva/pismo o. Gerardu

Utječemo se u zagovor
 o. Gerardu Tomi Stantiću i pišemo svoju molitvu!

- * molimo po uzoru na o. Gerarda, utječemo mu se u zagovor
- * molitva je važna kao život sam, povezuje nas s nebeskom Crkvom i svetima
- * pišemo molitvu – pismo o. Gerardu za milosti koje su nam potrebne

Molitva je disanje duše bez koje se sve milosti uguše...

Tko moli, Boga voli, dušu izdovolji, jer je ona za Boga stvorena.

Nisu oni najveći sveci koji su najmanje grijeshili, nego oni koji su najveću ljubav imali!

o. Gerard Tomo Stantić

***I ovako možemo moliti
 za svoje potrebe:***

Oče Gerarde!

Ti si jako volio Malog Isusa, pomози mi da budem jako dobar i poslušan svojim roditeljima... Pomози mi da što prije popravim loše ocjene u školi...

***

Dragi oče Gerarde!

Molim te pomози mom tati naći posao a mom bratu da uspješno završi studij...

***

Oče Gerarde!

Molim te da uslišiš molitvu moje sestre da ima dijete. Također te molim da se njezin muž što prije ispovjedi i očisti svoju dušu. Svi jako očekujemo malu bebu u obitelji...

***

Na natječaju sudjeluju vjeroučenici Subotičke biskupije osnovnih škola. Radove treba čitko napisati na papiru ili računalom najviše na jednoj stranici A4 formata.

Svoje literarne radove – molitve vjeroučenici predaju svom vjeroučitelju. Natječaj traje do 10. lipnja 2014. godine. **Najbolji radovi bit će nagrađeni i objavljeni u našim tiskovinama te pročitani u karmelićanskoj crkvi u Somboru na Gerardovo, 24. lipnja 2014. godine.**

Rezultati natječaja „HosanaFesta 2014“

Deveti po redu Festival hrvatskih duhovnih pjesama – HosanaFest bit će održan u Subotici u nedjelju 21. rujna 2014. godine. Slogan ovogodišnjega festivala je „Da budeš sretan!“ (Pnz 8,16) Na natječaj su pristigle ukupno 33 skladbe.

Pjesme koje su izborile pravo sudjelovanja na HosanaFestu 2014. poredane po redoslijedu nastupa su: 1. Ljubav Neba, 2. Kad gori pod nogama, 3. Za Tebe želim živjeti, 4. Korak po korak do Isusa, 5. Nismo sami, 6. Dar tebi, 7. Mostovi, 8. Dobro došao nam Ti, 9. Bogu na slavu, 10. U Tebi je slava, 11. Sveta krv, 12. Čekaj me, 13. Tvoja će me ljubav čuvati, 14. Ljubav mog Gospodina 15. Traganje. Organizatori podsjećaju kako svi izvođači, čije su skladbe uvrštene u program festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe, te njenu matricu dostaviti organizacijskom odboru najkasnije do 20. svibnja 2014.

Promocija prve knjige Katarine Firanj u Somboru

U Hrvatskom domu u Somboru u subotu, 3. svibnja, održana je promocija knjige Katarine Firanj *Žagor iz opakije*.

U knjizi je 112 lirskih pjesama podijeljenih u četiri ciklusa: „Besanje“, „Snop“, „Šapat bagrema“ i „Kolivka“, pisanih na bunjevačkoj ikavici. Knjigu je uredio David Kecman Dako. Pjesme Katarine Firanj čitala je Cecilija Tomić, a što je posebice zanimljivo i petero Katarininih unučadi. Katarina je redovita sudionica susreta pjesnika „Lira naiva“ a pjesme su joj objavljene u *Liri naivi*, *Subotičkoj Danici*, *Zvoniku*, *Zborniku iz Rešetara*, *Miroljubu*.

U Novom Sadu održano „Prepekovo proljeće“

Ovogodišnje „Prepekovo proljeće“, tradicionalna književno-pjesnička manifestacija koju organizira HKUPD „Stanislav Prepek“ iz Novog Sada, održana je 12. travnja 2014. u prostorijama udruge. Središnja točka manifestacije bilo je predstavljanje zbirke pjesama *Prepekovo proljeće 2013.*, čiji su tvorci sami članovi društva, a urednica je Marija Lovrić.

Svoje su pjesme govorili: Siniša Božulić, Jelisaveta Buljovčić-Vučetić, Branka Dačević, Dubravka Herget, Marija Lovrić, Manda Jakšić, Ana Marija Kaluđerović, Bosiljko Kostić, Mila Markov-Španović, Mladen Franjo Nikšić, Marijan Piljić, Ljerka Radović, Mladen Šimić, Tamara Probojčević, a u ime Branimira Miroslava Tomlekina stihove je kazivala Ana Marija Kaluđerović.

U Plavni održani Dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića

Manifestacija VI. dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića održana je u Plavni u subotu i nedjelju, 26. i 27. travnja 2014. godine, u organizaciji HKUPD „Matoš“ i uz logističku potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

„Ovom smo se manifestacijom uključili i u obilježavanje godišnjica hrvatskih velikana iz Vojvodine, koje su utvrđene početkom ove godine: 120. obljetnica rođenja Josipa Andrića i 100 godina od smrti Antuna Gustava Matoša“, kazala je predsjednica „Matoša“ Kata Pelajić. Svečano otvorenje manifestacije, nakon sv. mise u župnoj crkvi sv. Jakova, upriličeno je u predvorju OŠ „Ivo Lola Ribar“ nastupom „Matoševe“ ženske pjevačke skupine i tamburaškog sastava, koji su vrlo dobro izveli napjeve iz Plavne, što ih je Andrić zapisao pedesetih godina prošlog stoljeća u ovome mjestu. Nastupio je dječji folklor, koji je ovoga puta bio uspješniji nego na prethodnim manifestacijama.

Autori monografije Kata i Zvonimir Pelajić, te ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov predstavili su monografiju u povodu pete obljetnice postojanja i rada udruge „Matoš“ Plavna. Knjiga je objavljena u nakladi HKUPD „Matoš“ Plavna, a uredila ju je Katarina Čeliković. Program pod nazivom „Voyage

s Matošem“ autorice Nevene Mlinko predstavili su ponajbolji recitatori Hrvatske čitaonice Davorin Horvacki i Augustin Žigmanov, te Bernadica Ivanković, Tomislav Žigmanov i Mato Groznica.

Drugi dan manifestacije počeo je sv. misom, potom je slijedila dječja radionica, koju je vodila Katarina Čeliković. Ovdje su djeca naučila ponešto o Matošu, a nakon završene radionice bilo je i šaljivih scena, te Matoševih mudrih izreka, u čemu su sudjelovali svi u dvorani.

Otvorena je izložba radova s likovne kolonije, a veliko oduševljenje izazvala je slika – portret A. G. Matoša autorice Divne Lulić-Jovčić, koju je umjetnica uradila za ovu prigodu, a publici se obratio i predsjednik Udruge „Cro Art“ Josip Horvat, koji je istaknuo dobru suradnju između dviju udruga.

Tamburaški sastav HKPD-a „Matija Gubec“ iz Tavankuta zabavio je publiku vrsnim sviranjem, a tome su pridonijele i njihove dvije vokalne solistice Martina Stantić i Veronika Vojnić Mijatov.

Dvodnevni program pratila je izložba posvećena A. G. Matošu iz privatne zbirke Ljudevita Vujkovića Lamića iz Subotice. /Z. Pelajić/

U Baču predstavljen Leksikon podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca

HKPU „Zora“ iz Vajske organizirala je predstavljanje 12. sveska *Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca* u Baču. Predstavljanje je održano 25. travnja u župnoj dvorani sv. Pavla, gdje su se okupili mještani, te gosti iz Vajske, Plavne, Bođana.

Budući da je *Leksikon* predstavljen već u svim mjestima općine Bač gdje žive Hrvati, ovo je sada početak drugog ciklusa promocije u mjestima općine. Svezak su predstavili glavni urednik *Leksikona* dr. sc. Slaven Bačić iz Subotice, bački župnik vlč. Josip Štefković i sveučilišni profesor, akademik Ivan Gutman i domaćin večeri Željko Pakledinac.

Pjesnik Josip Dumendžić Meštar iz Bođana, te pjesnikinja Tonka Šimić iz Plavne, uljepšali su ovu večer s nekoliko izabranih pjesama. /Z. P./

Okrugli stol „Urbani Šokci 9“ održan u Osijeku i Somboru

Međunarodni okrugli stol „Urbani Šokci“, deveti po redu, održan je 25. i 26. travnja, u Osijeku i Somboru. Skup je okupio dvadesetak sudionika iz Hrvatske, Srbije i Mađarske, koji su u dva dana tražili i dali odgovor na retoričko pitanje: kako se to može biti Europljanin i živjeti u Šokadiji? Odgovor je jasan i nedvosmislen, Šokci su oduvijek bili Europljani!

Ovogodišnji je okrugli stol bio posvećen 90. obljetnici rođenja Julija Njikoša. Najprije je predsjednica Šokačke grane Vera Erl u formi rođendanske čestitke pobrojala pregršt činjenica kojima je Njikoš zadužio ne samo Slavoniju već ovaj dio Panonske nizine. Umjetnički voditelj Subotičkog tamburaškog orkestra Stipan Jaramazović prisjetio se prvoga susreta s Njikošem, na festivalu tamburaške glazbe kada je došao još kao dječarac, a potom je bilo još mnoštvo susreta koji su mu ostali u lijepoj uspomeni, a onda je muzikolog i dirigent iz Slavenskog Broda Mihael Ferić osvjetlio lik i djelo Njikoševo, iz kutova koji do sada nisu bili poznati većini sudionika.

Nastavljen je rad na zadanu temu, a govorili su: prof. dr. Ružica

Pšihistal, Tomislav Žigmanov, publicist iz Subotice, Mirko Čurić, književnik iz Đakova, prof. dr. Vlasta Markasović, Alojzije Stantić iz Subotice, Marija Šeremešić iz Sombora, a zbog preklapanja obveza uratke su poslali Katarina Čeliković iz Subotice, te dr. Ivo Đurok iz Pečuha.

Somborski dio skupa održan je sutradan na dječjem odjelu Gradske knjižnice „Karlo Bjelicki“. Ovdje su predavanja imali: prof. dr. sc. Helena Sablić-Tomić iz Osijeka, prof. dr. sc. Milica Lukić iz Osijeka, prof. Sanja Sušnjara iz Vrbovca, prof. iz Sonte Zvonko Tadijan, mr. sc. Ljubica Gligorić iz Vinokovca, Ivica Čosić Bukvin iz Vrbanje, dr. sc. Marija Erl Šafar i studentica Bernarda Mautner, i profesor iz Plavne Zvonimir Pelajić. Predsjednica „Šokačke grane“ Vera Erl je na kraju okruglog stola istaknula kako će zbornik radova s prošlogo-

dišnjeg i ovogodišnjeg okruglog stola biti tiskan do kraja ove godine.

U kulturno-umjetničkom dijelu programa u Somboru sudjelovali su Marica Mikrut i Željko Šeremešić, koji su recitali svoje pjesme, pjevačka skupina udruge „Tragovi Šokaca“ iz Bača, a upriličena je i izložba slika Marije Turkalj-Matić iz Sombora.

Organizatori okruglog stola su „Šokačka grana“ iz Osijeka i UG „Urbani Šokci“ iz Sombora.

/Prema tekstovima:

S. Žebić / Z. Vasiljević, Hrvatska tiječ/

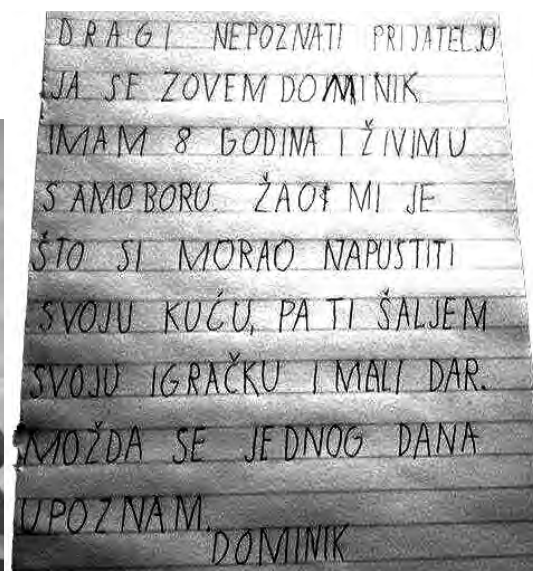

U nevoljama svi smo jedno!

Sigurno ste, dragi Zvončići, vidjeli kako voda ruši kuće, putove.

Vidjeli smo kako dobri i hrabri ljudi spašavaju djecu, stare i bolesne ljude, žene, pa i životinje koliko je to bilo moguće. I svi smo željeli pomoći onima koji su odjednom, u jednom danu ostali bez ičega. A trebalo im je sve – voda za piće, hrana, odjeća, pa i igračke.

I mnoga su djeca željela pomoći svojim nepoznatim vršnjacima. Tako je osmogodišnji Dominik iz Samobora nepoznatom, malom prijatelju poslao svoju igračku i napisao mu pismo:

Ovo pismo pokazuje **jedinstvo u velikoj nevolji.**

I vi možete pomoći djeci u ovim teškim trenucima. Mnogo je djece bez do-

mov, bez odjeće i vlastitog kreveta, pa i bez igračaka. Ako možete, pošaljite im nešto svoje. A možete i nešto jako vrijedno i korisno učiniti – MOLITI ZA NJIH!

Imamo i našeg o. Gerarda kojemu možete reći svoje molitve. Napišite mu za koga i što molite. On će se jako zalagati kod Isusa za nas i za one za koje molimo. A svoje molitve možete napisati i dati vjeroučiteljima, najbolje će biti i nagrađene na Gerardovo ove godine.

Najvažnije je u molitvi ustrajati. Bog čuje svaku našu molitvu i najbolje zna što nam je najpotrebnije.

Budimo jedno i u molitvi!

Vaša Zvončica

Prvopričesnici se pripremili za veliki dan

U župi sv. Roka u Subotici devet je prvopričesnika imalo vrlo lijepu duhovnu pripremu za Prvu svetu pričest. Dolazili su na svibanjsku pobožnost, molili su krunicu. A tijekom trodnevne pripreme župnik Andrija im je

objasnio važnost primanja Isusa u hostiji, i ljepotu redovitog pričešćivanja, a to možemo ako smo čista srca.

Dugo očekivani dan, nedjelja 18. svibnja bio je doista divan za prvopričesnike i njihove roditelje. Uz recitacije i pjevanje, dječaci i djevojčice su zahvalili Isusu koji je došao u njihovo srce, ali i s. Silvani i župniku Andriji koji su ih pripremili za sakrament pričesti. /Zv/

Isus je sunce – a mi zrake

U kruhu nam se daješ,
kao sunce zračiš.
Vinom nas pojiš,
tako pokazuješ da nas voliš.

Nekad su apostoli sjeli za tvoj stol
da bi s tobom podijelili kruh i sol.
Danas je nama s tobom biti
i u zajedništvu se veseliti.

Svaki koji se tobom hrani
Duh ga Sveti brani.
Koji tebe u sebe prima
postaje kao i ti – blizak svima.

Tvojom toplinom želimo zračiti,
svima radost i ljubav darivati.
I tako uvijek sjajiti.

(Uz simbol za Prvu Pričest,
Sombor 2014.)

Rozmari Mik

Kerski ministranti u Maloj Bosni

Vrijedni ministranti župe sv. Roka u Subotici nagrađeni su izletom u Malu Bosnu, u župu Presvetoga Trojstva. Članovi Pastoralnoga vijeća kerske župe organizirali su susret i druženje u petak, 2. svibnja. Dobre ministrante i njihovog župnika **mons. Andriju Anišića** dočekali su domaći ministranti s njihovim župnikom **vlč. Draganom Muharemom**. Druženje je započelo sv. misom u crkvi koju je predvodio još jedan domaći sin ove župe, **vlč. Josip Kujundžić**, a pridružio se i **mons. Marko Forgić**. Nakon mise održane su nogometne utakmice koje su prekinute onoga trenutka kada je roštilj bio gotov, jer glad je učinila svoje. Lijepo svibanjsko druženje završilo se kasno poslijepodne kada su domaćini ispratili svoje drage goste uz želju da se posjet uzvrati. /Zv/

Dvoje od sedam nagrađenih „Zvončića“
u uskrsoj igri Zvonika primili su svoje nagrade
u crkvi sv. Roka u Subotici

Velike stvari

Dragi mladi! Nalazimo se na samom kraju mjeseca svibnja što znači da je vrijeme krizmi, matura, maturalnih večeri. Većina maturanata ne zna koji će fakultet upisati, ali znaju kakva će im biti maturalna haljina. „Osmaši“ se uvelike pripremaju za malu maturu, koja neće biti laka. Krizmanici obavljaju posljednje pripreme za primanje darova Duha Svetoga. Od svega navedenog najvažniji je Duh Sveti. Ovo je vrijeme jako stresno za sve školarce, a napose za maturante i „osmaše“ i zbog toga je Duh Sveti bitan. „Osmaši“ biraju svoje buduće zanimanje, a takva se odluka ne donosi tako lako. Oni tijekom ovog i narednog mjeseca primaju sakrament svete Potvrde, pri-

maju darove Duha Svetoga. Upravo njih, darove Duha Svetoga, treba dobro iskoristiti jer mogu pomoći u maturi. Stoga Krizmu treba shvatiti ozbiljno. Mi gimnazijalci i drugi maturanti također imamo velikih muka jer se približava kraj školske godine i trebamo puno učiti, možda ponešto i popraviti. No, zato je tu Duh Sveti koji nam je pomogao doći do mature; on će nam biti oslonac i za druge stvari koje nas čekaju.

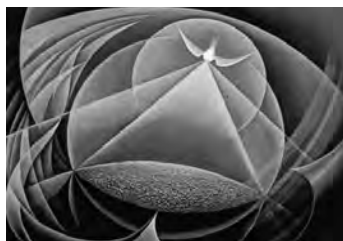
Dragi „osmaši“! Želim vam da uspješno položite malu maturu i da upišete željenu srednju školu. I ne zaboravite Duha Svetoga, on će vas nadahnuti duhom mudrosti.

Dragi maturanti! Želim vam da uspješno položite maturu, obranite svoje maturalne radove i naravno da upišete željeni fakultet!

Larisa Skenderović

Kroz zabavu do znanja

Pokušajte povezati sljedeće pojmove s odgovarajućim opisima. Na kraju su i rješenja zadatka, koji će vas istodobno zabaviti i poučiti.

- Sakramenti
- Karizmatički sakramenti
- Sedam darova Duha Svetoga
- Karizme
- Karizmatik
- Krštenje u Duhu Svetom
- Pokret katoličke karizmatičke obnove
- Pneumatologija

Rješenja: a-6; b-4; c-2; d-3; e-7; f-8; g-5; h-1

1	Nauk o Duhu Svetome.
2	Mudrost (<i>Spiritus sapientiae</i>), razum (<i>S. intellectus</i>), savjet (<i>S. consilii</i>), jakost (<i>S. fortitudinis</i>), znanje (<i>S. scientiae</i>), pobožnost (<i>S. pietatis</i>) i strah Božji (<i>S. Timoris Domini</i>). Rađaju 12 plodova Duha Svetoga. Osoba ih prima prilikom krizmanja – sakramentom Potvrde.
3	U kršćanskom govoru utemeljenom na Svetom pismu, znači milosni dar. To je nezasluženi dar spasenja.
4	Primaju se osobno, ali se njima služi i drugima. Takvi su sakramenti svećeničkog reda, braka i potvrde.
5	Pokret koji nije prisutan samo u katoličkoj crkvi. Članovi se opredjeljuju koristiti se duhovnim darovima. Nastao je unutar Katoličke crkve 1966. god. u Sjevernoj Americi.
6	Krštenje, pomirenje (ispovijed, pokora), euharistija (misa, pričest, večera Gospodnja), potvrda (krizma), bolesničko pomazanje, sveti red, ženidba. Sinonimi – sveti znakovi; misteriji, što bi se moglo prevesti kao tajne ili otajstva. Oni su vidljivi znakovi nevidljive Božje ljubavi i prisutnosti.
7	Neki od poznatijih – James Manjackal, fra Ivo Pavić, vlč. Zlatko Sudac, fra Zvezdan Linić, fra dr. Smiljan Kožul.
8	Prihvaćen termin je i – Izlivanje Duha Svetoga. Podrazumijeva primanje, novo izlivanje Duha Svetoga ili novi dar Duha. (fra Ivo P.)

Mudre misli

I shvaćam da hrabrost nije vjerovati toliko u pobjedu, koliko je vjerovati u sebe. Neki borci nisu ostali u sjećanju zato što su odnijeli bitku, nego zato što su se usudili na taj potez onda kada su šanse bile sasvim male.

Kao čovjeka nas ne definira ono što posjedujemo ili na koliko lokacija smo otputovali; koliko imamo na bankovnom računu; jesmo li viđeni i utjecajni; gomila stvari koje su više privilegij nego stvarnost. Mi smo definirani našim mislima i djelima, željama i konstantnim nadama. Mi smo zapravo ono što možemo dati. Od toga polazeći, tu je svatko velik, svatko bogat samo onoliko koliko odluči to biti.

Danijela Nuspl

Obavijesti

- ◆ **Emisija „U svjetlosti hodimo“**
ponedjeljkom u 21.30 na Radio Mariji
- ◆ **Emisija „Kateheza za mlade“**
srijedom u 21.30 na Radio Mariji
- ◆ **Misa mladih 6. 06. 2014.**
u crkvi Srca Isusova
u Tavankutu

Dan mladih Subotičke biskupije u Baču

U subotu, 3. svibnja, u drevnom Baču održan je tradicionalni Dan mladih Subotičke biskupije. Na susret se okupilo 180 mladih iz raznih župa biskupije. Na početku susreta, u crkvi sv. Pavla, okupljene mlade pozdravio je Marijan Vukov, povjerenik za pastoral mladih Subotičke biskupije, te je zahvalio župniku domaćinu Josipu Štefkoviću, animatorima i svima koji su sudjelovali u organizaciji toga susreta. Ovo malo mjesto od 1979. godine, kada je bio prvi susret ovog tipa, prima mlade i pruža im mjesto za, prije svega, duhovni rast, kroz zanimljiv program i rekreaciju u slobodno vrijeme, a sve to, naravno u okviru zajedništva. Tema susreta bila je Papina poruka *Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!* (Mt 5,13).

Predavanje

Slijedilo je predavanje koje je održao mons. Andrija Anišić, urednik hrvatskog programa Radio Marije Srbije. On je svoje predavanje započeo neobičnim pitanjem: Koji klubovi su se plasirali u finale nogometne lige prvaka, kakav je bio rezultat utakmice Bayern – Real... a zatim je postavio nagradno pitanje: Osam Isusovih blaženstava! Naglasio je kako je htio na taj način provjeriti koliko mladi poznaju svoju vjeru a koliko su upućeni u ono što ih zanima u svakodnevnom životu. Svatko tko je znao navesti neko od blaženstava dobio je nagradu.

Slijedeći Papinu poruku, mons. Anišić je protumačio pojam blaženstva te istaknuo „revolucionarnu snagu“ Isusovih blaženstava i čovjekovu iskonsku čežnju za srećom. Život je potrebno živjeti, a ne životariti. Svetom euharistijom je moguće ispuniti život. A za ovakvu sreću je potrebna i ne mala hrabrost. Čovjek se lako može zavarati i tražiti pogrešne stvari u svom životu, postati nezadovoljan. Papa kroz svoju poruku potiče mlade da imaju hrabrosti plivati protiv struje; suočavati se s izazovima. Može to predstavljati vrlo težak, ponekad opasan put.

Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko! Većina nas bi pomislila da je to nešto negativno, no mons. Anišić je ovo pojasnio ukazujući na dva velika takva siromaha: Abrahama i Mariju, koji su primjer bespogovorne poslušnosti Božjim planovima. Oni su bili siromasi, prosjaci u svojoj duši, ali su se oslanjali na Božju providnost i njegovu milost.

Dobro je upamtiti sljedeće:

- biti slobodan od materijalnih stvari
- poštivanje siromašnog
- učiti od siromaha (udovica koja je dala sve svoje).

Rad po grupama i slobodno vrijeme

Podijeljeni po grupama, mladi su posebno obradili temu susreta. Prema riječima Igora Gašparića iz Novog Sada, koji je prvi puta bio na susretu u Baču, rad po grupama donio je i neke nove ideje. Tako će se mladi organizirati i preko ljeta kao volonteri pružiti svoj doprinos u održavanju susreta mladih.

Slobodno vrijeme se odvijalo kod tvrđave. U opuštenoj i vedroj atmosferi, bilo je nogometa i odbojke. Netko je samo lješkario i razgovarao, dok su drugi znatizeljno obilazili ostatke zidina i pravili selfi-e ;).

Misno slavlje

Susret je završio svetom misom koju je predvodio subotički biskup mons. Ivan Pénzes u zajedništvu s desetak svećenika. U svojoj propovijedi biskup je posvjedočio mladima da je vrlo sretan što je mogao sudjelovati na susretu mladih u Dubrovniku gdje je predvodio misu za oko dvije tisuće mladih kod salezijanaca. On je pozvao mlade da uvijek imaju otvoreno srce kako bi uskrslog Gospodina mogli prepoznati u svojoj svakidašnjici – u lomljenju kruha, u Božjoj riječi, u zajedništvu molitve i ljubavi te u bratu čovjeku, napose u onoj „najmanjoj Isusovoj braći“.

Na kraju svete mise sve je pozdravio domaći župnik Josip Štefković izrazivši radost zbog tog susreta, naglasivši da ih rado očekuje i iduće godine.

Ni pljusak koji je pratio naš povratak kućama nije mogao skinuti osmjehe s lica i dobro raspoloženje nakon svih događanja toga dana jer smo osjećali radost zajedništva i obožavani smo još jednim susretom.

Danijela Nuspl i Andrija Anišić

Na slobodu pozvani

Na deveti Susret hrvatske katoličke mladeži 2014., koji je održan u Dubrovniku 26. i 27. travnja pod geslom „Na slobodu pozvani“, hodočastilo je dvjesto mladih iz Subotičke biskupije u pratnji dvojice svećenika, vlč. Vinka Cvijina i vlč. Josipa Kujundžića.

Na put smo krenuli u noći između četvrtka i petka, a naša prva postaja bila je Sarajevo. Imali smo priliku obići ovaj prelijep grad u kome pripadnici različitih religija žive u međusobnoj toleranciji. Posjetili smo i čuvenu Baš čaršiju, a kad smo već bili tamo, nismo mogli odoljeti nadalje poznatim sarajevskim ćevapčićima. Naša sljedeća stanica je bila Međugorje. Tamo smo imali priliku nazočiti sv. misi i klanjanju. Nakon kratkog odmora, u ranim jutarnjim satima nastavili smo naš put prema Dubrovniku. Tamo nas je dočekala kiša koja je otežala razgledanje znamenitosti tog predivnog grada. No, kiša nije uspjela pokvariti raspoloženje mladih hodočasnika. Gradske ulice bile su pune mladih, a pjesma se čula iz svakog dijela grada. U 14 sati krenula je procesija iz dubrovačke katedrale prema luci Gruža. Na tom istom mjestu je prije 11 godina sveti Ivan Pavao II. služio svetu misu na kojoj je Marija Propegot Isusa Petković proglašena blaženom.

Kada smo stigli do luke, kiša je prestala padati. U predprogramu su nastupili VIS Proroci iz Subotice i Apostoli mira iz Zagreba. Centralno misno slavlje u 17 sati pred-

vodio je dubrovački biskup mons. Mate Uzinić uz koncelebraciju apostolskog nuncija, 15 biskupa i 500 svećenika. Na početku sv. mise pročitana je poruka koju je papa Franjo uputio svim sudionicima susreta. *Stavi Krista u središte svoga života. Pouzdaj se u njega i nećeš se nikada razočarati. Vjera u nama čini radikalni obrat. Odvlači nas same od središta i stavlja u središte Krista. Danas od vas tražim: budite odvažni i u svojoj slobodi Krista izaberite kao svoga učitelja i prijatelja, samo će tako vaši mladi životi imati potpuni smisao, samo ćete tako biti slobodni.*

U propovijedi je biskup Uzinić pozvao mlade da im Uskrsli Krist, onaj koji poziva na slobodu, bude uzor. *Draga mladosti, želim vam poručiti da budete zainteresirani, da ne pustite ove društvene procese da prođu mimo vas, nego da se uključite, da budete aktivni, da preuzmete odgovornost za ovo društvo, da nešto napravite. Uključite se u različite udruge u kojima ćete kršćansku radosnu vijest unositi u ovo društvo i činiti ovo društvo bogatijim, plemenitijim. Bez nasilja, nego s ljubavlju za ovo društvo, s ljubavlju za svakog čovjeka. To je vaša zadaća, pozvani ste biti odgovorni članovi ovog društva. Preuzmite u svoje ruke odgovornost za sebe, ali i za druge kraj sebe, u ljubavi, onako kako je to Krist činio, onako kako nas je on učio. ... Pozivam vas da na Crkvu ne gledate kao na nešto tuđe, nego da je prepoznate kao svoju zajednicu i da ju izgrađujete, na-*

glasio je biskup. Na kraju misnog slavlja najavljen je Vukovar kao mjesto održavanja sljedećeg Susreta mladih.

Na kraju ovog napornog dana svi su smješteni po obiteljima. Mladi iz Subotičke biskupije bili su smješteni u Mlinima. Obitelji iz župe Sv. Ilara u Mlinima ugostili su mlade iz ukupno sedam biskupija i u nedjelju smo svi zajedno bili na misi koje je služena

uz obalu mora. Misno slavlje su animirali VIS Proroci iz Subotice, a predvodio ga je kotorski biskup mons. Ilija Janjić.

Krist treba biti središte života kršćana i cilj prema kojem hode. Ako nas je Krist osvojio, onda danas možemo biti radosni i s Crkvom u Rimu gdje je započelo slavlje proglašenja svetim dvojice papa, rekao je biskup Janjić. Povezanost s Kristom najviše je što jedna osoba može imati u životu, mnogi osjećaju sreću što idu za njim i što žele vršiti Božju volju, rekao je kotorski biskup.

Istaknuo je i važnost svećenika, vjesnika njegove Radosne vijesti, u toj živoj Crkvi te potaknuo mlade da se mole za dobre svećenike. U molitvama vjernika posebno smo molili za mir u Siriji i Ukrajini. Nakon mise uslijedilo

je predstavljanje svih biskupija smještenih u Mlinama, a potom smo svi zajedno kroz pjesmu i ples slavili Gospodina.

Željela bih s vama podijeliti poruku zahvale dubrovačkog biskupa koja je upućena svim mladima: Na kraju, iskrena zahvala vama, draga hrvatska katolička mladeži! Hvala vam što ste na dva dana grad Dubrovnik i Dubrovačku biskupiju ispunili mladenačkom ljepotom i radošću. Svojom mladošću, vedrinom, unatoč oblacima i kiši, strpljivošću, molitvom, pjesmom pokazali ste da Crkva, ovaj narod i ova zemlja imaju budućnost. Neka uskrsnuli Gospodin, koji nas je na slobodu pozvao, ohrabri svaki vaš korak, da

smjelo idete ususret životu koji je pred vama. Jer znamo: uskrsli Gospodin je s nama i hoda s nama putovima našega života i naše svakidašnjice! Gospodin vas blagoslovio i čuvao!

Sudjelovanje mladih na susretu u Dubrovniku pomogla je Subotička biskupija kao i sami organizatori oslobodivši ih kotizacije. Stoga velika hvala svima koji su nam pomogli sudjelovati u ovom posebnom susretu.

/prema: IKA/

Tatjana Lendvai

Onaj „klik“

Dragi čitatelji! Ovoga puta nije riječ o modernim tehnologijama! „Klik“ o kojem govorim nije ni onaj kad isključujemo televizor ili tipkamo na računalu ili mobitelu... „Klik“ o kojem govorimo je mnogo važniji – to je ona spoznaja koja dođe nakon više sati, dana, mjeseci, godina, možda i decenija, pa nešto važno – spoznamo. Dogodi se npr. da za nešto moliš, iskreno, ponizno, vruće i žarko, dugo i uporno, pa se razočaraš, pa se i „duriš“, šutiš namrgođeno. Onda postaneš tužan, jer je zbilja teško i bolno ostati bez odgovora i objašnjenja od strane Onog koji život daje i put Ocu kazuje, koji je rekao da što god zaištemo u Njegovo ime, bit će nam, koji govori o traženju, kucanju, „ištenju“ ... a onda – tišina!

Teška je tišina, jer dopušta da čujemo druge glasove, one suprotne Njegovu glasu. Čujemo da nema nade, da smo na kraju i da ako se nešto ne promijeni, gotovo je, a ako se dogodi još jedna loša stvar, rekne li nam tko još jednu grubu riječ, bit će to kap koja će prelići čašu... Sve ranjenije duše, sve slabijih živaca i tupljeg pogleda sjedimo u zaglušujućoj tišini, u zasljepljujućoj tami... Odjednom – „klik“. Odjednom – olakšanje. Sve je dobro. Više nije bitna neuslišana molitva, užaren bijes, nagomilana bol, sve to više ne postoji. Shvatiš što prije nisi mogao. Imaš odgovor na pitanje koje ni postaviti nisi umio ni smio. Čini ti se da je kao „klikom“ nestalo sve što te je drobilo u prah i u kavezu držalo i peklo i ledilo. Ma, što je to, kako se to dogodilo? To je bio On...

On ti je dušu zagrlio. S tobom je!

Učenje molitve u našoj obitelji? Hmmmda ☺ nekad pašu kreativne metode (napiši svoju molitvu, kaži za što si zahvalan), a nekad – obiteljska tradicija: godinama već skupa molimo Deveticu Božanskom milosrđu. Ipak, kod „starijih“ (psst – to su oni u pubertetu!) potrebno je o svemu svjedočiti. Objasnivši u koje vrijeme i kako se rodila naša pobožnost ka ovom spasonosnom otajstvu modernog čovjeka, ova krunica i zazivi su dobili – već skoro naučeni napamet – svoju „armaturu“ u obiteljskoj, ali i osobnoj molitvi... (Ivh)

Dvadeset načina kako naučiti djecu moliti (kraj)

Učeći dijete da se moli dajete mu mogućnost jake povezanosti s Bogom i pomažete u ostvarenju konačnog cilja: dolazak k Bogu. Više je načina da naučite djecu moliti i nikad nije kasno. Ovo je posljednjih 5 od 20 ideja, ali ih ima mnogo više – otkrijte ih!

16. Naučite vaše dijete da Bogu ništa nije nemoguće. Dajte vašem djetetu na znanje čak i kad mu se nešto čini nemogućim da uz Boga to nije. Pričajte vašem djetetu priče o čudima koja su se dogodila – čak i u današnjem svijetu – zbog molitve. **17.** Čitajte o svecima. Razmatranje o svecima i čitanje priča o njima može potaknuti vaše dijete da poželi biti bliže Bogu kroz snagu molitve na primjeru stvarnih izuzetnih života. **18.** Molite zajedno. Obitelj koja moli zajedno, ostaje zajedno – i to nije klišej. Iskustvo nam govori da je najvažnije da roditelji aktivno sudjeluju u molitvi ispred i s djecom. Ako dijete vidi svoju majku ili oca na koljenima, trebat će mu nekoliko sekundi da on ili ona klekne uz njih. **19.** Neka molitva uđe u naviku. Molite jutarnju molitvu čim ustanete. Zahvalite se prije svakog jela. Molite prije odlaska u krevet. Uključite molitvu u što više stavki u vašem domu. Uključite molitvu čak i u javnosti. Može biti izazov moliti se u javnosti, ali skupimo hrabrosti za takvo nešto. **20.** Učinite to stvarnim. Kako djeca odrastaju, roditelji bi ih trebali nastaviti učiti meditaciji i promišljanju. Nemojte samo čitati Bibliju kako bi ju razumjeli – čitajte i neka se ona odra-

žava u vašem životu. Neka se vaša djeca zamisle kako razgovaraju s Kristom za vrijeme ili nakon čitanja Evanđelja.

Molitva je svakodnevni dio naših života i trebala bi isto tako biti i našoj djeci. Nemojte zapeti u osnovama. Djeca brzo sazrijevaju i nemamo puno vremena da im usadimo neki svoj način molitve. Jednom kad prepoznate metodu molitve koja najbolje djeluje na vašu djecu i obitelj, ona je jedinstvena i držite se toga.

(Prema: www.catholicdigest.com)

Paradoks našeg vremena

Paradoks našeg vremena kroz povijest je da imamo veće zgrade, ali kraće živce, šire putove, ali uža gledišta. Trošimo više, ali imamo manje, kupujemo više, ali uživamo manje. Imamo veće kuće i manje obitelji, više pogodnosti, ali manje vremena. Imamo više diploma, ali manje razuma, više znanja, ali manje rasuđivanja, više stručnjaka, ali ipak više problema, više medicine, ali manje zdravlja. Umnožili smo naš imetak, ali smanjili svoje vrijednosti. Govorimo previše, volimo prerijetko i mrzimo prečesto. Dodali smo godine životu, ali ne i život godinama. Stigli smo sve do mjeseca i natrag, ali imamo poteškoću da pređemo preko ulice upoznati novog susjeda. Savladali smo atom, ali ne i svoje predrasude. Pišemo više, ali učimo manje. Planiramo više, ali postizemo manje. Naučili smo žuriti, ali ne i čekati. Gradimo više kompjutora da sadrže više informacija, da proizvode više kopija nego ikad, ali mi komuniciramo sve – manje i manje. Ovo su vremena brze prehrane, velikih ljudi i sitnih karaktera, brzih zarada i plitkih odnosa, luksuznijih kuća, ali uništenih domova. Ovo je vrijeme kada ima mnogo toga u izlogu, a ništa u skladištu. Vrijeme kada vam tehnologija može donijeti ovaj tekst, i vrijeme kada možete odabrati da li ćete ga podijeliti s nekim ili zanemariti. Zapamtite, provedite nešto vremena s vašim voljenima, jer oni neće biti tu zauvijek. Zapamtite, recite poneku ljubaznu riječ onome koji vas gleda sa strahopoštovanjem, jer će ta mala osoba uskoro odrasti i otići. Sjetite se da date topao zagrljaj onome kraj vas, jer je to jedino blago koje možete dati svojim srcem. Sjetite se da kažete „Volim te“ vašem partneru i vašim voljenima, ali najviše od svega i mislite tako. Poljubac i zagrljaj će zakrpati povredu kada dolaze duboko iz vas. Dajte vremena ljubavi, dajte vremena razgovoru i dajte vremena podjeli vaših dragocjenih misli s drugima.

I ZAUVIJEK UPAMTIMO:

Život se ne mjeri brojem udisaja koje napravimo, nego trenucima koji nam oduzmu dah.

Uz Majčin dan – 11. svibnja 2014.

„Malo dijete divi se majci koja ima znanje i uspjeh izvan obitelji. Sve dok je sigurno da ga ona voli više od svega na svijetu.“ (Pam Brown)

„Draga majko, ja sam dobro. Prestani da brineš o meni.“ (pismo na egipatskom papirusu oko 2000. g. prije Krista)

Ideje za vas...

☑ Igračke od kartona, papira, tkanine (čamci, tvrđave, garaže, tuneli, kućice i sav namještaj za lutke...) – zabavne, kreativne, jednostavne, jeftine, možete ih izraditi skupa s djecom, mogu se popravljati, mijenjati, praviti opet po novim idejama... ☑

Razmišljanja

Što pomislite, osjetite i učinite kad vidite stariju osobu kako biciklom nekom „prikolicom“ nosi ogromne vreće pune plastičnih boca, zauzimajući dobar dio kolovoza i riskirajući prometnu nezgodu?

Osobe koje na taj način (čini se, vrlo mudar i koristan glede važnosti recikliranja!) dopunjuju svoj skromni umirovljenički proračun ili ponekad čak samo od takvih „prihoda“ žive, imaju svoje viđenje tog „posla“ i sigurno ne bi prihvatile prijenos na drugačiji način nego brda tih vreća na njihovom prijevoznom sredstvu, ma koliko bi im se to predstavilo kao opasno i nepropisno. Kad bismo im prišli s poštovanjem i pristojno ih pitali kako im možemo dati i našu (spakiranu za odnošenje smeća!) plastičnu ambalažu (kako je oni ne bi morali tražiti po kontejnerima!), izbjegli bismo grijeh propusta i možda – ako bismo se nekako dogovorili za suradnju – učinili dobro djelo.

Pored svih ovih misli i odluke da zbilja nešto učinim, pomislila sam: „Zbilja ne bih željela u svojoj starosti biti prisiljena ovo raditi...“ A Isus je jasno rekao svoje „zlatno pravilo“: „Sve, dakle, što želite da ljudi čine vama, činite i vi njima. To je, doista, Zakon i Proroci“ (Mt 7,12). Što ćemo, dakle, učiniti?

Piše: *Stjepan Beretić*

Gábor Tormásy

Crkva, zvonjenje, sakristija i staratelj crkve:

3. Neka župnik svake subote navečer, kad se puk već vratio s posla, drži litanije i to u određeni sat prema četiri godišnja doba tako da zimi budu u 4, u proljeće u 6, ljeti u pola 8, s jeseni u 6 sati. Neka se za početak litanija zvoni. Poslije litanija neka župnik blagoslovi narod s Presvetim oltarskim sakramentom.

4. Na mladu nedjelju župnik Presveti oltarski sakrament nosi u procesiji u crkvi ili izvan crkve. Sakrament ostaje izložen za vrijeme svete mise, a na kraju svete mise blagoslovi narod Presvetim oltarskim sakramentom.

5. Na korizmene petke vodi procesiju na Kalvariju i propovijeda o mucu Gospodina Isusa.

6. Da se zauvijek zadrži zahvalnost za dobročinstva koja primamo iz Gospodinove ruke, na koncu godine župnik slavi svetu misu zahvalnicu, za vrijeme koje će nabrojiti primljene milosti, a poslije svete mise neka se pjeva zahvalnica svetoga Ambrozija s pripadajućom molitvom.

7. I na dan Nove godine neka župnik pjeva svečanu svetu misu, i neka je prikaže Bogu za duševne i tjelesne potrebe Crkve i svojih vjernika i neka moli da Bog i u novoj godini blagoslovi njegove vjernike.

Groblje treba svake godine očistiti od korova i ukrasiti ga raspelom.

O crkvenom tornju i zvonjenju je određeno:

1. Neka župnik dade zvonaru red zvonjenja za svete mise i ostale svečanosti, kako bi narod na potreban način bio obaviješten o vremenu bogoslužja.

2. Gdje ima samo jedno zvono, neka se župnik potruži da ili općina ili imućniji pojedinci kupe i drugo zvono.

3. Za pokojnike neka se zvoni ujutro, u podne i navečer ali tako da zvonjenje ne pretekne izlazak sunca, ali ni da ne bude poslije njegovog zalaska.

4. Kad zaprijeti oluja, neka zvonar

bude pripravan zvonjenjem otkloniti opasnosti vremena.

5. Od dana svetoga Jurja do dana svetoga Mihovila svake večeri poslije zvonjenja koje zove na večernju molitvu, treba povući veliko zvono, da se tim znakom opomene puk da moli za povoljno vrijeme. Svrhu toga zvonjenja treba unaprijed protumačiti narodu.

Neka se podigne posebno zvono koje će pozivati na molitvu za umiruće, pa kad se Oltarski sakrament nosi bolesniku, neke se i onda zvonom dade znak.

Za sakristiju se određuju propisi:

1. Kad u kojoj župnoj crkvi nema ciborija, pokaznice, kadionice, barjaka, ophodnog križa, posudice za nošenje Pričesti i svetog ulja bolesniku, neka se župnik što prije postara sve to nabaviti.

2. Ako negdje nema sakristije, niti ormara za čuvanje liturgijskog ruha, neka se župnik na svaki način postara da općina podigne sakristiju i da nabavi ormar.

3. Neka župnik priredi jednu knjigu za sakristiju, u koju će svaki svećenik koji misi u crkvi upisati svoje ime i dan kad je misio, da se tako spriječe zlorabe koje mogu nastati zbog svećenika luralica. Uostalom, neka se župnici pridržavaju pravila te ne dopuste služenje svete mise stranim svećenicima, osim ako dokumentom ne dokažu da su ređeni za svećenika.

4. Ako župnik ima obvezatne mise (zakladne mise), neka ih ispiše na ploču i objesi u sakristiji. Na sličan način neka naznači i one dane kada svoje vjernike treba u procesiji voditi u susjednu župu. Neka naznači i one dane kada susjedni župnici dovode procesiju u njegovu crkvu. Želimo i u Gospodinu strogo zapovijedamo da susjedni župnici takve javne pobožnosti i procesije točno obdržavaju, a pravila koja se odnose na njih ćemo uskoro objaviti.

5. Kad se približi dan crkve (proštenje), neka se župnik postara pozvati

jednog svečanog propovjednika iz koje druge župe. Njega će mjesec dana ranije pozvati. Susjedne župnike neka o nastupajućoj svečanosti obavijesti tje dan dana prije.

6. Ispovjedaonice neka župnik ne drži u sakristiji, već neka ih postavi u crkvi, a svjetovnjake, a pogotovo ženski svijet, neka nikada ne ispovijeda u sakristiji. Kad ispovijeda, neka obuče roketu i stolu.

7. Na veće blagdane neka mesnice i dućani budu cijeli dan zatvoreni. Zato unaprijed treba upozoriti puk da svoje potrebe podmiri dan ranije. I na manje blagdane i u nedjelje za vrijeme svete mise neka mesnice, dućani i krčme budu zatvorene. Posebno i odlučno naređujem da se nedjeljom i blagdanom ni prije svete mise ne dopusti nikakva svirka, ni gajde ni pjevanje. A one koji se ogriješe o tu naredbu neka župnik kazni ovisno o veličini blagdana ili o veličini sablazni. Ako je potrebno, neka se u tu svrhu obrati i svjetovnim vlastima. Ta kazna neka ne bude manja od 15 ni veća od 30 groša. Neka na sličan način u korist crkve kazni i one koji za vrijeme svete mise bilo što prodaju ili kupuju (osim ako su državni sajmovi). Te kazne neka uskladi s vrijednosti robe.

8. Neka župnik vodi točne bilješke o tome što se ulaže u crkvu.

Za staratelje crkve se naređuje:

1. Da se za čuvanje milostinje skupljene za crkvu načini škrinja s tri brave i s toliko ključeva. Jedan ključ neka bude kod župnika, drugi kod staratelja crkve, a treći kod suca ili kod prisežnika, kako nitko iz blagajne ne bi mogao bez znanja drugih izvaditi niti najmanju svotu.

2. Ako bilo župniku bilo staratelju zatreba novac za pokrivanje troškova u crkvi, neka se željena svota izda samo uz pismenu priznanicu, koju zatim treba položiti u škrinju koja služi kao blagajna crkve.

Zar treba strahovati od Boga?

Piše: Dragan Muharem

Uza sve darove Duha Svetoga, nekako mi odudara na kraju ovaj zadnji – strah Božji. Kako razumjeti ovaj dar ako učimo da je Bog ljubav?
Krizmanica

Kako bi se izrazio odnos s Bogom, koriste se različite riječi. U Boga možemo vjerovati, možemo ga ljubiti i služiti mu. Katkad čujemo riječi – bojati se Boga. Taj je izraz teško razumjeti, no kako se u Bibliji nerijetko nalazi, vrijedi pažljivo pročitati nekoliko tekstova nastojeći bolje razumjeti njihovo značenje.

Prije svega, određeni se strah nalazi u pozadini svih religija. Očitovanje božanskog izaziva snažne osjećaje, ponekad čak i paniku i strah. Ono isto dobnom zadivljuje i plaši. Ne postoji susret s neočekivanom stvarnošću Božjom bez trenutka nemira. Tako je bilo od javljanja Božjeg na brdu Sinaj pa do prvog Uskrasnog jutra: žene koje su došle na grob *bile su u strahu* (Mk 16,8). No, u Bibliji osjećaje probuđene očitovanjem božanskog gotovo isključivo slijede riječi: *Ne bojte se!* Religiozni strah po sebi nema vrijednosti. Njemu nije trajati, već mu je nestati kad dođe povjerenje.

U drugom kontekstu, strah je Božji trajna i neprolazna stvarnost. *Neokaljan strah Gospodnji ostaje svagda* (Ps 19,10). Objašnjenje tog trajnog straha ne nalazi se u religioznom osjećaju, već u političkom jeziku toga vremena. Sporazumi o zaštiti uvjetovali su istu strahom i vjernim služenjem zaštitniku. U Božjem savezu s Izraelom, iste riječi izražavaju vjerno predanje Bogu: *Dakle Izraele, što od tebe traži Gospodin, Bog tvoj? Samo to da se bojiš Gospodina, Boga svoga; da po svim putovima njegovim hodiš, da ga ljubiš i služiš Gospodinu, Bogu svome svim srcem svojim i svom dušom svojom?* (Pnz 10,12). Bojati se, ljubiti i služiti Bogu ovdje su istoznačnice. Strah Božji više nije osjećaj već stalni stav vjernosti savezu.

U psalmima, bojati se Gospodina znači *čuvati mu savez i zapovijedi pamtit i vršiti* (Ps 103,18). *Koji se Gospodina boje čine zbor velik vjernih okup-*

ljenih u Hramu na slavu Bogu (Ps 22,24-26). U tom kontekstu, strah je Gospodnji otprilike ono što zovemo pobožnošću. Stoga je moguće naučavati: *Dođite djeco, i poslušajte me, učit ću vas strahu Gospodnjem* (Ps 34,12). *Učiti strahu Gospodnjem* ne znači nikako buditi strahove, već učiti molitve i zapovijedi, uvesti nekoga u život povjerenja u Boga. *Vi što se bojite Gospoda, uzdajte se u nj* (Sir 2,8).

Da se danas nerado govori o strahu Božjem opravdano je dok jezik straha sjeni činjenicu da je Bog ljubav. Kako bi se ta opasnost izbjegla, koristi se, koliko je to moguće, drugi rječnik. Ipak, u oba Zavjeta, postoje mjesta gdje je strah Gospodnji ključni izraz i tamo ga nije lako zamijeniti.

Prepoznavši kako se Biblija služi riječima bojati se, možemo ih u puno slučajeva prevesti i klanjati se ili ljubiti, a strah Božji kao vjernost.

Prema proroku Izaiji, strah Božji uklanja strah od ljudi. *Ovako mi reče Gospodin, kad me rukom uhvatio i opomenuo da ne idem putem kojim narod ovaj ide: Ne zovite urotom sve što narod ovaj urotom zove; ne bojte se čega se on boji i nemojte straha. Gospodin jedini nek' vam svet bude; jedino se njega bojte, strah od njega nek' vas prožme* (8,11-13). Očito je kako Izaija poziva na hrabrost i povjerenje, no to povjerenje

Ubrzo zatim u knjizi Izaijinoj strah je Božji Mesijina karizma: *Na njemu će duh Gospodnji počivati, duh mudrosti i umnosti, duh savjeta i jakosti, duh znanja i straha Gospodnjeg* (Iz 11,2). Strah je Gospodnji dar Duha Svetoga, jednako kao mudrost i snaga! Taj se dar može zvati i poniznošću. Bojati se Gospodina znači prepoznati da je on izvor sveg dobra. Taj stav providnosti stajao je u središtu Isusova života: *Ja sam od sebe ne činim ništa (...)* Otac koji prebiva u meni čini djela svoja (Iv 8,28 i 14,10).

Apostol Pavao je napisao: *Sa strahom i trepetom radite oko svoga spasenja. Da, Bog u svojoj dobrohotnosti izvodi u vama i htjeti i djelovati* (Fil 2,12-13). Kako Pavao potvrđuje da spasenje

dolazi po vjeri, *rad oko spasenja sa strahom i trepetom* mora biti vid vjere. Vjera nije jednostavno uvjerenje, već „treperavo“ povjerenje, povjerenje živo, iznenađeno, budno. Naše je spasenje čudo koje Bog izvodi u nama i stoga nam je tome biti pozornima. *Sa strahom i trepetom raditi* znači postajati svjesnima da je svaki trenutak susret s Bogom, jer Bog djeluje u nama u svakom trenutku.

Strah Božji, zapravo, nije strahovanje od Boga, nego strah da bih Boga mogao napustiti i upasti u grijeh.

Sv. Klement Aleksandrijski (150.-215.)

on naziva strahom! To je retorički izraz, no i više od toga. Izaija zna da se strahom ne upravlja. To je stoga kao da kaže: *Vi ne možete ne bojati se. Bojte se stoga Gospodina! Usredotočite na Boga svu snagu što pokreće vaš strah.* Taj strah Božji što upija sve druge strahove nije lako opisati, no on je svakako izvorom velike nutarnje slobode.

Koji se bojite Gospodina, hvalite njega! Svi od roda Jakovljeva, slavite njega! Svi potomci Izraelovi, njega se bojte! (Psalam 22,24). Slijed je u stilu iznenađujući: *hvalite, slavite, bojte se Gospodina!* Ovdje je strah molitva koja je dosegla točku gdje nedostaju riječi: hvala koja je postala zadivljenost, tišina i ljubav. (Izvor: <http://www.taize.fr/article9281.html>)

Bog tako dobro šuti da se već pomišlja da ga nema

Piše: Zvonimir Pelajić

Pišući ovo razmatranje, našla mi se pri ruci jedna stara molitva Majci Božjoj uz sv. Pričest, koja u cijelosti najbolje oslikava temu o kojoj ću pisati:

Majci Božjoj uz svetu Pričest

**Blaga Majko Isusova i Majko moja,
koja mi u srce stavljaš svojega Božanskog Sina,
daj da ne pomutim njegov mir
usmenim ili mislenim brbljanjem,
nego da od Tebe očekujem znak
mudrosti i razboritosti.
Ti, koja si u svom srcu čuvala
sve što se o njemu govorilo
i Kraljica si apostola,
daj da i ja brižno u sebi čuvam
iskru Božje riječi
da bih zrači/la/o Njegovim svjetlom.
Neka moja šutnja bude plodan apostolat,
a moja riječ neka se uzdigne čistoj šutnji
u kojoj se čuje riječ Boga, našega gospodina.**

Raisa Maritain

Usred smo Marijinog mjeseca, Marijina svibnja. Kroz ovaj mjesec sve nas uzdiže k nebeskim visinama, a u crkvama i na drugim vjerskim skupovima odjekuju lijepe marijanske pjesme. Mjesec se završava posvetom bl. Djevici, bez koje ćemo se teško približiti Bogu i s anđelima i svecima slaviti vječni svibanj. Blažena Djevica Marija je posrednica svih milosti, a kršćani 8. svibnja taj dan obilježavaju na različite načine posebnim pobožnostima koje prethode blagdanu Dobroga Pastira.

Marija je i u nebu Majka Isusova. On, koji je slušao svoju Majku na zemlji, neće joj ništa uskratiti ni u nebu. Marija i u nebu ima moć otvarati Srce Isusovo. On ima u vlasti Srce Boga, svoga Sina. Gospodin je dao svojoj majci jedinstvenu i neograničenu moć, jer je htio da ona bude posrednica između njega i grešnog čovjeka, a s druge strane Isus je naš jedini posrednik, koji je uvijek uslišan radi svoga dostojanstva.

Iako Isus može sve milosti dijeliti s ljudima, On je ipak htio da pred njegovim prijestoljem imamo i druge posrednike: anđele, pravednike, svece, a Kraljica svih njih je Majka Božja, koja ih nadilazi u svim milostima. Ona je „moleća svemogućnost“, te je opća posrednica svih milosti za cijeli ljudski rod. Uz to, Marija je Zaručnica Duha Svetoga, a svi darovi, sve kreposti i milosti Duha Svetoga daju se po rukama Marijinim kome ona hoće, kako hoće i kad hoće (sv. Bernardin).

Iz ovoga se može zaključiti da svaka milost, koja se daje svijetu, ide trostrukim putem: od Boga Isusu, od Isusa Mariji, a od Djevice Marije k nama. Prema tome, tko hoće milost, mora je tražiti po Mariji, našoj Posrednici. Misleći na to, Dante mudro zaključuje (Raj 33, 13-15):

*Gospo, vrijednu, silnu svak te znade,
tko pomoć ište bez tebe, taj sprema
na led se, a za nj krila ne imade.*

I mi svi dobro znamo da je bl. Djevica naša nebeska duhovna Majka i posrednica pred Božjim prijestoljem, ali ne zaboravljajmo da to zna i đavo, pa kad hoće nekoga upropastiti, nastoji najprije iz srca iščupati pobožnost prema Majci Božjoj. Ovo se u posljednje vrijeme sve više događa kršćanima i drugim vjernicima, u okviru sveopće duhovne krize i pomanjkanja čvrste vjere. Zato ne bismo smjeli dopustiti da nam sotona ili netko drugi otme iz srca pobožnost prema nebeskoj Majci, i tako nas udalji od Isusa. Budući da postajemo sve grješniji ljudi i okrenuti nižim životnim vrijednostima, Marijinim ćemo zagovorom prije postići što želimo, nego da izravno molimo Isusa (Boga) za različite milosti, kojih često nismo niti dostojni.

U ovom trenutku različitih ljudskih slabosti, kada zlo nastoji ovladati dobrim, jedino nas moć Majke Božje može spasiti. Jer njezina darežljivost nema granica, i nebrojeni su njezini darovi.

Pri kraju ovoga razmatranja sjetit ćemo se, u ovom času vrlo korisne, Molitve sv. Leopoldu za zaštitu od zla:

Sv. Leopolde, Ti si punih 40 godina proveo u ljutom boju protiv sotone, tjerajući toga lukavog zavodnika iz ljudskih duša. I danas je sotona po grijehu zarobio mnoge duše, otvrdnuo im srce, razdvojio ih mržnjom i svađom, otupio im savjest, odvraća ih od Ispovijedi te odgađaju svoje obraćenje, a toliki i umiru u grijehu.

Sveti Leopolde, pomози slabom čovjeku i brani ga od zaseda đavolskih. Isprosi mu obraćenje i povratak Isusu Dobrom Pastiru. Neka u ime Isusovo, odstupi drski sotona i neka prestane zavoditi i varati duše.

U ovome će nam najbolje svojim posredstvom opet pomoći upravo Blažena Djevica Marija, koja će nam isprosit povratak Isusu Dobrom Pastiru. Kao što smo započeli ovo razmatranje, tako ćemo ga u istom duhu i završiti. Neka to bude za ovu prigodu stara latinska izreka: „Zatvori usta, otvori oči!“ To bi bio možda najučinkovitiji lijek, barem za one vjernike koji o prakticiranju svoje autentične kršćanske vjere češće razmišljaju, nego oni koji doživljavaju svoju vjeru samo na vanjski prigodničarski način.

Uskrs, 2014.

Nasmijani...

Na Uskrs se svi radujemo Isusovom pobjedonosnom „golu“, svi mu zahvaljujemo, svi ga slavimo i hvalimo... Svi koji su na Uskrs bili na misi, učinili su to makar i nesvjesno. Došli su mu zahvaliti, zagrliti ga, čestitati mu, slaviti ga... I tako, prošao je još jedan Uskrs. Čestitali smo ga mnogima. Ove godine posebno, jer smo ga slavili zajedno i s pravoslavnom braćom i sestrama i sa svim kršćanima svijeta u istom danu. A što ćemo sutra? Hoćemo li prepričavati sutra s onima koje ćemo sresti što se dogodilo? Hoćemo li pričati svima o Isusovoj predivnoj pobjedi? Hoćemo li i sutra biti radosni?

Mnogi se pitaju kako je to Isus pobijedio đavla, grijeh, zlo i smrt? I ponavljaju: pa još uvijek je đavo tako snažan, toliko je grijeha, toliko zla... bezbroj ljudi umire svaki dan. Gdje je tu Isusova pobjeda?

Imam SVOJ odgovor na to pitanje. Sve je to toliko izraženo u svijetu još uvijek iz jednog razloga – zato što KRŠĆANI NISU NASMIJANI! A ne mogu biti NASMIJANI ako su u grijehu, u mržnji ili u svađi s nekim... Ne mogu biti nasmijani, jer kad ih brige i nevolje života pritisnu, kukaju i jadikuju umjesto da pogledaju na raspetog i uskrslog Gospodina i da mu kažu: VJERUJEM U TVOJU POBJEDU. Želim s Tobom pobijediti grijeh i zlo u sebi i oko sebe. Želim s Tobom nadvladati depresiju i beznađe. Želim s tobom tražiti posao, rješavati financijske probleme. Želim s tobom, Isuse, ići liječniku... Želim s tobom SVE!

Odlučimo poslije ovog Uskrsa da više nikad nećemo reći JOJ, da više nikad nećemo kukati, da više nikad nećemo izgubiti vjeru i nadu...

Ja znam da nam sutra svima može biti bolje i ljepše! Znam, jer Isus je POBIJEDIO. On je svemoguć Bog. I smrt više nije tako strašna otkad je on umro i uskrsnuo. Sve je drugačije, samo treba vjerovati. Vjerovati i slijediti Isusa noseći svoje životne križeve strpljivo i s ljubavlju! Zagledati u NASMIJANOG ISUSA i kad budemo teško bolesni i teško patili i kad nam smrt pokuca na vrata, moći ćemo ostati mirni i u dubini svoga bića osjetiti radost njegove pobjede.

I na svjetskom planu sve se može promijeniti. Sutra mogu prestati svi ratovi, nestati gladi na svijetu. Već sutra može biti svima bolje i ljepše, ali valja ispuniti samo jedan uvjet. Koji? Prihvatiti Isusovu zapovijed ljubavi: LJUBITE JEDNI DRUGE KAO ŠTO SAM JA VAS LJUBIO. TAKO I VI LJUBITE JEDNI DRUGE! Isus nas je ljubio sve do smrti... Kad bi svi ljudi ljubili jedni druge tako da budu spremni i život dati jedni za druge, sve bi bilo drugačije, sve bi bilo NOVO! Započela bi CIVILIZACIJA LJUBAVI! Na svakom koraku bismo prepoznavali da je Božje kraljevstvo već tu, na zemlji, među nama. Predivno!

Ako ne vjerujete da je to moguće, počnite sada, danas živjeti tako pa se čujemo i vidimo za nedjelju dana da nasmijani pričamo jedni drugima kakve smo sve pobjede izvojevali s Isusom. Sretno! Želim da zabijete puno golova i ostvarite mnoge sjajne pobjede. Upravo se spremam izvesti jedan moćan udarac! Idem moliti za sve koji će ovo pročitati i na sve vaše nakane! – Javit ću se čim pobijedim i čekam izvještaje s vaših utakmica!

Nasmijani Andrija

Evo slike o kojoj sam puno pričao ovog Uskrsa! Oduševila me je. Još nisam nikada naišao na sliku uskrslog Gospodina s nasmijanim licem. Mislim da je umjetnik na ovoj slici divno opisao stvarnost Isusovog uskrsnuća.

Uskrs je najveći i doista najradosniji kršćanski blagdan. Radosniji u biti i od Božića.

Promotrite ovu sliku i upitajte se zašto je Isus tako nasmijan, tako radosan? Ja sam shvatio! I želim to podijeliti s vama.

Isus je nasmijan zato što je dao pobjedonosni „gol“. Znae kome? Đavlu i svim zlodusima. Isus je doista svojom mukom, smrću i uskrsnućem POBIJEDIO đavla, grijeh, zlo i smrt! Aleluja!

Kad netko zabije gol na utakmici, velika je radost suigrača. Svi polete prema njemu. Grle ga. Raduju se, čestitaju, zahvaljuju... (Izveo sam taj prizor s ministrantima na Uskrs – možete vidjeti na slici?!) ☺

Predstavljanje knjige
Stjepana Beretića

Božji prijatelji s nama na putu

2. dopunjeno izdanje

12. 06. 2014. u 19 sati
HKC „Bunjevačko kolo“ Subotica

Hodočašće u Svetu Zemlju

Na inicijativu Jose Anišića, u organizaciji Radio Marije, Srbije najavljujemo hodočašće u Svetu Zemlju. Hodočašće se planira u prvoj polovici mjeseca rujna (septembra) 2014. godine. Okvirna cijena za sedam dana hodočašća s putom, smještajem i ulaznicama iznosi oko 1100 E.

Na hodočašće mogu ići samo oni koje usmeno ili pismeno preporuče župnici.

Detaljnije informacije objavit ćemo u sljedećem broju *Zvonika*.

Do daljnjega informacije i prijave samo na telefone:
024/566-379 ili 063 82 52 473.

In memoriam

Fabijan (Bašo) Skenderović (1917.-2006.)

Prije osam godina napustio nas je dragi i voljeni suprug, otac, dida, pradida, tast i rođak Fabijan Skenderović.

U molitvi ga se rado sjećaju njegovi najmiliji: kćerka **Marica**, sin sve-

ćenik **Ivan** iz USA, sin **Veco**, kćerka **Klara**, snaha **Matilda**, zet **Achille**; unučad: **Ivica** sa suprugom **Snežanom**, **Klara**, **Marko** sa suprugom **Katijom**, **Marco** i **Susanne** te prau-nučad: **Ivana**, **Dario** i **David** kao i sva ostala rodbina i prijatelji.

Sveta misa za njega bit će slavljena u nedjelju 22. lipnja u 17 sati u crkvi sv. Roka u Subotici.

Hrvatska

osnovana 2002. u Subotici sa sjedištem u spomen-kući prof. Bele Gabrića, radi prikupljanja, objavljivanja i promicanja kulturne baštine Hrvata u Vojvodini

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

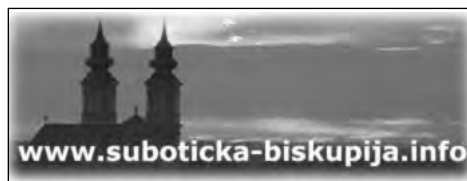
RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/692-255; 011/3349745

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLAVIŠTE: 99,7 MHz; SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VREDNIK: 88,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

Fotografije u ovom broju:

Zvonik, Hrvatska riječ,
Vedran Jegić,
Snežana Vujković Lamić Klapin

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“

24000 SUBOTICA, Trg svete Terezije 3

Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

dr. sc. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Društva „Ivan Antunović“

mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Izdavanje *Zvonika* podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Zvonik izlazi uz potporu Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: **1650 din**

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem, Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na biskupijski račun s naznakom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, Serbia.

Susret volontera Radio Marije

Dio naših mladih na SKHM u Dubrovniku

Druženje ministranata iz Sv. Roka i Male Bosne

Mladi na susretu u Baču

Proštenje u Đurđinu

Mladi iz jordanovačkih bogoslova

Na slobodu pozvani!

